

Uwaga: zmiany Nr 1 i Nr 2 w niniejszym tekście Studium uchwalone uchwałą Nr XXI/129/2012 Rady Gminy w Radoszycach dnia 28 czerwca 2012r zostały naniesione pochylą czcionką w następujących rozdziałach:

- I. 1.1.1** *str. 4*
- II. 1.1.3** *str. 11*
- II. 1.1.10** *str. 25*

ZAŁĄCZNIK NR 1 - DIAGNOZA STUDIUM
ZAŁĄCZNIK TEKSTOWY DO UCHWAŁY NR XXI/129/2012 Z DNIA 28 czerwca 2012r
w sprawie uchwalenia jednostkowej zmiany Nr 1 i Nr 2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Radoszyce

Zespół Autorski
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY RADOSZYCE:

1. Mgr inż. Ewa Goras

GENERALNY PROJEKTANT UPR. URB. NR
498/99

- 2. Mgr inż. arch. Aneta Czarnecka
- 3. Mgr inż. Agata Nowakowska – Buk
- 4. Mgr Cezariusz Matla
- 5. Mgr inż. Jacek Sztechman
- 6. Mgr inż. Maria Wrana
- 7. Mgr inż. arch. Paweł Czarnecki

autor zmiany Nr 1 i Nr 2

mgr inż. arch. Regina Kozakiewicz Opalka upr. urb. 1426/94, KT-126

SPIS TREŚCI

I. Podstawy opracowania

1. Informacje ogólne

1.1.	Wprowadzenie.....	4
1.2.	Podstawa formalno – prawna opracowania studium.....	6
1.3.	Zakres I – go etapu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	6

II. Diagnostyka stanu zagospodarowania przestrzennego

1. Środowisko przyrodnicze

1.1.	Położenie geograficzne.....	8
1.2.	Budowa geologiczna i ocena warunków gruntowych dla budownictwa.....	8
1.3.	Kopaliny mineralne.....	10
1.4.	Wody powierzchniowe.....	12
1.5.	Wody podziemne.....	13
1.6.	Charakterystyka warunków glebowych.....	17
1.7.	Warunki klimatyczne.....	20
1.8.	Charakterystyka warunków higieny atmosfery.....	22
1.9.	Charakterystyka i ocena szaty roślinnej	23
1.10.	Ochrona środowiska przyrodniczego.....	25
1.11.	Model funkcjonowania przyrody na obszarze gminy Radoszyce.....	26
1.12.	Ocena warunków fizjograficznych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	27
1.13.	Wnioski i wytyczne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radoszyce.....	28

2. Zagadnienia społeczne

2.1.	Demografia – stosunki ludnościowe.....	32
2.2.	Znaczenie usług publicznych w aspekcie rozwojowym gminy.....	35
2.3.	Oświata i wychowanie.....	36
2.4.	Ochrona zdrowia.....	40
II.5.	Pomoc społeczna.....	41

3. Zagadnienia gospodarcze

3.1.	Znaczenie gospodarki w aspekcie rozwojowym gminy.....	45
3.2.	Budżet gminy.....	45
3.3.	Usługi komercyjne	
3.3.1.	Struktura usług komercyjnych.....	47
3.3.2.	Aktywność w zakresie usług komercyjnych.....	49
3.4.	Turystyka	
3.4.1.	Atrakcyjność kulturowa	53
3.4.2.	Atrakcyjność przyrodnicza	56
3.4.3.	Struktura bazy noclegowej i żywieniowej.....	56
3.4.4.	Ruch turystyczny	57
3.5.	Przemysł	58
3.6.	Rolnictwo.....	61
3.7.	Leśnictwo	70
3.8.	Spis obiektów usługowych i produkcyjnych.....	73

4. Struktura przestrzenna

4.1.	Dziedzictwo kulturowe.....	80
4.2.	Analiza aktywności budowlanej w latach 1994 – 1999 r.....	83
4.3.	Mieszkalnictwo.....	85
4.4.	Struktura przestrzenna gminy Radoszyce.....	86

5. Infrastruktura techniczna

5.1.	Komunikacja.....	89
5.2.	Gospodarka wodna.....	100
5.3.	Gospodarka ściekowa.....	105
5.4.	Gospodarka odpadami.....	108
5.5.	Gazownictwo.....	109
5.6.	Elektroenergetyka.....	110
5.7.	Telekomunikacja.....	111
5.8.	Zaopatrzenie w ciepło.....	112

I. PODSTAWY OPRACOWANIA

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Wprowadzenie

Pojęcie „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**” wprowadzone zostało ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 415).

W art. 6 ust. 1 ww. ustawy stwierdzono „ W celu określenia polityki przestrzennej gminy, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „ studium””.

Na podstawie ustawy przyjmuje się , że celem opracowywanych „ studiów” jest formułowanie lokalnej polityki przestrzennej wpisywanej w politykę przestrzenną państwa, a miejscowych planów zagospodarowywania przestrzennego – ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowywania terenów służących realizacji określonej polityki przestrzennej gminy.

Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 cytowanej ustawy sporządzającym „Studium” jest Zarząd Gminy* (w tym przypadku Zarząd Gminy Radoszyce). Konsekwencją takiego stwierdzenia jest ustalenie, że „ Studium” reprezentuje politykę przestrzenną Zarządu a uchwalone przez Radę Gminy stanowi zapis polityki przestrzennej miasta.

) Studium sporządza Wójt Gminy w związku ze zmianą kompetencji – ustawa z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym przyjmując zrównoważony rozwój jako podstawę działań w sprawach objętych ustawą, nakazują w zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnić:

- wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury,
- walory architektoniczne i krajobrazowe,
- wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,

^{*)} *Zmiany wprowadzone uchwałą Nr XXI/129/2012 Rady Gminy w Radoszycach z dnia 28 czerwca 2012r.*

- walory ekonomiczne przestrzeni i prawa własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- prawa własności gruntów,
- jakości życia mieszkańców,
- zadań służących realizacji i ponadlokalnych celów publicznych.

W studium określa się w szczególności:

- obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
- lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
- obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
- obszary zabudowane, z wskazaniem w miarę potrzeby, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
- obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z potrzeb zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
- kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym obszary, na których będą stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków, a także tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,
- obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania,
- obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki, o której mowa w ust. 2.

Podstawa formalno-prawna opracowania studium

Realizując ustalenia ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r., Rada Gminy w Radoszycach podjęła w dniu 25 marca 1998 r. Uchwałę Nr XIII/103/98 o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radoszyce.

W drodze przetargu, Zarząd Gminy zlecił na podstawie umowy z dnia 31.05.1999 r. opracowanie studium zespołowi z Biura usług projektowych „MAN” z Kielc, działającemu pod kierunkiem głównego projektanta mgr inż. Ewy Goras, legitymującego się uprawnieniami urbanistycznymi nr ewid. 498/99.

1.3. Zakres I – etapu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Pierwszy etap obejmuje:

1. Powiadomienie zainteresowanych jednostek i instytucji rządowej administracji ogólnej i specjalnej oraz samorządów sąsiednich gmin o przystąpieniu do sporządzenia studium, celem uzyskania uwag, wniosków i informacji o posiadanych materiałach przydatnych do studium (na 47 zawiadomień – uzyskano 10 pism),
2. Opracowanie “Diagnozy stanu zagospodarowania przestrzennego” , obejmującej analizę i ocenę stanu gminy uwzględniającą wszystkie podstawowe aspekty funkcjonowania : środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe, stosunki ludnościowe - demografia, strukturę przestrzenną, środowisko społeczno – gospodarcze, komunikację, gospodarkę komunalną i infrastrukturę techniczną, ruch budowlany.

Prace prowadzone na etapie „Diagnozy stanu zagospodarowania przestrzennego” miały na celu:

- zebranie podstawowych danych i informacji o gminie przedstawionych w formie opisowej i graficznej, które są podstawą określenia w dalszych fazach prac uwarunkowań rozwoju gminy a także ustalenia kierunków gospodarki przestrzennej,
- określenie, jakie występują w gminie problemy wymagające rozwiązania, które staną się podstawą do formułowania celów rozwoju gminy.

W skład opracowania graficznego I – etapu studium wchodzi następujące mapy :

1. Diagnoza stanu istniejącego - inwentaryzacja urbanistyczna ogólna – skala 1: 10 000 ,
2. Diagnoza stanu istniejącego – system transportowy – skala 1: 10 000 ,
3. Diagnoza stanu istniejącego – infrastruktura techniczna – skala 1: 10 000 ,
4. Ekofizjografia - mapa warunków gruntowo – wodnych,
5. Ekofizjografia - mapa waloryzacji glebowo – leśnej,
6. Ekofizjografia – mapa warunków topoklimatycznych,
7. Ekofizjografia – mapa rzeźby terenu,
8. Ekofizjografia – mapa warunków fizjograficznych.

W ramach opracowania diagnozy środowiska kulturowego wykonano inwentaryzację fotograficzną „Ziemi Radoszyckiej” (miejscowość, gmina).

Diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego jest materiałem wejściowym do studium i stanowi podstawę do prac nad dalszymi etapami studium.

II. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Opracowanie ekofizjograficzne opracowane dla terenu gminy Radoszyce przedstawia charakterystykę jej środowiska przyrodniczego, wykonaną poprzez analizę jego komponentów na które składają się : położenie , budowa geologiczna , surowce mineralne , ukształtowanie terenu , hydrografia , klimat , świat roślinny i zwierzęcy . Określono pokrótce aktualny stan środowiska a także wskazano warunki dalszego rozwoju zainwestowania urbanistycznego a całość problematyki przestrzennej podporządkowano strategii ekorozwoju , czyli zrównoważonego rozwoju gospodarczego z ochroną i trwałym zabezpieczeniem równowagi środowiska . Realizacja przedstawionych wniosków ma zapewnić ochronę aktualnych zasobów przyrody , utrzymać dotychczasową równowagę przyrodniczą i stworzyć warunki dla dalszego prawidłowego rozwoju procesów naturalnych .

Całość problematyki przedstawiono na mapach analitycznych wykonanych dla całego obszaru gminy w skali 1:10000 a ich uzupełnienie stanowi niniejszy tekst .

1.1. Położenie geograficzne

Gmina Radoszyce położona jest w północno – zachodniej części województwa świętokrzyskiego i wchodzi w skład powiatu koneckiego . Graniczy z następującymi gminami :

- od północy z gminami Ruda Maleniecka i Końskie ,
- od wschodu z gminą Smyków ,
- od południa z gminą Łopuszno ,
- od zachodu z gminami Słupia Konecka i Ruda Maleniecka .

1.2. Budowa geologiczna i ocena warunków gruntowych dla budownictwa

Pod względem geologicznym obszar gminy Radoszyce położony jest w obrębie północnej części osłony mezozoicznej Gór Świętokrzyskich zbudowanej z osadów triasu i jury .

Przeważająca część utworów starszego podłoża przykryta jest osadami plejstoceniowymi (głównie lodowcowymi) i holoceniowymi . Najstarszymi utworami geologicznymi odsłaniającymi się na powierzchni terenu są grubo ławicowe piaskowce stanowiące środkowe ogniwo pstręgo piaskowca .

Na sporządzonej mapie warunków gruntowo – wodnych przedstawiono wydzielone pod względem litologicznym poszczególne serie i kompleksy skalne w profilu stratygraficznym oraz scharakteryzowano je z punktu widzenia przydatności dla budownictwa .

Trias – na obszarze gminy reprezentowany jest przez wszystkie jego ogniwa : piaskowiec pstry , wapień muszlowy i kajper .

- osady piaskowca pstrego występują głównie w południowej części omawianego terenu w rejonie Wilczkowic , Mularzowa , Kłucka . reprezentowane są przez grubo ławicowe piaskowce wiśniowe , piaskowce z przewarstwieniami mułowców i mułowce z przewarstwieniami piaskowców. Są to grunty dobre dla budownictwa a ich warunki budowlane pogarszają się w miarę występowania spękań i zaburzeń tektonicznych .
- osady wapienia muszlowego odsłaniają się na powierzchni w okolicy Jakimowic i Grodziska . Reprezentowane są przez wapienie szare i krystaliczne oraz wapienie margliste . Były one przedmiotem licznych eksploatacji w niewielkich łomkach w rejonie Jakimowic . Wymienione wyżej grunty stanowią dobre podłoże dla posadowienia budynków .
- utwory kajpru odsłaniają się również w okolicy Jakimowic , są to mułowce przechodzące w iłowce i piaskowce mułowcowe . Warunki budowlane dobre ; mogą się pogarszać w miarę wzrostu zawodnienia i nachylenia zboczy .

Jura – reprezentowana jest jedynie przez osady jury dolnej – liasu . Odsłaniają się jedynie w północno – zachodniej części gminy w okolicy Jakimowic . Są to mułowce z wkładkami piaskowców , zlepieńców należące do serii zagajskiej i gromadzickiej oraz piaskowce i łupki rudonośne . Charakteryzują się ograniczonymi warunkami budowlanymi z uwagi na nachylenie zboczy .

Czwartorzęd – osady tego okresu geologicznego występujące najpospoliciej na obszarze gminy związane są głównie ze zlodowaceniem środkowym i północno – polskim

- Plejstocen tworzą osady lodowcowe i eoliczne . Osady lodowcowe reprezentowane są przez gliny zwałowe , które występują dużymi płacami głównie w rejonie Radoszyc i Podlesia . Są to utwory ilasto – piaszczyste , w stanie od plastycznych do twardoplastycznych uzależnione od zawodnienia . Są to gliny barwy ciemno szarej lub ciemno brązowej , silnie wapniste , z dużą domieszką gładów pochodzenia północnego . Wymienione grunty nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków . Piaski i żwiry pochodzenia wodno – lodowcowego i lodowcowego występują w okolicy Radoszyc, Jakimowic , Jacentowa są na ogół różnoziarniste z przewarstwieniami mułków . Ich warunki budowlane są dobre , ale uzależnione od zawodnienia . Osadami deluwialnymi są mułki i ily zastoiskowe występujące sporadycznie na obszarze gminy . Warunki budowlane średnio dobre . Zlodowacenie północno polskie reprezentowane jest przez piaszczysto – mułkowate osady peryglacialne , deluwialne drobno ziarniste piaski rzeczne . Piaski rzeczne występują przede wszystkim w dolinach i w bliskim ich sąsiedztwie . Są to piaski drobnoziarniste , lokalnie z wkładkami mułków rzadko z soczewkami piasków średnio i grubo ziarnistych . Ich warunki budowlane są dobre miejscami uzależnione od zawodnienia . Utworami eolicznymi na charakteryzowanym obszarze są wydmy paraboliczne i pola piasków wydmych . Największe i najlepiej wykształcone wydmy występują w rejonie Plennej , Podlesia i Jakimowic . Są to grunty luźne i nie przydatne dla budownictwa .
- Holocen reprezentuje najmłodsze utwory geologiczne , występujące w dolinach głównych rzek i mniejszych cieków wodnych . Wykształcone są jako piaski średnioziarniste z domieszką drobnych żwirików przeważnie skał północnego pochodzenia . W stropowych partiach występują w postaci piasków drobnoziarnistych i mułków z domieszką detrytusów roślinnego . W dolinach rzek

lub na obszarach o nieprzepuszczalnym podłożu rozwinęły się torfowiska . Wyżej wymienione osady są nieprzydatne dla budownictwa .

Szczegółowa budowa geologiczna obszaru gminy Radoszyce przedstawiona została na załączniku graficznym.

1.2. Kopaliny mineralne

Na terenie gminy Radoszyce surowce mineralne pomimo ich pospolitego występowania nie odgrywają istotnego znaczenia gospodarczego . Wiele z nich wydobywanych jest w sposób nieorganizowany i chaotyczny na potrzeby indywidualne w małych łomach czy wyrobiskach , co powoduje ich dewastację .

Wśród istniejących kopaliny największe znaczenie posiadają :

- **Piaski** – stanowią podstawowy surowiec na terenie gminy . Są to piaski wydmowe występujące w miejscowościach : Radoszyce , Podlesie i Mościska . W wyniku badań geologicznych przeprowadzonych za piaskami budowlanymi udokumentowane zostało w 1978r. w formie karty rejestracyjnej złoża „ Wisy” położone na północny – zachód od Radoszyc . Zasoby zarejestrowane tego złoża wynoszą (wg stanu na dzień 24 . 04 . 1978r.) 872 tys. m³ . Piaski te wykorzystywane mogą być w budownictwie do produkcji betonów i zapraw . Są to piaski wydmowe drobnoziarniste w podłożu piaski pylaste , mułki i gliny , częściowo zawodnione . Złoże to położone jest na terenie leśnym i nie przewidziane jest do eksploatacji na dużą skalę .
Kolejnym rozpoznany złoże piasków na terenie gminy Radoszyce jest złoże „Piaski” położone we wsi Piaski Jest ono udokumentowane sprawozdaniem geologicznym z 1980r. i posiada zasoby perspektywiczne w ilości 380 tys. m³ . Złoże to stanowią piaski eoliczne drobnoziarniste , w podłożu występują piaski gliniaste i gliny piaszczyste . Surowiec ten może być przydatny do produkcji betonów i zapraw . Obecnie brak eksploatacja tego złoża nie jest prowadzona .
- **Wapień** – występujące na terenie gminy wapień związane są z osadami wapienia muszlowego . Na powierzchni odsłaniają się w nielicznych miejscach (Jakimowice , Grodzisko), toteż odgrywają podrzędną funkcję . Utwory te eksploatowane były przez miejscową ludność i znajdowały zastosowanie w budownictwie oraz do produkcji wapna palonego . Przeprowadzone analizy laboratoryjne wykazały , iż mogą być one wykorzystane jako kamień łamany do murów betonowych , do sączków odwadniających a także jako podkład kamienny do budowy dróg . Obecnie żadne złoże nie zostało udokumentowane.
- **Piaskowce** – odsłaniające się na powierzchni piaskowce triasu dolnego występują w południowej części gminy w rejonie : Wilczkowic , Mularzowa , Węgrzyna i Kłucka . Tworzą one wyróżniające się w morfologii wzniesienia pokryte lasem . Istniejąca nieorganizowana eksploatacja prowadzona w wielu niewielkich łomach obecnie została zaniechana . Piaskowce te wykorzystywane były w budownictwie jako kamień łamany do fundamentów , murów oraz jako kamień okładzinowy . Badaniami geologicznymi objęte zostało złoże piaskowców Wilczkowice (opinia geologiczna 1970r.)położone w sąsiedztwie Białkowej Góry wykazały przydatność surowca dla potrzeb budownictwa o zasobach

szacunkowych 60000 tys. ton . Surowiec ten może być przydatny jako kamień łamany , murowy , kruszywo drogowe i kolejowe oraz jako bloki i płyty . Prace zwiadowcze prowadzone za piaskowcami triasowymi zostały prowadzone w okolicy miejscowości Mamocicha i Lewoszków , jednak okazały się niemożliwe do udokumentowania .

- Surowce ilaste – związane są z utworami triasu (piaskowiec pstry i kajper) , liasu oraz czwartorzędu . Jako surowiec dla potrzeb ceramiki budowlanej wykorzystywane mogą być jedynie czwartorzędowe ility i mułki występujące w rejonie Radoszyc , które udokumentowane zostało opinią geologiczną z 1989r. Zasoby szacunkowe tego złoża wynoszą 7,5 tys. m³ a złożo zajmuje powierzchnię 0,15 ha . Obecnie eksploatowane i wykorzystywane jest ono do produkcji cegły pełnej w prywatnej cegielni położonej na zachód od Radoszyc . Eksploatacja prowadzona jest w oparciu wydaną przez Urząd Wojewódzki w Kielcach decyzję z dnia 25 kwietnia 1998r. znak ROS XI – 75/12/3/98 zmieniającą koncesję Nr 24/95 z dnia 02 października 1995r. znak OS / II – 7512/42/95 w zakresie ważności koncesji . Decyzja ważna do 2022r.
- Torfy – Występowanie torfów związane jest z doliną Czarnej i jej dopływami . Obszary zwartych torfowisk znajdują się w rejonach Radoszyc , Jakimowic i Mościsk Małych . Są to torfowiska niskie , charakteryzujące się małą miąższością , zróżnicowanym stopniu rozkładu znacznym zapozieleniem i mogą być jedynie wykorzystywane jako opał . Udokumentowane są w kat . Cz w złożach „ Cieklińsko” , „ Piszcząca” i „ Radoska” . Z uwagi na ochronę środowiska przyrodniczego nie przewiduje się ich eksploatacji .

Nr złoża na mapie	Nazwa złoża i miejscowość	Kopalina główna	Rodzaj opracowania i rok wykonania	Zasoby złoża	Uwagi
1	„Wiszy” Wiszy	piaski	Karta rejestracyjna 1978r.	Zarejestrowane 872tys ton	Złożo nieeksploatowane
2	„Radoszyce” Radoszyce	ility i mułki	Opinia geologiczna 1989r.	Szacunkowe 7,5 tys. m ³	Złożo eksploatowane
3	„Piaski” Piaski	piaski	Sprawozdanie geologiczne 1980r.	Perspektywiczne 380 tys. m ³	Brak eksploatacji
4	„Wilczkowice” Wilczkowice	piaskowce	Opinia geologiczna 1970r.	Szacunkowe 60000tys ton	Brak eksploatacji
5 *)	<i>Nalewajków I</i>	<i>iłowce i mułowce dolnotriasowe</i>	<i>Dokumentacja geologiczna w kat. C1- 2004r</i>	<i>1105,61 tys.m³</i>	<i>Brak eksploatacji</i>
6 *)	<i>Nalewajków II</i>	<i>iłowce i mułowce dolnotriasowe</i>	<i>Dokumentacja geologiczna w kat. C1- 2004r</i>	<i>1105,61 tys.m³</i>	<i>Brak eksploatacji</i>
7 *)	<i>Wyřebów</i>	<i>iłowce i mułowce dolnotriasowe</i>	<i>Dokumentacja geologiczna w kat. C1- 2004r</i>	<i>266,24 tys.m³</i>	<i>Brak eksploatacji</i>

*) Zmiany wprowadzone uchwałą Nr XXI/129/2012 Rady Gminy w Radoszycach z dnia 28 czerwca 2012r.

1.4. Wody powierzchniowe

Analizowany obszar położony jest w zlewni rzeki Wisły , a odwadniany jest przez system rzeczny Pilicy i w niewielkim stopniu Nidy. Tak , więc przez omawiany teren przebiega dział wodny II rzędu (Pilica – Nida) w południowo –wschodniej części gminy oraz III rzędu (Czarna Konecka – Plebanka , Czarna Pilczycka – Plebanka) . Działy wodne biegną po liniach grzbietowych rozdzielających je wzniesień .

Północna i centralna część gminy odwadniana jest przez Czarną Konecką i wpływającą do niej Plebanką z dopływem Kozówką . Czarna Konecka odwadnia północną części gminy stanowiąc na pewnym jej odcinku północną granicę gminy – płynąc równoleżnikowo ze wschodu na zachód , stosunkowo wąską doliną , która w całości zalewana jest wielkimi wodami (w okolicy Cieklińska wybudowany został wał przeciw powodziowy) . Plebanka bierze swój początek na terenie gminy w okolicy Kłucka , płynie przecinając gminę z kierunku SE na NW , przyjmując w swym biegu większe i mniejsze dopływy z których największym jest Kozówka płynąca z kierunku wschodniego (źródła posiada poza terenem gminy Radoszyce) .

Południowo – zachodnia część gminy rejon Józwikowa , Wilczkowic i Jakimowic odwadniana jest przez Czarną Pilczycką (bezpośredni dopływ Pilicy) biorącą swój początek na terenie gminy w okolicy miejscowości Szostaki .

Natomiast południowo – wschodnia część gminy okolice miejscowości Filipy i Gruszka odwadniana jest przez bezimienne cieką będącą dopływami Łośnej (Wiernej Rzeki) należącej do dorzecza Nidy.

Reasumując , cały obszar gminy Radoszyce posiada dobrze rozwiniętą sieć rzeczna.

Na terenie analizowanego obszaru jedynie rzeka Czarna Konecka posiada monitorowany system czystości wód . Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach (dane za 1998r.) w punkcie pomiarowym w Sielpi rzeka ta prowadzi w ogólnej klasyfikacji jak i fizykochemicznej wody III klasy czystości , natomiast pod względem bakteriologicznym II klasę czystości . Pozostałe rzeki i cieką gminy Radoszyce nie objęte są siecią monitoringu czystości wód .

Głównym zagrożeniem dla czystości wód w gminie jest nieprawidłowo prowadzona gospodarka wodno – ściekowa , na którą składają się :

- odprowadzanie ścieków bez oczyszczenia do wód i gruntów, szczególnie w miejscach posiadających wodociągi ; problem szamb ,
- stosowanie środków chemicznych do zwalczania szkodników w lasach i na gruntach rolnych ,
- stosowanie nawozów mineralnych w czasie produkcji rolnej ,
- zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi pasów terenów wzdłuż głównych dróg .

Gmina Radoszyce nie posiada dużych zbiorników powierzchniowych przechwytyjących wody powodziowe oraz jednocześnie pełniących funkcje

rekreacyjne . Jedynym tego typu obiektem jest zalew w Sielpi Wielkiej (gmina Końskie) na Czarnej Koneckiej regulujący przepływy wód jedynie na tej rzece .

Istnieją tu niewielkie stawy położone głównie w dolinach rzek , które w pełni nie rozwiązują problemu zagrożenia powodziowego , występującego w czasie roztopów wiosennych i po nawałnych deszczach . Zagrożenia tego typu mogą występować na tym terenie z uwagi na górski charakter rzek .

Według „ Programu małej retencji województwa kieleckiego” projektowane są następujące zbiorniki wód powierzchniowych :

- Zbiornik Kapałów na rzece Plebanka_o następujących parametrach
Rzędna piętrzenia max. - 238,75m. npm
Powierzchnia zalewu max. – 190000m²
Objętość zbiornika max. – 200000m³
- Zbiornik Radoszyce na rzece Plebanka o następujących parametrach
Rzędna piętrzenia max. – 231,25m. npm
Powierzchnia zalewu max. –305000 m²
Objętość zbiornika max. –320000 m³

Zbiornik ten posiada wykonany przez Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjno Handlowe „HYDRO” w 1992r. projekt techniczny budowy .

Wymienione projektowane zbiorniki wodne będą spełniały następujące funkcje :

- Magazynowanie i nawadnianie okolicznych terenów w okresach suchych ,
- Regulację przepływów w okresach podwyższonych stanów wody w rzece ,
- Zahamowanie odpływu wody z dorzecza ,
- Zahamowanie w obrębie doliny erozji dennej i bocznej oraz utrzymanie naturalnej retencji .

Ponadto zbiorniki te mogą być wykorzystane do pełnienia funkcji rekreacyjnej .

Na znacznych obszarach dolinnych rzek gminy Radoszyce zostały wykonane melioracje odwadniające , które doprowadziły do wyniszczenia wilgotnych siedlisk roślinności , przesuszenia terenu i zaburzenia stosunków wodnych .

1.5. Wody podziemne

Na terenie gminy Radoszyce znaczenie gospodarcze posiadają następujące poziomy wodonośne : triasu , jury i czwartorzędu .

Triasowy poziom wodonośny .

Wody tego poziomu związane są z osadami piaskowca pstrego oraz wapienia muszlowego . Mają charakter szczelinowy co powoduje ich zmienną wydajność .

Zwierciadło występuje zwykle pod napięciem hydrostatycznym. Jakość wody poziomu triasowego charakteryzuje się zwiększoną zawartością manganu i żelaza, natomiast pod względem bakteriologicznym nie budzą zastrzeżeń.

Triasowy poziom wodonośny ujmowany jest między innymi studnią w rejonie Radoszyc, której wydajność wynosi 116,8 m³/h.

Jurajski poziom wodonośny

Poziom ten nie jest na terenie gminy ujmowany żadnymi studniami wierconymi. Jego warstwę wodonośną stanowią dolnojurajskie

(lilasowe) spękane piaskowce przewarstwiane iłowcami oraz żwiry i zlepieńce. Źródło wody w zależności od budowy geologicznej jest napięte lub swobodne. Pod względem chemicznym i bakteriologicznym wody tego poziomu nie budzą zastrzeżeń i mogą być używane do celów konsumpcyjnych i gospodarczych.

Czwartorzędowy poziom wodonośny

Poziom wód czwartorzędowych ujmowanych zarówno studniami wierconymi jak i kopanymi związany jest z utworami piaszczystymi dolin rzecznych, (poziom wód ściśle związany z stanem wód w rzece oraz od wielkości opadów atmosferycznych) lub z wkładkami i soczewkami piaszczystymi w glinach zwałowych. Głębokość ich zalegania wiąże się z budową geologiczną wykształceniem litologicznym osadów jak również ukształtowaniem terenu. Na obszarze położonym w pobliżu i w obrębie głównych dolin rzecznych wody tego poziomu występują na głębokości od 0 do 5 m. p.p.t., charakteryzują się przeważnie zwierciadłem swobodnym, częściowo związanym z poziomem wód w rzece a także uzależniony jest od wielkości opadów atmosferycznych.

Na obszarach leżących poza obszarami dolinnymi zwierciadło wody występuje na głębokości od 5 do 10 m. p.p.t. Związane jest na ogół z piaskami wodnolodowcowymi oraz z piaszczysto – kamienisto – gliniastymi osadami deluwialnymi zalegającymi na zboczach wychodni skał starszych. Często piaszczyste osady przykryte są warstwą nieprzepuszczalną i wtedy zwierciadło występuje pod napięciem.

Na mapie warunków gruntowo – wodnych przedstawiono układ poziomów wodonośnych oraz lokalizację studni głębinowych z zaznaczeniem zewnętrznych stref pośrednich lub lejów depresji. Należy dodać, iż południowo – wschodnia część gminy położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 414 – Zagnańsk, którego zasoby dyspozycyjne wynoszą 2000 m³/h. Zbiornik ten na terenie gminy posiada charakter szczelinowy. W jego części na tym terenie wyznaczono strefą najwyższej ochrony zbiornika (ONO), w której czas przesiąkania lub odpływu wód do GZWP jest krótszy od dwóch lat.

Wykaz studni głębinowych na terenie gminy Radoszycy przedstawia załączona tabela.

WYKAZ STUDNI WIERCONYCH W GMINIE RADOSZYCE

Nr studni na mapie	Użytkownik	Głębokość studni w m	Ujmowany poziom stratygraficzny	Głębokość do lustra wody w metrach		Zasoby w m/ha	Depresja w m	Promień leja depresji w m	Uwagi
	Rok budowy			Nawierconego	Ustabilizowanego				
1	Jacentów Wytwórnia mas bitumicznych Bd	17,3	trias	1,7	1,7	1,6	6,9	-	
2	Plenna SKR 1977r.	60,0	trias	33,0 5,0	1,5 4,5	6,5	8,0	97,5	
3	Plenna SKR 1976r.	15,0	trias	2,0	1,8	10,5	4,0	106,8	
4	Radoszyce GS 1966r.	20,0	trias	13,0	2,2	0,6	4,6	-	Studnia nieczynna
5	Radoszyce Spółdzielnia Wyrobów Skórzanych „But” 1983r.	30,0	czwartorzęd	3,7 22,0	3,7 7,2	3,6	4,8	93,3	
6	Radoszyce Prywatna 1984r.	21,0	czwartorzęd	12,5	7,5	1,22	2,4	27,0	
7	Radoszyce Restauracja „Jubileuszowa” 1984r.	27,0	czwartorzęd	8,1 17,5	8,1 8,1	3,7	3,7	68,0	
8 8a	Radoszyce Wodociąg wiejski 1967r.	62,0	Wapień muszlowy	38,0 9,0	0,2 2,0	116,8	33,0	683,1	Studnia kopana

9	Radoszyce Urząd Gminy 1984r.	27,0	trias	13,5	11,5	1,0	3,6	14,0	
10	Górniki Szkoła Podstawowa 1972r.	45,0	trias	36,0 23,0	3,4 4,5	0,9	21,9	64,0	Wielkość poboru 0,75m3
11	Nalewajków Zlewnia mleka 1981r.	26,0	trias	20,0	1,2	4,0	16,2	-	
12	Kłucko Wodociąg wiejski 1982r.	80,0	trias	30,0	6,0	8,8	16,0	-	Studnia Nr 1 dla ujęcia
13	Kłucko Wodociąg wiejski 1992r.	81,0	trias	41,0	29,0	21,0	12,0	136,0	Studnia Nr 2 dla ujęcia
14	Kapałów Leśniczówka 1979r.	25,0	trias	15,0	5,5	2,5	9,5	-	
15	Wilczkowice Zlewnia mleka 1979r.	23,0	trias	0,5 7,5 10,5	0,5 4,0 1,0	8,3	9,4	96,4	

1.6. Charakterystyka warunków glebowych

Gmina Radoszyce wg rejonizacji rolniczo – glebowej opracowanej przez JUNG Puławy 1980r. położona jest w Konecko – Łopuszańskim regionie rolniczo – glebowym . Charakteryzującym się przewagą gleb kompleksów mało ekonomicznych (żytnich) . Gleby tego regionu wytworzyły się głównie z utworów akumulacji lodowcowej : piasków oraz glin . W omawianym regionie dominuje typ gospodarki ekstensywnej , gdzie uprawia się przeważnie żyto i ziemniaki . Większość uprawianych gleb wykazuje średni lub słaby stopień kultury rolnej . Uzyskanie większego stopnia kultury jest na tych glebach trudne i zależy przede wszystkim od poprawy ich odczynu i zasobności w przyswajalne składniki pokarmowe . Po racjonalnym zagospodarowaniu użytków zielonych region ten może stanowić rezerwę paszową dla gospodarki hodowlanej .

Struktura typologiczna gleb gminy Radoszyce przedstawia się następująco :

1. Bielicowe i pseudobielicowe – na gruntach ornym występują w podtypie pseudobielic . Występują we wszystkich wsiach poza miejscowością Węgrzyn . Wytworzyły się one piasków słabogliniastych , gliniastych lekkich , gliniastych mocnych , glin lekkich , średnich i ciężkich oraz utworów zwietrzelinowych . Właściwości i wartość rolnicza tych gleb zależy w dużej mierze od stopnia ich przeobrażenia . Wymagają wysokiego stopnia kultury rolnej , w przeciwnym razie ulegają degradacji .
2. Brunatne wylugowane i kwaśne – Wytworzone z piasków luźnych , słabogliniastych zalegających na glinach lub ile . Gleby te podlegają procesowi ługowania w wyniku czego ich odczyn jest kwaśny .
3. Czarne ziemie zdegradowane – występują pod gruntami ornymi jak i użytkami zielonymi . Wytworzone są z piasków gliniastych lekkich i mocnych zalegających na piaskach luźnych .
4. Mady brunatne – występują pod gruntami ornymi jak i użytkami zielonymi we wsiach : Jacentów , Zychy , Kapałów , Grodzisko , Grębosze , Radoska , Plenna , Kaliga , Wisy , Radoszyce . Posiadają kwaśny odczyn oraz charakteryzują się występowaniem substancji organicznej .
5. Rędziny – wytworzone z wapieni jurajskich . Występują we wsiach : Jakimowice , Grodzisko i Wilczkowice . Charakteryzują się obecnością płytkiego poziomu próchnicznego oraz zajmują małe kompleksy nie posiadając większej wartości rolniczej .
6. Gleby glejowe – gleby mineralne o składzie mechanicznym piasków słabonośnych , gliniastych i gliniastych zalegających na piaskach luźnych , powstałe w warunkach nadmiernego uwilgotnienia . Występują wyłącznie pod użytkami zielonymi .
7. Gleby mułowo – torfowe i torfowe – powstały w wyniku procesu torfotwórczego i procesu namulania . Występują pod użytkami zielonymi we wsiach : Zychy , Mościska , Kapałów , Wiosna , Plenna i Sęp .
8. Gleby murszowo - mineralne murszowate :
 - Gleby murszowo – mineralne wytworzone na płytkich zatorfieniach , gdzie torf zalegający na mineralnym podłożu uległ całkowitemu zmurszeniu . Występują wyłącznie pod użytkami zielonymi .

- Gleby murszowate – są glebami mineralnymi , które w poziomie próchnicznym zawierają znaczne ilości zmurszałe substancji organicznej . Na glebach tych występują użytki zielone i grunty orne w następujących miejscowościach : Jacentów , Zychy , Radoszyce , Mościska , Grębosze , Kapałów , Radoska , Grodzisko , Szustaki , Plenna , Górniki , Nalewajków , Pakuły , Jakimowice , Nadworów , Wilczkowice , Sęp .

Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Kompleksy rolniczej przydatności gleb stanowią ekosystemy glebowe , posiadające podobne właściwości oraz mogące być podobnie zagospodarowane. Są one typami siedliskowymi rolniczej przestrzeni produkcyjnej , z którymi związany jest odpowiedni dobór roślin i określone warunki uprawne jak np. zakres i zaawansowanie procesów degradacyjnych . Tak , więc dokładniej niż klasyfikacja bonitacyjna pozwala ocenić wartość przyrodniczą i gospodarczą gleb .

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenia na terenie omawianej gminy wyróżniamy następujące kompleksy gleb :

Grunty orne

Kompleks 2 – pszenny dobry , występuje on małymi płatami na obiektach : Jakimowice , Radoska i Radoszyce .Są to gleby zaliczone do gleb brunatnych wylugowanych i pseudobielic . Posiadają dobre właściwości fizyczne i chemiczne . Są łatwe i lekkie do uprawy mechanicznej . Posiadają dobre właściwości wilgotnościowe oraz nie podlegają erozji wodnej . Gleby tego kompleksu należą do gleb pszennych , które przy dobrym nawożeniu i przy odpowiednich zabiegach agrotechnicznych mogą awansować do kompleksu pszenego bardzo dobrego . Wskazane do uprawy pszenicy , buraków , roślin przemysłowych .

Kompleks 3 – pszenny wadliwy , występuje on małymi płatami na obiektach : Radoska , Radoszyce , Wilczkowice i Grodzisko . Jest to kompleks pszenny wadliwy , ponieważ gleby położone są na lekkich skłonach o słabo wykształconym poziomie orno – próchnicznym . Zaliczane są do typu gleb brunatnych wylugowanych , pseudobielic i rędzin brunatnych . Posiadają dobre właściwości fizyczne i chemiczne a zaliczone został do tego kompleksu ze względu na słabo wykształcony poziom ornopróchniczny i stosunki wodne – okresowo za suche . Są dość łatwe w uprawie i mogą podlegać erozji wodnej . Zalecana uprawa pszenicy .

Kompleks 4 – żytni bardzo dobry , występuje on małymi płatami na obiektach : Radoska , Jakimowice i Grodzisko . Bonitacyjnie należą do klas : IIIa , IIIb i IVa . Pod względem typologicznym są to gleby brunatne wylugowane i kwaśne . Są to gleby strukturalne i o właściwych stosunkach wodnych , lekkie i łatwe do uprawy . W warunkach intensywnego gospodarowania gleby te nabierają cech wysokiej kultury rolnej i można na nich uprawiać rośliny typowe dla kompleksów pszennych .

Kompleks 5 - żytńi dobry , występuje w większości miejscowości gminy , a w klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do IVa i IVb klasy bonitacyjnej . Są to gleby wrażliwe na niedobór wilgoci w różnych okresach sezonu wegetacyjnego . Wskazane pod uprawę głównie żyta i ziemniaka oraz jęczmienia . Typologicznie są to pseudobielice a także gleby brunatne wyługowane oraz kwaśne .

Kompleks 6 – żytńi słaby , zajmuje największą powierzchnię omawianego terenu i występuje we wszystkich jego wsiach . Bonitacyjnie są to gleby IVb i V klasy a typologicznie są to gleby pseudobielicowe oraz brunatne wyługowane i kwaśne . Gleby te są nadmiernie przepuszczalne i mają słabą zdolność zatrzymywania wody , co czyni je okresowo lub stale suche . Sprawdzają się głównie pod uprawą : żyta , owsa , ziemniaków , seradeli i łubinu .

Kompleks 7 – żytńi najłabszy , występują we wszystkich wsiach gminy z wyjątkiem : Szostaków , Lewoszowa i Mularzowa . Zaliczane są do typu gleb brunatnych kwaśnych i mad . Ich właściwości fizyczne charakteryzują się nadmierną przepuszczalnością , przewiewnością a słabą podsiąkliwością . Są łatwe i lekkie do uprawy mechanicznej . Zajmują tereny płaskie, więc nie podlegają erozji wodnej . Uprawiane jest na nich żyto i łubin ale ich plony są bardzo niskie .

Kompleks 8 – zbożowo pastewny mocny , występują różnej wielkości płatami we wsiach : Górniki , Grodzisko , Jakimowice , grodzisko , Kapałów , Łysów , Mamocicha, Mularzów , Nadworów , Nalewajków , Pakuły , Radoska , Radoszyce , Sęp , Szustaki , Węgrzyn , Wilczkowice. Są to gleby IIIb , IVa , IVb klasy bonitacyjnej. Typologicznie są to gleby j/w . Gleby tego kompleksu przy długotrwałych opadach łatwo ulegają nadmiernemu uwilgotnieniu co przyczynia się do obniżenia wysokości plonów . Do tego kompleksu zaliczane są czarne ziemie zdegradowane we wsi Jakimowice .

Kompleks 9 – zbożowy pastewny słaby , występują we wszystkich miejscowościach gminy większymi lub mniejszymi płatami . Są to głównie gleby pseudobielicowe , brunatne (wyługowane i kwaśne) i gleby murszaste należące do IVb , V i VI klasy bonitacyjnej . Kompleks ten zajmuje gleby lekkie , wiosną nadmiernie uwilgotnione co powoduje opóźnienie wiosennych prac polowych .

Kompleks 14 – gleby orne przeznaczone pod użytki zielone , występuje jedynie we wsi Jakimowice . Posiadają wadliwe właściwości fizyczne i chemiczne ; charakteryzują się stałymi niekorzystnymi stosunkami wodnymi (Słaby odpływ wód opadowych) . Z gospodarczego punktu widzenia najkorzystniejszym będzie przeznaczenie ich na użytki zielone .

Użytki zielone

Kompleks 2z – użytki zielone średnie , występuje we wszystkich wsiach gminy z wyjątkiem miejscowości Gruszka . Zaliczone zostały do III i IV klasy bonitacyjnej a tworzą go następujące typy gleb : pseudobielicowe, brunatne wyługowane i kwaśne oraz brunatne deluwialne , czarne ziemie zdegradowane , mady brunatne , gleby torfowo – mułowe , gleby torfowe i murszowo- torfowe , gleby murszowe . Porastają je łąki dwukośne .

Kompleks 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe, występują we wszystkich sołectwach gminy . Gleby tych użytków należą do V i VI klasy bonitacyjnej . Reprezentują go : mady brunatne , gleby glejowe , gleby torfowe zalegające na piasku luźnym , gleby murszowo – mineralne i murszaste . Użytki te są pastwiskami w siedlisku łągów właściwych o średnio zwartym zadarnieniu i o niskim poroście .

Użytki zielone skupiają się głównie w dolinach rzek i pozwalają na dwukośny system użytkowania . Ze względu na wysoką przydatność rolniczą oraz możliwość wprowadzenia ekologicznego systemu gospodarowania , winny być szczególnie chronione na cele produkcji pasz objętościowych .

Oceniając właściwości gleb do uprawy mechanicznej należy stwierdzić , iż są to gleby lekkie i bardzo lekkie do uprawy . posiadają one w poziomie ornym skład mechaniczny piasków gliniastych lekkich i gliniastych mocnych .

Gleby ciężkie do uprawy występują na niewielkich obszarach wyłącznie wśród gleb zaliczonych do kompleksu ósmego . W ich poziomie orno-próchnicznym występuje glina ciężka i il .

Tereny trudne , bardzo trudne i wyjątkowo trudne do uprawy mechanicznej oraz tereny wymagające specjalnego sprzętu nie występują .

Erozją słabą zagrożone są gleby trzeciego kompleksu .

1.7. Warunki klimatyczne

Gmina Radoszyce według podziału Polski na regiony klimatyczne (E . Romer 1949r.) położona jest w pasie klimatu wyżyn środkowo polskich . Charakteryzująca się nieco surowszymi warunkami klimatycznymi od klimatu nizin środkowo polskich i lżejszymi od klimatu gór .

Wybrane elementy klimatu tego obszaru przedstawia się następująco :

- Średnia suma opadów atmosferycznych wynosi 701 mm/rok ; przy czym maksimum opadowe przypada na miesiąc lipiec , rzadziej na czerwiec a minimum na miesiąc styczeń bądź luty . Należy dodać , iż wielkość opadów uzależniona jest od wysokości oraz rzeźby i ekspozycji terenu . Większe opady otrzymują północno – zachodnie , zachodnie i południowo zachodnie stoki wyższych wzniesień .
- Średnia temperatura roczna wynosi 7,6°C ; najchłodniejszym miesiącem jest luty z temperaturą -4°C , a najcieplejszym lipiec z temperaturą +17,4°C ,
- Ilość dni z temperaturą poniżej 0°C – 139,8 w roku ,
- Ilość dni z temperaturą powyżej 25°C – 35,4 w roku ,
- Średnia data pierwszych przymrozków – 25 października ,
- Średnia data ostatnich przymrozków – 25 kwiecień ,
- Ilość dni pogodnych – 62,3 w roku ,
- Ilość dni pochmurnych – 101,1 w roku ,

- Pokrywa śnieżna zaczyna się tworzyć ok. 03 grudnia a zanika ok. 18 marca ; czas jej zalegania wynosi ok. 105 dni ,
- Średnia wilgotność względna powietrza wynosi 81% ,
- Okres wegetacyjny trwa 221 dni – rozpoczyna się ok. 25 marca a kończy ok. 31 października ,
- Kierunki i rozkład wiatrów w ciągu roku uzależnione są od ogólnej cyrkulacji powietrza atmosferycznego oraz ukształtowania terenu . Z wieloletnich obserwacji wynika , iż dominują tu wiatry zachodnie i północno – zachodnie .

Powyższa charakterystyka warunków termicznych, wilgotnościowych , opadowych i wietrznych dotyczy całego obszaru badań . Natomiast położenie fizyczne geograficzne oraz zróżnicowane warunki fizjograficzne powodują pewne lokalne zróżnicowania klimatu . Na tej podstawie wyróżniono i scharakteryzowano jednostki topoklimatyczne wyróżniając :

Topoklimat zboczy o ekspozycji południowej , południowo – zachodniej , południowo – wschodniej , zachodniej i wschodniej o bardzo dobrych warunkach klimatycznych . Tereny te charakteryzują się bardzo dobrymi warunkami solarnymi i termicznymi , dobrym przewietrzaniem , małą częstotliwością występowania mgieł oraz krótszym okresem zalegania pokrywy śnieżnej . Opisane tereny wyróżniają się więc najbardziej korzystnymi warunkami topoklimatycznymi dla zabudowy mieszkaniowej i specjalnej oraz sadownictwa .

Topoklimat właściwy obszarom płaskim o przeciętnych warunkach topoklimatycznych . tereny te charakteryzują się dobrymi i przeciętnymi warunkami solarnymi , dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi , bardzo dobrym przewietrzaniem oraz małą częstotliwością występowania mgieł . Tereny te wyróżniają się korzystnymi warunkami do zabudowy .

Topoklimat właściwy obszarom położonym na zboczach o ekspozycji północnej o mało korzystnych warunkach klimatycznych. Tereny te zajmują obszary położone na północnych skłonach wzgórz. Charakteryzują się najłagodniejszymi warunkami solarnymi szczególnie jesienią i zimą , przeciętnymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi, dobrymi warunkami wietrznymi oraz dłuższym zaleganiem pokrywy śnieżnej . Tereny te nie są wskazane do zabudowy mieszkaniowej rekreacyjnej oraz dla upraw wymagających znacznego nasłonecznienia .

Topoklimat dolin rzecznych głównych oraz bocznych o nie korzystnych warunkach topoklimatycznych . Tereny te charakteryzują się gorszymi warunkami solarnymi , niekorzystnymi warunkami termicznymi , wilgotnościowymi , dużą częstotliwością występowania mgieł , słabą wentylacją i utrudnionymi warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń . Opisane tereny nie wskazane są do lokalizacji wszelkiej zabudowy . Obszary dolinne charakteryzują się występowaniem niekorzystnego zjawiska inwersji termicznej , co jest następstwem wychłodzenia się podłoża na skutek wypromieniowania ciepła pobranego w ciągu dnia przez grunt . Powietrze chłodne znajduje się w warstwie przygruntowej , na skutek niewielkich spadków oraz zapór utrudniających jego spływ zalegać może stosunkowo długo w ich obrębie , nawet do godzin przedpołudniowych .

Topoklimat właściwy obszarom zabudowanym charakteryzujący się bardziej skontrastowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza , zmniejszonymi prędkościami wiatru oraz zwiększonym zanieczyszczeniem powietrza w stosunku do terenów sąsiednich . W obrębie terenów o intensywnej zabudowie mieszkaniowej nie jest wskazana lokalizacja obiektów uciążliwych i szkodliwych dla otoczenia . Na terenach tych należy dążyć do zwiększenia powierzchni zielonych głównie parków i skwerów w celu poprawy warunków higieny atmosfery i samooczyszczania się środowiska .

Topoklimat właściwy obszarom zalesionym charakteryzuje się dużym osłabieniem promieniowania słonecznego , dużą zaciszą , wyrównanym profilem termicznym, podwyższoną wilgotnością względną powietrza a przede wszystkim bakteriostatycznym działaniem olejków eterycznych . Lasy występujące na siedliskach świeżych i suchych są najbardziej wskazane do wykorzystania rekreacyjnego . Siedliska wilgotne z uwagi na niekorzystne warunki bioklimatyczne zaliczane są do terenów o małej przydatności dla celów rekreacji .

1.8. Charakterystyka warunków higieny atmosfery

Jeżeli chodzi o stan czystości atmosfery należy zauważyć , iż w ostatnich latach na terenie całego kraju notuje się dużo mniejszy stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w wyniku zmniejszenia się emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych . W głównej mierze przyczyną tego stanu istnienia jest przeprowadzenie restrukturyzacji w przemyśle , wprowadzenia do zakładów przemysłowych najnowszych technologii produkcji , instalacji ograniczających emisję pyłów i gazów .

Najczęściej występującymi charakterystycznymi zanieczyszczeniami powietrza są : pyły , tlenek i dwutlenek węgla , dwutlenek siarki i tlenki azotu .

Gmina Radoszyce ze względu na swój typowo rolniczy charakter nie posiada na swym terenie obiektów szczególnie pogarszających stan czystości powietrza atmosferycznego . Aktualnie głównymi czynnikami skażenia atmosfery są spaliny samochodowe oraz tzw. niska emisja pochodząca ze spalania węgla z palenisk domowych . Są one głównym źródłem związków siarki .

Na terenie gminy nie prowadzony jest pomiar zanieczyszczenia powietrza . Najbliższą miejscowością w , której dokonuje się tych pomiarów jest miasto Końskie , na nich to oparto się analizując stan czystości powietrza atmosferycznego . Jednak wartości poszczególnych stężeń przyjętych dla Końskich nie są w pełni reprezentatywne dla obszaru gminy Radoszyce , ze względu chociażby znacznej odległości. Wg danych WIOŚ w Kielcach emisja zanieczyszczeń powietrza w 1997r. Końskich wynosiła :

- Średnioroczne stężenie SO_2 – $9,3\mu/\text{m}^3$,
- Średnioroczne stężenie NO_2 – $21,5\mu/\text{m}^3$,
- Pył zawieszony - $14,6\mu/\text{m}^3$,
- Opad pyłu - $74,2 \text{ g}/\text{m}^2\cdot\text{rok}$

Jak wynika z powyższych danych zarejestrowane na terenie miasta Końskie wartości nie przekraczają dopuszczalnych norm ustanowionych Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 kwietnia 1998r. w sprawie dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu (Dz. U. Nr 55, poz. 355). Należy przyjąć, iż wartości te na terenie gminy Radoszyce będą dużo niższe szacunkowo wynosić mogą ok. 10-15% dopuszczalnych norm.

Na stan higieny gminy wpływa również hałas komunikacyjny, który najwyższy poziom osiąga wzdłuż głównych dróg. Wartości ponad normatywne występować mogą wzdłuż drogi krajowej Kielce – Piotrków Trybunalski oraz w miejscowości Radoszyce gdzie kumuluje się ruch samochodowy.

W celu poprawy warunków hałasowych i obniżenia zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw płynnych (spalin) należy wprowadzić pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg i ulic.

1.9. Charakterystyka i ocena szaty roślinnej

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski obszar gminy położony jest w Okręgu Koneckim Krainy Świętokrzyskiej. Występuje tu bogactwo form i zbiorowisk roślinności rzadkich i bardzo rzadkich w skali kraju. Z roślin prawnie chronionych spotykamy tu między innymi arnikę górską, liczydło górskie i omiega górskiego. O bogactwie florystycznym gminy zadecydowała litologia skał podłoża, rzeźba terenu, warunki topoklimatyczne oraz gospodarcza działalność człowieka. Pierwotną roślinność tego terenu stanowiły tu fitocenozy leśne, zróżnicowane w zależności od litologii podłoża, gleby i ekspozycji zboczy. Postępująca działalność człowieka spowodowała intensywne wylesienie zboczy i grzbietów górskich.

Najcenniejszym kompleksem leśnym gminy, który zachował w miarę naturalny charakter jest kompleks leśny „Szustaki” położony w środkowej części gminy.

Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, natomiast jej uzupełnienie stanowi jodła, brzoza, dąb oraz olcha.

Pod względem siedliskowym wyróżniamy tu:

- Las mieszany świeży (LMśw) - należący do zespołów grądowych. Siedlisko o najwyższej wartości ekologicznej, odporne na zagrożenia antropogeniczne, zaliczane jest do siedlisk żyznych. Drzewostan zwykle dwupiętrowy. Podszyt zróżnicowany i bogaty w gatunki – kruszyna, leszczyna, jarzębina i głóg. Runo bogate tworzy często zwartą zieloną pokrywę. Lasy te posiadają bardzo dobre warunki bioklimatyczne i najwyższą wartość zdrowotną. Bardzo korzystny wpływ na organizm ludzki mają wytwarzające się tu olejki eteryczne. Są to najkorzystniejsze siedliska dla turystyki pieszej i wypoczynku oraz zbieractwa.
- Bory świeże i bory mieszane świeże (Bśw, BMśw) występują na piaskach, glinach. Zaliczane do siedlisk średniożyźnych. Drzewostan buduje przeważnie sosna z domieszką brzozy. W podszycie dominuje jałowiec

kruszyzna , dąb i świerk . Runo mało zróżnicowane tworzy pokrywę mszystą . Lasy charakteryzują się bardzo dobrymi warunkami bioklimatycznymi i korzystnym wpływem olejków eterycznych na stan psychofizyczny organizmu ludzkiego . Bór świeży wykazuje zmniejszoną odporność na degradację i zniszczenia wywołane przez użytkowanie rekreacyjne oraz występujące zmniejszenie odporności na zagrożenie pożarowe .

- Bór wilgotny , bór mieszany wilgotny i las mieszany wilgotny (Bw , BMw i LMw) siedliska dość dobrze rozwinięte , drzewostan sosnowy z domieszką brzozy . Występuje tu słabo rozwinięty podszyt . Charakteryzują się znacznym wzrostem wilgotności powietrza , małymi wahaniami dobowymi temperatur . Niekorzystne warunki bioklimatyczne ze względu na dużą wilgotność powietrza , zaciemnienia , większa częstotliwość występowania mgieł . Niekorzystne dla masowego wypoczynku i rekreacji ze względu na stałą wilgotność podłoża . Nie wskazane do organizacji biwaków i obozowisk . Turystyka piesza po wyznaczonych szlakach .

- Bór bagienny , las mieszany bagienny i ols (Bb , LMb i Ol) położone na terenach zalewowych i obniżeniach dolinnych . Z wyjątkiem LMb siedliska ubogie . Okresowo lub stale podmokłe . Niekiedy występują w postaci pasmowej wzdłuż cieków i zbiorników wodnych . Drzewostan wielogatunkowy i wielopiętrowy z przewagą dębu lub siedliska typowe z udziałem olch i jesionu z domieszką klonu , wiązu i brzozy . Warunki bioklimatyczne niekorzystne z uwagi na wysoką wilgotność powietrza , mgły i opary . Występują tu częste inwersje temperatury z tendencją do długich stagnacji powietrza chłodnego i mgieł . Olsy stanowią lęgowiska komarów . Nieprzydatne dla masowej rekreacji oraz nie wskazane do lokalizacji szlaków turystycznych , ośrodków rekreacyjnych itp.

- Bór suchy (Bs) najśłabszy pod względem żyzności , porasta gleby wytworzone na piaskach luźnych , przy bardzo niskim poziomie wód gruntowych . Dominuje sosna mniej lub bardziej karłowata z domieszką słabo rozwijającej się brzozy. Podszyt rzadki ograniczający się (poza podrostami drzew) do jałowca . W runie występują mchy , porosty , wrzosi oraz borówki . Siedlisko to posiada bardzo korzystny mikroklimat , jednak z uwagi na odsłonięcia podłoża i uruchamianie procesów erozyjnych turystyka piesza odbywać się powinna tylko po wyznaczonych szlakach .

Lasy na terenie gminy Radoszyce oprócz funkcji gospodarczych pełnią również funkcje wodochronną i ostoję zwierząt .

1.10. Ochrona środowiska przyrodniczego

Obszar gminy Radoszyce wchodzi w skład Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych województwa kieleckiego .

W całości położony jest w obrębie Konecko – Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu . Został on wprowadzony Rozporządzeniem Wojewody kieleckiego Nr 12/95 z dnia 29 września 1995r. (Dz. U. Województwa kieleckiego NR 21, poz. 145). *Przepis zmieniony Rozporządzeniem Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. oraz Nr 17/2009 z dnia 29 stycznia 2009 r.*)*

Graniczy on od północy z Przysusko – Szydłowieckim Obszarem Chronionego Krajobrazu położonym na terenie województwa mazowieckiego, od zachodu bezpośrednio przylega do Otuliny Przedborskiego Parku Krajobrazowego i graniczy z Pilczańsko – Radomszczańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu .

Najważniejszą funkcją tego obszaru jest ochrona wód podziemnych i powierzchniowych , a także rola klimatotwórcza i aerosanitarna . Dobra sieć komunikacyjna oraz walory przyrodnicze i kulturowe mogą stać się podstawą do rozwoju turystyki na tym obszarze.

Ponadto , na terenie gminy znajduje się jeden pomnik przyrody. Jest to głaz narzutowy położony w Radoszycach – na polu zwany „mleczkowskim” przy drodze polnej , ok. 1,2 km. Od centrum wsi . W Rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody figuruje on pod numerem 218 . Ochroną objęty został na podstawie Zarządzenia Nr 23/87 z dnia 02.10.1987r. Celem ochrony jest zachowanie głazu ze względów krajoznawczych i naukowych .

Warunki ochrony ; zabronione jest :

- niszczenie głazu przez rozbijanie i rozsadzanie ,
- wdrapywanie się i chodzenie po głazie ,
- umieszczanie na głazie tablic napisów i innych znaków ,
- rycie na głazie napisów i znaków ,
- zanieczyszczanie obszaru w otoczeniu głazu .

Obecnie Radomsko – Kieleckie Towarzystwo Przyrodnicze wnioskuje o objęcie ochroną w formie użytków ekologicznych następujących obiektów :

- Cieklińsko – Sokołówka ,
- Podlesie – Piszcząca ,
- Zychy .

Obszary proponowane do objęcia ochroną zasługują na nią ze względu na :

- Zachowanie naturalnej ostoi chronionego ptaka – cietrzewia (Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska , Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 stycznia 1995r. Dz. U. Nr 13, poz. 61) , gatunku zagrożonego wyginięciem w skali kraju objętego rozszerzoną ochroną ,
- Zachowanie naturalnych ekosystemów łąkowo – bagiennych charakterystycznych dla tej części kielecczyzny .

Na obszarze użytków ekologicznych należy wprowadzić następujące zakazy :

*) Zmiany wprowadzone uchwałą XXI/129/2012 Rady Gminy w Radoszycach z dnia 28 czerwca 2012r.

- Polowań ,
- Wznoszenia obiektów rekreacyjnych , turystycznych , łowieckich ,
- Osuszania terenu ,
- Wypalania roślinności ,
- Zanieczyszczania ,
- Niepokojenia cietrzewi na tokowiskach w okresie od 1 marca do 15 maja .

O wprowadzonej formie ochrony należy powiadomić właściwe Koła Łowieckie .

1.11. Model funkcjonowania przyrody na obszarze gminy Radoszyce

Według koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej – EKONET Polska północną część gminy obejmuje korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym ; jest to dolina Czarnej Koneckiej wraz z przyległymi lasami . Łączy on cenne pod względem przyrodniczym obszary Świętokrzyskiego Węzła Ekologicznego (o znaczeniu międzynarodowym) z Przedborskim Węzłem Ekologicznym (o znaczeniu krajowym) .

Obszary węzłowe zostały wyznaczone na podstawie następujących kryteriów :

- stopnia naturalności lub obecności układów półnaturalnych świadczących o małej intensywności gospodarowania ,
- różnorodności m. in. siedliskowej , gatunkowej ,
- reprezentatywności siedlisk w regionie ,
- rzadkości występowania form , siedlisk i gatunków (endemity , relikty , gatunki zagrożone w skali europejskiej) ,
- wielkości obszarów , zapewniającej trwałe zachowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej .

Obszary węzłowe cechuje duża różnorodność biologiczna i krajobrazowa oraz korzystne uwarunkowania geomorfologiczne i hydrologiczne ze względu na zachowanie siedlisk i ostoi gatunków o znaczeniu europejskim lub krajowym . Wykazują one strukturę hierarchiczną , co oznacza że jednostki wyższego rzędu budowane są przez obszary węzłowe niższego rzędu a te z kolei skupiają węzły lokalne .

Natomiast , korytarze ekologiczne łączą poszczególne obszary węzłowe , tworzą je naturalne systemy dolinne pradoliny czy łańcuch górskie . Umożliwiają one rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi , ukierunkowują przepływ materii i informacji biologicznej w krajobrazie . Takimi korytarzami i ciągami ekologicznymi są doliny większych rzek strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne porastające pasma wzniesień . Niekorzystne dla ciągłości sieci jest zbytne zwężanie korytarza , przecięcie go barierami antropogenicznymi np. szlakami komunikacyjnymi lub terenami zurbanizowanymi utrudniającymi przemieszczanie się organizmów .

Na obszarze gminy węzłem o znaczeniu lokalnym jest obszar położony w okolicy Jacentowa i Cieklińska obejmujący ujście rzeki Plebanki do Czarnej Koneckiej wraz z przylegającymi kompleksami leśnymi . Wymieniony węzeł łączy ważne krzyżujące się korytarze ekologiczne .

Korytarzami o znaczeniu regionalnym są doliny rzeki Plebanki i Czarnej Pilczyckiej , natomiast rangę lokalną posiadają rzeka Kozówka i mniejsze bezimienne ciek przeływające przez teren gminy .

Na taki model funkcjonowania przyrody , decydujący o zachowaniu równowagi ekologicznej środowiska , nakłada się działalność człowieka . Zakłóca on lub uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie przyrody . Na terenie gminy najczęściej spotykanymi zakłócającymi działaniami antropogenicznymi jest tworzenie barier ekologicznych przegradzających naturalne korytarze i ciągi ekologiczne .

1.12. Ocena warunków fizjograficznych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

W wyniku analizy poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego wykonano mapę warunków fizjograficznych pod kątem przydatności terenów nieurbanizowanych dla potrzeb budownictwa . Poprzez analizę warunków gruntowo – wodnych, topoklimatycznych oraz geomorfologicznych wydzielono trzy kategorie gruntów :

- przydatne do zabudowy bez ograniczeń ,
- przydatne do zabudowy z ograniczeniami ,
- mało przydatne dla budownictwa mieszkaniowego .

Wyodrębniono także obszary den dolin i cieków stanowiące obszary retencyjne regulujące całokształt stosunków wodnych , wymagające pozostawienia ich jako treny otwarte i ochrony przed przekształceniem .

Dokonano również waloryzacji obszarów leśnych dla potrzeb rekreacji i tak wydzielono :

- lasy przydatne do rekreacji i tworzenia parków leśnych oraz turystyki pieszej po wyznaczonych szlakach ,
- lasy nieprzydatne do rekreacji z uwagi na niekorzystny mikroklimat .

W opracowaniu przedstawiono również obszary o wysokich walorach środowiska przyrodniczego . Do terenów o wysokich wartościach środowiska zaliczono obszary występowania gleb III i IV klasy bonitacyjnej , dla których wymagane jest w przypadku wejścia inwestycyjnego uzyskania odpowiedniego zezwolenia przewidzianego odpowiednimi przepisami prawa . Układ i zbiorowiska szaty roślinnej występujące na badanym terenie zwaloryzowano pod kątem pełnienia przez nie funkcji ochronnych . Pokazano również główne elementy dotyczące ochrony wód powierzchniowych i podziemnych , chronionych przed zanieczyszczeniem . Wyeksponowana została również ochrona zasobów przyrodniczych . Wyróżniono również tereny i obiekty o różnej skali ich uciążliwości dla środowiska oraz mogące pogorszyć jego stan .

Priorytetowym postulatem przyrodniczym charakteryzowanego obszaru powinno być zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Wielkoprzestrzennego Systemu Ochrony Przyrody, zgodnych z regionalną strukturą ekorozwoju, co możliwe będzie dzięki :

- zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania terenów dolinnych,
- działaniom zmierzającym do pełnego rozwiązywania gospodarki wodno ściekowej i ochrony wód powierzchniowych (I, II, klasy czystości) ,
- ochronie źródeł i obszarów źródliskowych przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę systemu kanalizacji sanitarnej. W pierwszej kolejności winny być skanalizowane obszary najwyższej i wysokiej ochrony wód podziemnych zbiornika GZWP Kielce,
- ochrona ujęć wód podziemnych dla celów komunalnych poprzez wyznaczenie stref ochrony sanitarnych,
- ochrona obszarów leśnych i zespołów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, pełniących funkcję krajobrazową i klimatotwórczą. Należy zwrócić uwagę na zwiększenie lesistości obszaru.

Przedstawione wyżej walory przyrodnicze uzasadniają konieczność szczegółowej analizy lokalizacji nowych inwestycji oddziałujących niekorzystnie na środowisko przyrodnicze.

Oceniając całokształt warunków fizjograficznych należy stwierdzić, że głównymi czynnikami ograniczającymi rozwój budownictwa są :

- obszary chronionych gleb i lasów,
- rzeźba terenu,
- sąsiedztwo obiektów uciążliwych,
- formalna ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- niekorzystne warunki gruntowo - wodne,
- doliny rzek i cieków jako czynne ekosystemy łąkowo-wodne, nie są przewidziane pod jakąkolwiek zabudowę. Należy je również chronić z uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

1.13. Wnioski i wytyczne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Radoszyce

1 Dotyczące uwarunkowań dla budownictwa

W wyniku przeprowadzonej analizy środowiska przyrodniczego należy stwierdzić , iż terenami ograniczającymi w sposób znaczący rozwój zainwestowania budowlanego są :

- obszary gleb i lasów chronionych ,
- rzeźba terenu ,
- sąsiedztwo obiektów przemysłowo – usługowo – hodowlanych ,
- formalna ochrona środowiska przyrodniczego ,
- niekorzystne warunki gruntowo – wodne i topoklimatyczne ,
- obszary szczególnej ochrony ujęć wód podziemnych wymagające rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej (obszar gminy położony w obrębie GZWP – Zagnańsk , użytkowych zbiorników wód podziemnych oraz terenów źródliskowych

- doliny rzek i cieków wodnych jako czynne ekosystemy łąkowo – torfowo – wodne ; nie przewidziane pod zabudowę ,

Należy dodać , że w decyzjach budowlanych dla poszczególnych jednostek muszą być uwzględnione poszczególne uwarunkowania .

2 Dotyczące przemysłu i komunikacji

Obecnie przemysł nie odgrywa znacznej roli w gospodarce gminy . Jedynym znaczącym zakładem przemysłowym mogącym wpłynąć na stan środowiska jest zakład odlewni żeliwa w Wilczkowiczach oraz cegielnia w Radoszycach . Mniejszymi obiektami są zakłady przemysłu spożywczego typu : piekarnie , młyny , rzeźnie . Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 71 ustawy z dnia 31 stycznia 1980r. o ochronie i kształtowaniu środowiska uciążliwość wszystkich zakładów nie może przekraczać granic terenów będących ich własnością .

Najpoważniejszymi barierami ekologicznymi w obrębie gminy są szlaki komunikacyjne oraz obiekty mostowe i przepusty w obrębie dolin rzecznych, które pełnią rolę ważnych korytarzy i ciągów ekologicznych . Jednakże obecnych czasach budując tego typu obiekty należy korzystać z metod , które w sposób znaczący zminimalizują tą konfliktowość .

3 Dotyczące rolnictwa

Z gospodarczego punktu widzenia , rolnictwo odgrywa na tym obszarze priorytetowe znaczenie . Elementami wpływającymi na jego rozwój są kompleksy gleb prawnie chronionych III – IV klasy bonitacyjnej oraz grunty organiczne w obrębie użytków zielonych . Ochrona tych gruntów narzuca duże ograniczenia proceduralne i finansowe co do przeznaczenia ich na cele nierolne regulowane ustawą z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych . Pozostałe mało korzystne z rolniczego punktu widzenia gleby winny być zalesione. Obecnie z uwagi na trudne warunki ekonomiczne w gospodarstwach zużywa się niewiele nawozów sztucznych oraz środków do ochrony roślin co korzystnie wpływa na stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych . Sytuacja ta zmierzać może w kierunku ekologizacji rolnictwa zarówno w uprawie roślin jak i hodowli bydła . Za tym kierunkiem produkcji rolnej przemawia fakt , iż gmina położona jest w strefie żywicielskiej województwa i nie tylko oraz popyt na nie skażoną chemicznie żywność wzrasta w miarę wzrostu poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie ochrony własnego zdrowia .

4 Dotyczące terenów leśnych

Lasy na terenie gminy Radoszyce pełnią ważną funkcję nie tylko gospodarczą , ale i ochronną . Wiele z nich pełni funkcję wodochronną i jako tereny ostoi dzikich zwierząt (wg odpowiednich aktów prawnych przytoczonych w późniejszych częściach opracowania) . Odgrywają również bardzo ważną funkcję w gospodarce wodnej tego obszaru jako potężny zbiornik retencyjny wspomagający obszar źródliskowy . Pełnią również rolę naturalnego filtra , wychwytyjącego zanieczyszczenia pyłowe i gazowe . Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania zakłada się , że głównym celem zagospodarowania lasów tego obszaru powinno być

zachowanie i ochrona naturalnych wartości przyrodniczo – krajobrazowych , sukcesywna renaturalizacja obszarów zniekształconych i zdegradowanych , wzbogacenie walorów ochronnych oraz turystyczno – rekreacyjnych . Ważnym priorytetem zagospodarowania winno być zwiększenie lesistości poprzez zalesianie terenów rolniczo nie przydatnych .

5 Dotyczące rekreacji i wypoczynku

Turystyka i rekreacja to dziedziny odgrywające w życiu człowieka coraz większe znaczenie . Gmina Radoszyce posiada korzystne warunki dla ich rozwoju , na które składają się walory i zasoby środowiska przyrodniczego , łatwa dostępność komunikacyjna poprzez dogodne położenie w pobliżu krajowych szlaków komunikacyjnych . Rozwój form turystyki szczególnie agroturystyki (wszystkie miejscowości gminy) powinny stać się obok rolnictwa dodatkowym źródłem dochodów mieszkańców poprzez stworzenie odpowiedniej na wysokim poziomie bazy turystycznej . Dla uatrakcyjnienia tego terenu winny być wytyczone szlaki turystyki pieszej i rowerowej szczególnie w południowej części gminy wykorzystując atrakcyjne miejsca widokowe dla zorganizowania stałych punktów widokowych . Powinny być one oznakowane w terenie i opisane w formie przewodników . Dodatkową atrakcją mogą stać się planowane zbiorniki wodne , które mogą być szansą rozwoju turystyki pobytowej . Przy planowaniu obiektów o charakterze pobytowym typu hotele, pensjonaty ośrodki wypoczynkowe należy lokalizować je uwzględniając tzw. strefy ciszy oraz bliskość terenów leśnych i zbiorników wodnych .

6 Dotyczące ochrony wód podziemnych i powierzchniowych

Na terenie gminy położony jest częściowo jeden z najważniejszych dla gospodarki Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 414 – Zagnańsk będący źródłem wody pitnej dla Kielc oraz użytkowe poziomy wodonośne . Jednym z najważniejszych gospodarczych i przyrodniczych funkcji tych obszarów jest ochrona zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych .

Natomiast najważniejszym zadaniem w zakresie ochrony wód powierzchniowych poprawienie stanu czystości wód Czarnej Koneckiej i jej dopływów do planowanej I i II klasy czystości . Podstawowym działaniem prowadzącym do poprawienia stanu czystości wód w rzekach jest budowa grupowych oczyszczalni ścieków i systemów sieci kanalizacji . Działająca obecnie w Radoszycach oczyszczalnia ścieków komunalnych nie rozwiązuje w pełni tego problemu . Doprowadzenie do I i II klasy czystości wody w przepływających rzekach spełni jeden z priorytetów regionalnej strategii ekorozwoju , dotyczący ochrony zasobów oraz istniejących ujęć wody pitnej.

7 Dotyczące ochrony środowiska

Ze względu na bogate walory przyrodnicze obszar gminy objęty został jedynie Konecko – Łopuszańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu . Występuje tu jeden pomnik przyrody nieożywionej . Zasady gospodarowania na tych terenach powinny odpowiadać odpowiednim aktom prawnym , regulującym zasady funkcjonowania obszarów i obiektów chronionych . Obecnie opracowywana jest zlecona przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Inwentaryzacja Przyrodnicza gminy

Radoszyce , która w sposób szczególny zwaloryzuje zasoby środowiska przyrodniczego oraz wykaże zapewne szereg form dla objęcia ich ochroną.

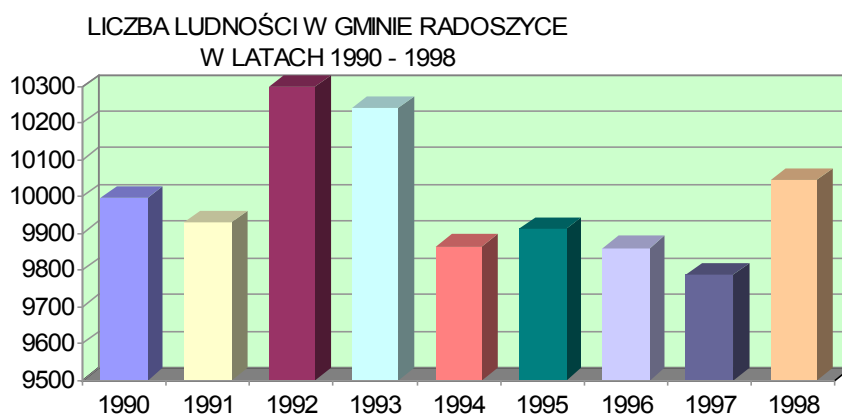
2. ZAGADNIENIA SPOŁECZNE

2.1. Demografia – stosunki ludnościowe

Liczba ludności i jej zmiany

Jednym z elementów stymulujących rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy Radoszyce jest jej potencjał demograficzny, który podlega ciągłym zmianom. Gminę Radoszyce na dzień 31 grudnia 1998r. wg danych Urzędu Gminy w Radoszycach zamieszkiwało 10045 osób, a dynamikę zmian liczby ludności w ostatnim dziesięcioleci przedstawia tabela:

Rok	Liczba ludności ogółem	Dynamika
1990	9995	100
1991	9930	99,3
1992	10299	103,7
1993	10240	99,4
1994	9865	96,3
1995	9912	100,5
1996	9860	99,5
1997	9787	99,3
1998	10045	102,6
1990 -1998	-	100,5

Liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w gminie Radoszyce z rozbiem na poszczególne sołectwa na koniec 1998r. według danych Urzędu Gminy przedstawia tabela :

Lp.	Sołectwo	Powierzchnia Km2	Liczba ludności ogółem	Gęstość zaludnienia Os/km2
1	Filipy	2,68	143	53,4
2	Górniki	3,48	78	22,4
3	Grębosze	2,90	144	49,6
4	Grodzisko	4,39	369	84,05
5	Gruszka	4,43	133	30,0
6	Huta	1,17	104	88,9
7	Jacentów	4,97	260	52,3
8	Jakimowice	11,57	582	50,3
9	Jarząb	1,03	59	57,3
10	Jóźwików	6,04	126	20,9
11	Kaliga	1,76	155	88,1
12	Kapałów	3,13	415	132,6
13	Kłucko	4,96	480	96,8
14	Lewoszków	2,16	211	97,7
15	Łysów	0,97	60	61,8
16	Mościska Duże	4,98	191	38,3
17	Mościska Małe	1,08	122	113,0
18	Mamocicha	2,67	258	96,6
19	Mularzów	1,20	145	120,8
20	Nadworów	1,44	99	68,7
21	Nalewajków	1,85	155	83,8
22	Pakuły	3,90	229	58,7
23	Plenna	7,08	255	36,0
24	Podlesie	6,03	223	367,0
25	Radoska	2,66	284	106,8
26	Radoszyce	17,12	3439	200,9
27	Salachowy Bór	0,92	69	75,0
28	Sęp	3,18	77	24,0
29	Szustaki	1,51	142	94,0
30	Węgrzyn	6,77	158	23,3
31	Wilczkowice	8,24	480	58,2
32	Wiosna	7,98	106	13,3
33	Wiszy	4,55	48	10,5
34	Wyřebów	2,58	144	55,8
35	Zychy	5,19	102	19,6
36	Razem	146,71	10045	68,5

Ekonomiczne grupy wiekowe ludności

Liczbę i udział procentowy w ekonomicznych grupach wiekowych w gminie Radoszyce na tle województwa kieleckiego przedstawia tabela

Wyszczególnienie	Ekonomiczne grupy wiekowe					
	Przedprodukcyjna		Produkcyjna		poprodukcyjna	
	Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%
Gmina Radoszyce	2846	28,6	6076	61,2	1010	10,2
Woj. Świętokrzyskie		26,3		57,8		15,9

Współczynniki demograficzne

1. Współczynnik dzietności – 52,9 %
2. Współczynnik starości – 29,1%
3. Współczynnik obciążenia demograficznego – 82,0%
4. Współczynnik starości demograficznej – 16,0 %
5. Współczynnik feminizacji – 97

Ruch naturalny ludności

Ruch naturalny ludności na 1000 osób w 1997r. wg Rocznika Statystycznego na obszarze gminy Radoszyce kształtował się następująco :

- urodzenia – 13,2 ,
- zgony - 13,3 ,
- **przyrost naturalny - -0,1 .**

Dla porównania przyrost naturalny na wsi województwa kieleckiego również był ujemny i wynosił – 0,2 .

Ruch migracyjny ludności gminy

Ruch migracyjny na terenie gminy Radoszyce w 1997r. przedstawiał się następująco:

- napływ ogółem 76 osób (w tym z miast – 33 osoby) ,
- odpływ ogółem 123 osoby (w tym do miast – 82 osoby) ,
- saldo migracji – 42 osoby .

Dla porównania ruch migracyjny na obszarze przeciętnej gminy województwa kieleckiego w analogicznym okresie przedstawiał się :

- napływ ogółem 83 osoby (w tym z miast – 42 osoby) ,
- odpływ ogółem 98 osób (w tym do miast – 55 osób) ,
- saldo migracji – 15 osób

Poziom wykształcenia

Poziom wykształcenia ludności gminy Radoszyce w wieku 15 lat i więcej zamieszkałej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego na tle województwa kieleckiego, na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996r. przedstawia tabela :

Wyszczególnienie		Og.	POZIOM WYKSZTAŁCENIA						
			Wyższ e	Polic	Śr. zaw	Śr. og	Zas.	Podst.	
								Uk.	Nieuk.
Gmina Radoszyce	Os.	5844	98	81	400	169	1349	2968	779
	%	100,0	1,7	1,4	6,8	2,9	23,1	50,8	13,3
Gminy woj. Kieleckiego	%	100,0	1,8	1,5	12,0	3,3	26,3	45,4	9,8

2.2. Znaczenie usług publicznych w aspekcie rozwojowym gminy

Dziedzina szeroko rozumianej infrastruktury społecznej w realizacji celów rozwojowych gminy spełnia dwie ważne funkcje :

- z jednej strony umożliwia dostęp i korzystanie z urządzeń usługowych zgodnie z powszechnie występującymi potrzebami mieszkańców,
- z drugiej strony ma istotny i stale rosnący udział w tworzeniu miejsc pracy.

Struktura przestrzenna usług publicznych:

- funkcjonalność rozkładu przestrzennego,
- wymagania związane z wyrazem architektonicznym i urbanistycznym oraz towarzyszącymi urządzeniami,
- reprezentacyjny charakter

powoduje, że tereny i obiekty usług publicznych tradycyjnie pełniły i powinny pełnić nadal wielką rolę w tworzeniu atrakcyjnego krajobrazu miejskiego i wiejskiego oraz dominant wewnątrz krajobrazowych.

Należy zatem, przywiązywać szczególne, wyraźne wymagania co do warunków i standartów urządzeń usługowych infrastruktury społecznej oraz kontroli jakości świadczonych usług. Prawo do powszechnego korzystania z usług publicznych oznacza, że ich rozmieszczenie, a szczególnie odległość od koncentracji miejsc zamieszkania powinny być dostosowane do częstotliwości korzystania i liczby mieszkańców jaką może efektywnie obsługiwać pojedyncze

„ urządzenie usługowe” - ośrodek zdrowia, szkoła podstawowa, ośrodek kultury itp.

2.3. Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Wg. stanu na 1 . 09. 1999 r. na obszarze gminy Radoszyce funkcjonuje jedno przedszkole .

Szczegółowe dane dotyczące przedszkola w Radoszycach zawiera tabela Nr 1.

Tab. Nr 1

Nazwa przedszkola (miejscowość)	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba Nauczycieli	Liczba Obsługi	Inne dane
Samorządowe przedszkole w Radoszycach	6	96	9	9	Nowy budynek murowany Kanalizacja, woda, energia, telefon

Szkolnictwo podstawowe

W gminie Radoszyce funkcjonuje aktualnie 7 szkół podstawowych .

Dane szczegółowe dotyczące szkół podstawowych w gminie Radoszyce (wg. stanu na 1. 09. 1999r.) zawiera Tab Nr 2.

Tab.Nr 2

NAZWA SZKOŁY	OBWÓD SZKOŁY	LICZBA KLAS SZKOLNYCH (ODDZIAŁY)	LICZBA DZIECI	LICZBA ZATRUDNIONYCH		INNE DANE Stołówki, stan budynku, wyposażenie w infr. techniczną
				NAUCZYCIELE	OBSŁUGA	
Szkoła podstawowa W Górnikach	Górniki, Grębosze, Huta, Mościska Duże, Mościska Małe, Nalewajków, Salachowy Bór, Kozłów – gm. Smyków	9	156	16	4	Stołówka, stan budynku dobry
Szkoła podstawowa w Kłucku	Kłucko, Wyrębów, Filipy, Stanowiska – gm. Smyków, Straszów – gm. Mniów	8	171	14	7,5 3 sezon.	Stołówka, stan budynku dobry
Szkoła podstawowa w Wilczkowicach	Wilczkowice, Momocicha, Sęp, Lewoszów, Nadworów, Szustaki, Hucisko – gm. Słupia Konecka	8	131	15	3 3 sezon.	Brak stołówki, stan budynku dobry
Szkoła podstawowa w Radoszycach	Radoszyce, Plenna, Podlesie, Wiosna, Jacentów, Zychy, Radoska	20	476	34	8,5 4 sezon.	Stołówka, stan budynku dobry
Szkoła podstawowa w Grodzisku	Grodzisko, Jakimowice, Wiszy	8	135	12	4 3 sezon.	Stołówka, stan budynku dobry
Szkoła podstawowa w Kapałowie	Kapałów, Pakuły, Mularzów, Jóźwików, Gruszka, Łysów, Kaliga, Węgrzyn, Jarzab	9	180	15	4 3 sezon.	Stołówka
Szkoła podstawowa w Lewoszowie		3	25	4	1	

Szkolnictwo ponadpodstawowe

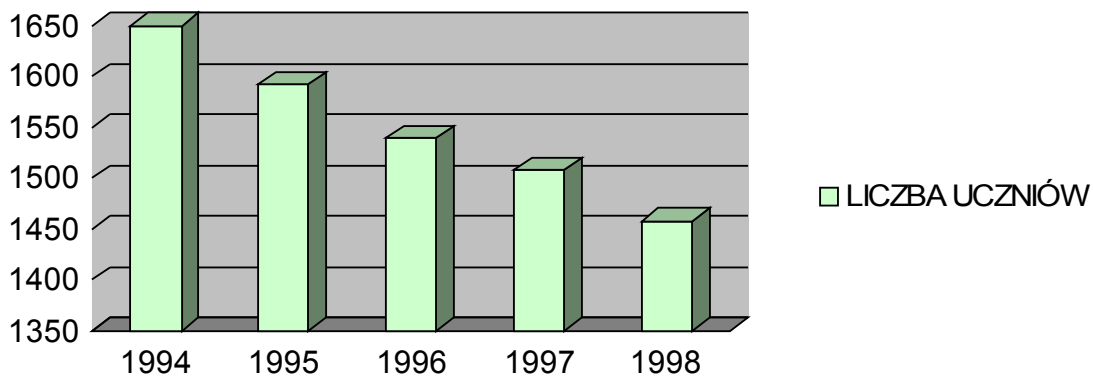
Od 1 września 1999 r. w wyniku reformy oświaty i wychowania rozpoczęło działalność 1 gimnazjum w Radoszycach.

Dane szczegółowe dotyczące nowoutworzonego gimnazjum zawiera poniższa tabela:

LICZBA KLAS SZKOLNYCH	LICZBA DZIECI	LICZBA ZATRUDNIONYCH		INNE DANE
		NAUCZYCIELE	OBSŁUGA	
7	165	16	-	Stołówka, Nowy budynek

Liczbę szkół, uczniów i absolwentów w latach 1994 – 1998, wg. danych WUS w Kielcach, przedstawia poniższa tabela:

	1994	1995	1996	1997	1998
Szkoły	10	10	10	10	10
Uczniowie	1650	1592	1539	1508	1458
Absolwenci	196	214	206	188	200

Wnioski :

- Niewielka liczba placówek przedszkolnych jest spowodowana postępującym bezrobociem rodziców dzieci, rosnącymi kosztami pobytu dzieci w tych placówkach, zmniejszeniem liczby dzieci w wieku przedszkolnym , a także trudnościami finansowymi gminy jako organu prowadzącego.
- Liczba szkół podstawowych od 1994r. zmniejszyła się z 10 do 7 , liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych również ulegała systematycznemu zmniejszeniu.
- Brakuje na terenie gminy Radoszyce szkół ponadpodstawowych , młodzież dojeżdża do szkół w okolicznych miejscowościach.
- Miasto Końskie bogate jest w pełną ofertę szkół ponadpodstawowych, a położenie Gminy Radoszyce w stosunku do miasta Końskie stwarza możliwość codziennego dojazdu młodzieży do szkół, zatem zapewnienie jeszcze dogodniejszego połączenia komunikacyjnego w przyszłości z Końskimi jest warunkiem lepszego funkcjonowania tego układu.
- Przyszłość gminy Radoszyce wiąże się nierozdzielnie z wykorzystaniem walorów przyrodniczych w celu ukształtowania tu sprawnie funkcjonującego organizmu turystycznego. Takie plany wiążą się z koniecznością stworzenia odpowiednio świadomej, wyspecjalizowanej kadry. Otwiera się zatem nowa perspektywa, nowe możliwości dla tej gminy, związane ze stworzeniem centrum szkolenia kadry dla biznesu turystycznego, na bazie tutejszych mieszkańców, dla których stworzyłoby się szansę zdobycia pracy na miejscu.
- Projekt ten rozwiązałby częściowo problem bezrobocia wśród młodzieży kończącej szkoły średnie , bowiem liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadpodstawowych w gminie Radoszyce jest nadal duża, w latach 1995 - 1998 wg. WUS w Kielcach, kształtowała się następująco:

	Liczba Bezrobotnych Absolwentów w 1995r.	Liczba bezrobotnych Absolwentów w 1996r.	Liczba bezrobotnych Absolwentów w 1997r.	Liczba bezrobotnych Absolwentów w 1998r
Gm. Radoszyce	63	78	34	32

2.4. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Radoszyce działa w ramach usług zdrowia Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej , będący na kontrakcie ze Świętokrzyską Kasą Chorych.

Zakład obsługuje głównie mieszkańców gminy , sporadycznie są to mieszkańcy innych gmin.

W ramach Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej funkcjonują:

- Poradnia dla dzieci chorych,
- Poradnia dla dzieci zdrowych,
- Poradnia dla dorosłych : poradnia kobiet, gabinet lekarski,
- Gabinet zabiegowy, gabinet stomatologiczny,

Zatrudnienie wygląda następująco:

- kadra lekarska : 2 stomatologów , 1 starszy felczer, 3 lekarzy – 7 osób
- personel medyczny : 1 laborantka, 1 położna , 10 pielęgniarek – 12 osób,
- personel administracyjno – ekonomiczny - 7 osób.

W budynku mieszczą się również prywatne gabinety:

- prywatny gabinet stomatologiczny,
- prywatny gabinet lekarski – lekarz specjalista medycyny pracy.

Zakład mieści się w budynku wolnostojącym mieszkalno – usługowym.

Budynek jest po remoncie , podłączony jest do kanalizacji ściekowej, posiada kotłownię na opał stały – do modernizacji.

Problem stanowi utylizacja odpadów medycznych, bowiem obecnie odpady są spalane w kotłowni.

Wnioski :

- Słaba dostępność do świadczonych usług zdrowia dla mieszkańców poszczególnych rejonów gminy.
- Analizując zakres świadczonych usług można powiedzieć, że jest on bardzo ubogi i nie wystarczający.
- Brak zaplecza lokalowego oraz brak funduszy na jego stworzenie jest podstawową barierą dla rozwoju usług zdrowia w gminie Radoszyce.
- Bazując na niewątpliwie korzystnych warunkach przyrodniczych i tworząc w gminie na bazie tych elementów sprawnie funkcjonujący organizm turystyczny, można zakładać wzrost popytu na usługi rehabilitacji, jak również na podstawowy zakres usług zdrowia.

2.5. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna świadczona jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką samodzielną działającą w ramach Urzędu Gminy w Radoszycach.

Ośrodek mieści się w wynajmowanym budynku opłacanym ze środków gminy. Zatrudnianych jest 11 osób.

Ogólna liczba ludności bezrobotnej w gminie Radoszyce na dzień 1 października 1999 r. wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich – punkt zamiejscowy w Radoszycach wynosiła – 1142.

w tym :

- z prawem do zasiłku było : 313,
- bezrobotnych bez prawa do zasiłku było 829.

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej:

- patologie społeczne – 2%,
- wielodzietność – 10%,
- **bezrobocie – 80 %**,
- inwalidztwo – 5%,
- inne – 3%.

Wg danych WUS w Kielcach w roku 1998 r.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej wg sekcji EKD w gminie Radoszyce	693	7,08%og. I. ludności.
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ** ogółem w gminie Radoszyce	1078	11,01 % og. I. ludności

Zatem liczba bezrobotnych od roku 1998 wzrosła o około 64 osoby.

Gmina nie posiada domów opieki społecznej i nie posiada środków na budowę takich domów.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Radoszyce w latach 1997 - 1999 kształtowała się następująco:

1. rok 1997 – 786,
2. rok 1998 – 869,
3. I półrocze 1999 – 683.

Analiza przeciętnej wieku osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje na to, że są to osoby bardzo młode , często absolwenci szkół , najczęściej małżeństwa młode – 30 – 50 lat.

Pomoc społeczna świadczona jest w postaci:

1. zadań zleconych:

- zasiłki stałe,
- zasiłki wyrównawcze,
- rent socjalne,
- zasiłki okresowe gwarantowane,
- zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa,
- od 1 stycznia ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,

2. zadań własnych:

- udzielanie zasiłków celowych (żywność, zakup odzieży i opału, zakup książek dla dzieci itp.)
- usługi opiekuńcze.

W 1999 r. w budżecie gminy przeznaczono :

- 175 744 zł na zadania własne,
- 1 787 897 zł na zadania zleczone,

Dane udostępnione przez GOPS w Radoszycach.

Wnioski :

- Popyt na pomoc społeczną jest bardzo duża, gmina Radoszyce należy do gmin zagrożonych strukturalnym bezrobociem.
- Gmina nie posiada domów dziecka, domów opieki społecznej. Biorąc pod uwagę ciągle nie unormowaną sytuację w naszym kraju, należy w przyszłości spodziewać się, że procent mieszkańców, który nie radzi sobie w sytuacji gospodarki rynkowej, będzie się nadal duży.
- Zaangażowanie lokalnej ludności, władz samorządowych może przyczynić się do usprawnienia, a nawet przeorganizowania służb opieki społecznej, tak by poszerzyć wachlarz świadczeń pomocy .
Mówiąc o służbach opieki społecznej, należy rozumieć próbę otworzenia sieci placówek, takich jak : pogotowie opiekuńcze, organizacje charytatywne, stołówki dla najuboższych, oraz tworzenie wielofunkcyjnych obiektów opieki społecznej.
- W przyszłości należy zabezpieczyć odpowiednie warunki lokalowe, oraz przeprowadzić próbę zorganizowania społeczeństwa i odpowiednio pobudzić je do większej aktywności.

ZAGROŻENIA – BARIERY

- Duże zróżnicowania gęstości zaludnienia w poszczególnych sołectwach gminy.
- Niższy niż średnio w województwie udział ludności w wieku produkcyjnym
- Niekorzystny współczynnik obciążenia demograficznego w stosunku do wartości wskaźnika wojewódzkiego.
- Zapoczątkowany ujemny przyrost naturalny będący sygnałem starzenia się społeczeństwa gminy – spowodowany postępującym spadkiem liczby urodzin .

SZANSE – PREDYSPOZYCJE

- Niewielki wzrost ogólnej liczby ludności gminy w ostatnim dziesięcioleciu
- Wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, który w najbliższych latach będzie spadał
- Wyższy niż średnio w województwie wskaźnik dzietności
- Bazując na niewątpliwie korzystnych warunkach przyrodniczych i kulturowych i tworząc w gminie na bazie tych elementów sprawnie funkcjonujący organizm turystyczny, można zakładać wzrost popytu na usługi rehabilitacji, jak również na podstawowy zakres usług zdrowia.

- Słaby poziom wykształcenia ludności gminy ; tylko 1,7 % ludności związanej z rolnictwem posiada wykształcenie wyższe .
- Niższy niż średnio w województwie kieleckim współczynnik feminizacji , co nie jest relacją korzystną
- Niekorzystny układ migracji na terenie gminy odznaczający się przewagą odpływu (głównie do miast) ludności nad napływem ,
- Wysokie bezrobocie wynikające m. in. z braku miejsc pracy pozarolniczej na wsi.
- Kryzys w szkolnictwie wynikający z trudności finansowych gminy jako organu prowadzącego.
- Chaos i dezorganizacja spowodowana nowowprowadzonymi reformami oświaty i zdrowia.

3. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

3.1. Znaczenie gospodarki w aspekcie rozwojowym gminy

Gospodarka jest dziedziną wiodącą w rozwoju gminy, warunkującą poziom dobrobytu ludności, wpływającą na dochody gminy i pośrednio na typ i stopień urbanizacji.

Szczególnie istotną funkcją lokalnej gospodarki jest zapewnienie wystarczającej liczby miejsc pracy w zgodzie ze strukturą zawodową i poziomem kwalifikacji zawodowo czynnej grupy ludności.

Pojęcie „gospodarki” obejmuje wszystkie dziedziny generujące miejsca pracy, takie jak :

- przemysł,
- rolnictwo,
- turystyka,
- usługi : publiczne, komercyjne.

Gospodarka lokalna powstaje pod silnym wpływem czynników stymulowanych przez władze centralne i politykę zatrudnieniową prowadzoną w skali woj. i skali krajowej. Mimo niezwykle silnych uwarunkowań zewnętrznych i często nieprzewidywalnych inicjatyw inwestorów, władze gminy powinni angażować się w obserwację stanu gospodarki lokalnej, reagować na zachodzące zmiany i stymulować wszelkie związane z nimi akcje, które uznają za niezbędne lub pożądane.

Jednym z narzędzi tych działań jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy .

3.2. Budżet gminy

Budżet gminy Radoszyce na rok 1998 wynosił 10 558 811 zł .

Źródła wpływów do budżetu:

- podatek od nieruchomości,
- podatek rolny, leśny,
- podatek od środków transportowych
- udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych,
- subwencja oświatowa i wyrównawcza,
- dotacja na zadania własne , zlecone i powierzone,
- środki ludności na dofinansowanie zadań gminnych.

Budżet gminy wykorzystywany jest m. in. na:

- rolnictwo,
- transport,
- gospodarkę komunalną,
- oświatę i wychowanie , kulturę i sztukę, ochronę zabytków,
- opiekę społeczną, kulturę fizyczną i sport,

Dochód ogółem na 1/mieszkańca wynosił w:

1997 - 122 zł,

1998 – 102 zł,

I – półrocze 1999 – 103 zł.

Dla porównania dochód na 1/mieszkańca w gm. Chęciny wynosił w :

1997 – 795 zł,

1998 – 690 zł,

I – półrocze 1999 – 492 zł.

Nakłady inwestycyjne w latach 1997 – 1999 – I –półrocze w gm. Radoszyce

1997		1998		1999	
Kwota	% w wydatkach ogół.	kwota	% w wydatkach ogół.	Kwota	% w wydatkach ogół.
1 599 320	15,1	1 887 804	17,9	1 072 700	10,6
2 945 396 gm. Chęciny	25,26 gm. Chęciny	4 186 740 gm. Chęciny	28,11 gm. Chęciny	2 508 130 gm. Chęciny	36,97 gm. Chęciny

Dane uzyskane w Urzędzie Gminy Radoszyce – sierpień 1999 r.

3.3. Usługi komercyjne

3.3.1. Struktura usług komercyjnych

Od początku prowadzenia ewidencji działalności gospodarczej tj. od 1989 r. do dnia 31.05.1999 r. zarejestrowano – 949 –przedsiębiorstw , z tego aktualnie działających jest 385.

W 1998 r. zarejestrowano 86 przedsiębiorstw , wykreślono z ewidencji działalności gospodarczej 51 , z tego od miesiąca stycznia do maja zarejestrowano 42, a wykreślono 21, natomiast od stycznia do maja 1999 roku zarejestrowano 29, a wykreślono 18.

Strukturę usług komercyjnych ilustrują następujące dane:

**Struktura usług handlu i gastronomii
w roku 1999 w gm. Radoszyce**

Lp	Rodzaj usługi handlu i gastronomii	Ilość podmiotów
1.	Handel obwoźny	97
2.	Handel stacjonarny (sklepy, hurtownie, kioski)	84
3.	Pośrednictwo handlowe (akwizycja)	2
4.	Kupno – sprzedaż samochodów	2
5.	Gastronomia	12
	Ogółem	197

Struktura usług rzemiosła i usług bytowych w gm. Radoszyce

Lp.	Rodzaj usług rzemiosła i usług bytowych	Ilość Podmiotów
1.	Usługi remontowo - budowlane	37
2.	Usługi murarskie	29
3.	Usługi transportowe	21
4.	Usługi leśne	12
5.	Instalatorstwo c.o. i wod.	7
6.	Kowalstwo	6
7.	Usługi fryzjerskie	5
7.	Mechanika pojazdowa	5
7.	Krawiectwo	5
7.	Ślusarstwo	5
8.	Stolarstwo	3
8.	Pośrednictwo ubezpieczeniowe	3
8.	Projektowanie	3
9.	Malarskie - tapeciarskie	2
9.	Blacharstwo	2
9.	Usługi elektryczne	3
9.	Śrutowanie zboża	2
9.	Tartaczniactwo	2
9.	Dystrybucja gazu	3
9.	Usługi stomatologiczne	2
9.	Usługi lekarskie	2
9.	Fotografowanie i wideofilmowanie	2
9.	Zakład nagrobkowy	2
9.	Naprawa sprzętu domowego	2
9.	Kominiarskie	2
10.	Układanie kostki, omłoty zbóż, usł. pogrzebowe, stacja paliw, Toto – lotek, wyprawa skór futerkowych , szklarstwo, odlewnictwo, usł. weterynaryjne, skup sprzedaż skór, biuro rachunkowe, wypożyczanie weselnej zastawy stołowej, usługi geodezyjne, wulkanizacja, solarium	15 x1
Ogółem		188

3.3.2. Aktywność w zakresie usług komercyjnych

Aktywność w zakresie usług
rzemiosła i usług bytowych w
gm. Radoszyce

Lp.	Miejscowość	Liczba podmiotów
1.	Filipy	0
2.	Górniki	1
3.	Grębosze	2
4.	Grodzisko	6
5.	Gruszka	1
6.	Huta	2
7.	Jacentów	3
8.	Jakimowice	4
9.	Jarząb	0
10.	Jóźwików	2
11.	Kaliga	2
12.	Kapałów	8
13.	Kłucko	6
14.	Lewoszków	5
15.	Łysów	0
16.	Mościska Duże, Mościska Małe, Salachowy Bór	8
17.	Mamocicha	3
18.	Mularzów	2
19.	Nadworów	3
20.	Nalewajków	1
21.	Pakuły	2
22.	Plenna	9
23.	Podlesie	6
24.	Radoska	2
25.	Radoszyce	114
26.	Sęp	1
27.	Szustaki	4
28.	Węgrzyn	1
29.	Wilczkowice	11
30.	Wiosna	2
31.	Wiszy	0
32.	Wyřebów	3
33.	Zychy	2

Aktywność w zakresie usług
handlu i gastronomii w gm.
Radoszyce

Lp.	Miejscowość	Liczba podmiotów
1.	Filipy	3
2.	Górniki	1
3.	Grębosze	7
4.	Grodzisko	5
5.	Gruszka	1
6.	Huta	0
7.	Jacentów	8
8.	Jakimowice	6
9.	Jarząb	0
10.	Jóźwików	3
11.	Kaliga	3
12.	Kapałów	5
13.	Kłucko	6
14.	Lewoszów	1
15.	Łysów	0
16.	Mościska Duże, Mościska Małe, Salachowy Bór	8
17.	Mamocicha	3
18.	Mularzów	3
19.	Nadworów	2
20.	Nalewajków	1
21.	Pakuły	3
22.	Plenna	7
23.	Podlesie	3
24.	Radoska	5
25.	Radoszyce	171
26.	Sęp	0
27.	Szustaki	0
28.	Węgrzyn	1
29.	Wilczkowice	4
30.	Wiosna	4
31.	Wiszy	0
32.	Wyřebów	2
33.	Zychy	0

Materiały źródłowe – Rejestr działalności gospodarczej .

Wnioski:

- Z powyższych analiz wynika, że liczba osób podejmujących działalność gospodarczą zmniejsza się.
- W strukturze usług komercyjnych dominują handel obwoźny, handel stacjonarny, usługi remontowo – budowlane oraz usługi transportowe. Większość tych usług wykonywanych jest poza terenem gminy. Najwięcej osób wyjeżdża w okolice Warszawy z uwagi na większe zapotrzebowanie na świadczenie usług.
- Rosnące bezrobocie, ubożenie ludności oraz duża konkurencja są czynnikami hamującymi w podejmowaniu działalności gospodarczej. Większość przedsiębiorstw prowadzących zakłady produkcyjne i usługowe rezygnuje z ich prowadzenia z powodu nieopłacalności.
- Z poczynionych wyżej analiz wynika, że najbardziej prężne pod względem usług komercyjnych są miejscowości: Radoszyce, Wilczkowice, Plenna, Jacentów.
- W większości usługi prywatne są prowadzone w obiektach mieszkalnych. Sieć sklepów jest słabo rozwinięta, są to placówki niewielkie o niskim standardzie wyposażenia.
- Usługi komercyjne są ważną gałęzią gospodarki gminy, przynoszącą dochody nie tylko ich właścicielom, lecz także pośrednio gminie i mającą udział w tworzeniu nowych miejsc pracy.
- Wyróżnikiem usług komercyjnych jest ich często rynkowy charakter, a ingerencja władz samorządowych jest znacznie ograniczona.
- Sektor usługowy jest w Polsce uznawany za barometr przemian gospodarczych i wraz z okresem wychodzenia Polski z okresu przejściowego i wzrostem gospodarczym, udział sektora usługowego będzie gwałtownie rósł. Dowodem na ten stan rzeczy jest gmina Radoszyce.

Podmioty gospodarcze według sektorów na terenie Gminy Radoszyce według WUS w Kielcach w latach 1995 - 1998.

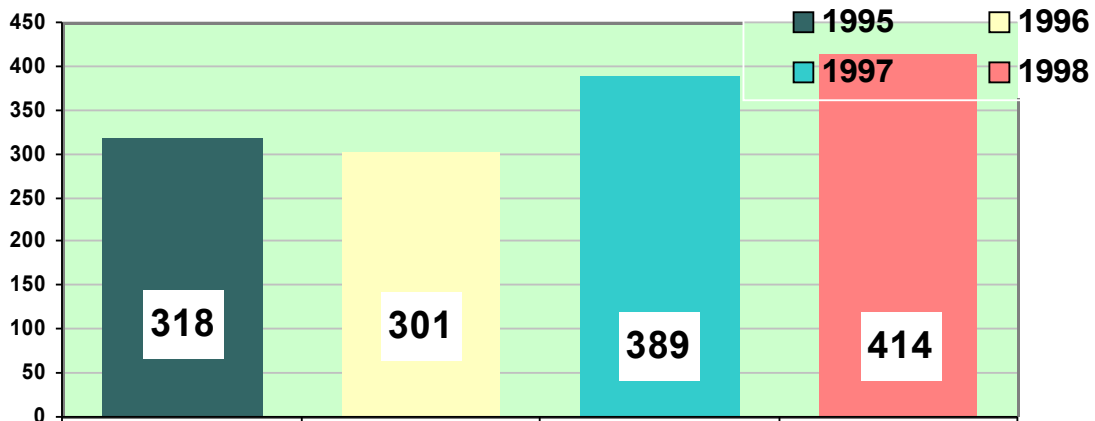

Rok	Ogółem	Sektor Publiczny	Sektor Prywatny
1995	318	13	305
1996	301	13	288
1997	389	13	376
1998	414	14	400

* - własność państwowa i własność komunalna

** - własność prywatna i własność zagraniczna

Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w gminie Radoszyce

3.4. Turystyka

3.4.1. Atrakcyjność kulturowa

O skali atrakcyjności kulturowej gminy świadczy zarówno jakość krajobrazu kulturowego, rodzaj i ilość zabytków kultury materialnej, pamiętki narodowe, zwyczaje i obyczaje oraz wszelkie formy odrębności kulturowej jak i zorganizowana działalność kulturowa.

Na terenie gminy Radoszyce brak jest funkcjonujących domów kultury, jedynie w Radoszycach istnieje świetlica znajdująca się w dawnym wikariacie. Świetlica jest dofinansowywana ze środków gminy. Nie działają tu jednak żadne kluby, czy kółka zainteresowań.

Na obszarze istnieją następujące obiekty sakralne:

1. Zespół kościoła par. p.w. św. Piotra i Pawła w Radoszycach
2. Kościół w Jakimowicach,
3. Kościół w Kłucku,
4. Kościół w Węgrzynie,
5. Kościół w Józwikowie,
6. Kościół w Wilczkowicach.

Gmina Radoszyce posiada 1 muzeum - Muzeum Walk Partyzanckich w Józwikowie.

W Radoszycach organizowane są cykliczne spotkania partyzantów w Gruszcze – październik, wrzesień.

Drugie oblicze kulturowości gm. Radoszyce, stanowi nasycenie obiektami zabytkowymi które jest następujące:

Lp	Nazwa miejscowości	Liczba Obiektów*
1.	Radoszyce	13
2.	Wilczkowice	6
3.	Kłucko	2
3.	Wiosna	2
4.	Grodzisko	1
4.	Jakimowice - Kolonia	1
4.	Kaliga	1
4.	Lewoszów	1
4.	Łysów	1
4.	Nalewajków	1
4.	Pakuły	1

4.	Podlesie	1
4.	Węgrzyn	1
4.	Zychy	1
Ogółem		33

* zespoły obiektów

Przy czym podział funkcjonalny i ilościowy przedstawia się następująco:

Lp.	Typ obiektu, zespołu obiektów	Liczba
1.	Budynki mieszkalne	12
2.	Kapliczki	10
3.	Cmentarze	3
4.	Zespoły dworu	2
4.	Kuźnia	2
5.	Budynek gospodarczy	1
5.	Zespoły zagród	1
5.	Układ urbanistyczny	1
5.	Zespół kościoła	1
Ogółem		33

Poniższa tabela obrazuje z jakiego okresu są to obiekty:

Lp.	Okres z jakiego obiekt zabytkowy pochodzi	Ilość obiektów zabytkowych z danego okresu
1	XIV – XIX-ukł. urbanist.	1
2	XV	0
3	XVI	1
4	XVII	2
5	XVIII	3
6	XIX	15
7	XX	16

Powyższe dane są udostępnione przez Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Kielcach zawierają spis obiektów wpisanych do rejestru zabytków i będących w ewidencji WKZ.

Nasylenie obiektami zabytkowymi w gm. Radoszyce jest małe - porównywalne z gm. takimi jak gm. Stąporków, Strawczyn, Krasocin, Miedziana Góra, , największe obserwuje się w miejscowości Radoszyce następnie w Wilczkowicach.

Wnioski :

- Gmina Radoszyce posiada niewielkie wartości w sferze materii kulturowej, świadczy o tym ilość obiektów zabytkowych jak i wąski zakres funkcjonalny istniejącej bazy kulturalnej.
- Najbardziej atrakcyjnymi pod względem kulturowym są miejscowości i ich okolice : Radoszyce , Wilczkowie .
- W dzisiejszej sytuacji zabytki architektury, kultury materialnej, tradycyjne umiejętności, wszelkie formy odrębności lokalnej powinny być chronione przy jednoczesnym wykorzystaniu ekonomicznym. Niektóre z nich tylko w ten sposób mogą pozyskać finansowe podstawy rewaloryzacji i zachowania. Wymaga to aktywnego, pomysłowego i komercyjnego podejścia do tej problematyki.
- Przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu wartości kulturowych, jako czynnika rozwoju ekonomicznego, podejmowane mogą być przez rozmaite jednostki począwszy od pojedynczych, prywatnych osób, na spółkach skończywszy.
- W propozycjach do zmiany ustawy z 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury jest mowa o tym, że prowadzenie działalności powinno być obowiązkowym zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego. Umowa o zarządzaniu instytucją kulturalną pomiędzy samorządem, a organizatorem stałaby się w takiej sytuacji klasycznym kontraktem menedżerskim.
- Każde udane przedsięwzięcie z udziałem finansów z innych źródeł np. prywatnych zwiększy powodzenie następnym takich działań. Wzrosłaby społeczna świadomość wartości tradycji kulturowych, oraz zainteresowanie inwestora tą dziedziną biznesu, a dochody tym sposobem uzyskane służyłyby następnym przedsięwzięciom prozabytkowym.

3.4.2. Atrakcyjność przyrodnicza

Na terenie gminy występuje niewielka ilość istniejących i wnioskowanych form ochrony przyrody, takich jak :

- Konecko – Łopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 1 pomnik przyrody – głaz narzutowy w Radoszycach na polu „mleczkowskim”,

Ponad 30% gminy stanowią lasy, które stanowią o atrakcyjności turystycznej tego obszaru. Miejscowości takie jak Wiosna i Salachowy Bór otoczone lasami stają się miejscowościami o charakterze letniskowym.

Duża atrakcyjność krajobrazowa, duża lesistość, naturalnie rozwinięta sieć rzeczna, atrakcje krajobrazowe sielskość krajobrazu wiejskiego to główne walory przyrodnicze gminy Radoszyce.

3.4.3. Struktura bazy noclegowej i żywieniowej

Według danych WUS w Kielcach, baza noclegowa na terenie gminy Radoszyce od roku 1994 do roku 1998 nie funkcjonowały obiekty z miejscami noclegowymi .

Na obszarze gm. Radoszyce bazę gastronomiczną otwartą (ogólnodostępną) na potrzeby turystów stanowią następujące obiekty:

- zajazd w Jacentowie,
- liczne bary funkcjonujące w gminie oraz bary w Radoszycach .

Wnioski :

- Baza noclegowa jest decydującym ogniwem zagospodarowania turystycznego. Sytuacja w gm. Radoszyce na dzień dzisiejszy w zakresie bazy noclegowej rysuje się bardzo źle. Właściwie nie ma w ogóle na terenie gminy i miasta żadnych obiektów hotelowych.
- Zaspokojenie szybko rosnących potrzeb w zakresie bazy noclegowej i żywieniowej wymaga wsparcia inicjatyw „ małego biznesu”.
- Ocena sieci gastronomicznej na terenie gminy Radoszyce prowadzi do wniosku, że jej dotychczasowy rozwój ma charakter żywiołowy, w efekcie czego powstają jednostki o niskim standardzie usług, ale ich gama jest uboga, często nie trafiona.

3.4.4. Ruch turystyczny

Formy turystyki w gminie Radoszyce

Na terenie gm. Radoszyce ruch turystyczny praktycznie nie istnieje.

W gminie Radoszyce są podstawy do rozwoju tzw agroturystyki (dobre warunki przyrodnicze, duża lesistość, brak przemysłu). Praktycznie wszystkie wsie są predysponowane do rozwoju agroturystycznego – lasy, brak przemysłu, sielskość krajobrazu.

Najcenniejszymi walorami turystyki wiejskiej są :

1. możliwość kontaktu z mało zmienionym i nie zanieczyszczonym środowiskiem przyrodniczym,
2. cisza, spokój, niewielki ruch,
3. możliwość kontaktu z życiem wiejskim, zwierzętami domowymi i pracami rolnymi, folklorem wsi.

Turystyka wiejska jest przyjazna środowisku naturalnemu oraz jest sektorem gospodarki turystycznej, zarówno dla oferującego jak i korzystającego z tej formy wypoczynku.

Inną formą wypoczynku występującą na terenie gm. Radoszyce jest turystyka krajoznawcza. W tym celu został wytyczony niebieski szlak turystyczny przebiegający przez atrakcyjne krajobrazowo tereny gminy.

W trakcie inwentaryzacji urbanistycznej stwierdzono liczne obiekty o charakterze letniskowym co świadczy o zainteresowaniu tym typem wypoczynku.

Wnioski :

- Szok cenowy wywołany komercjalizacją turystyki, brak dotacji oraz przejściowy nadmierny wzrost zainteresowania turystyką zagraniczną wyjazdową powoduje, że ruch turystyczny w gminie Radoszyce nie istnieje.
- Na terenie gminy Radoszyce trudno jest wyodrębnić typowe formy turystyki poza typem turystyki związanym z budownictwem letniskowym.
 - Brak bazy noclegowej: domów wycieczkowych, schronisk młodzieżowych, dostępnych dla dzieci i młodzieży, stanowi barierę dla rozwoju turystyki w gminie Radoszyce.

3.5. Przemysł

Na terenie gminy Radoszyce brak jest dużych obiektów przemysłowych produkujących na dużą skalę i zatrudniających dużą liczbę osób.

Po przeprowadzonej analizie rejestru podmiotów gospodarczych gminy Radoszyce stwierdzono następujące zakłady drobnego przemysłu :

- betoniarnia – Politel Group sp. z o.o. – Radoszyce,
- cegielnia – Radoszyce,
- zakład odzieżowy – Radoszyce,
- zakłady produkujące palety i podstawy drewniane – m.in. Radoszyce.

Nie są to jednak zakłady dające duże zatrudnienie mieszkańcom gminy Radoszyce.

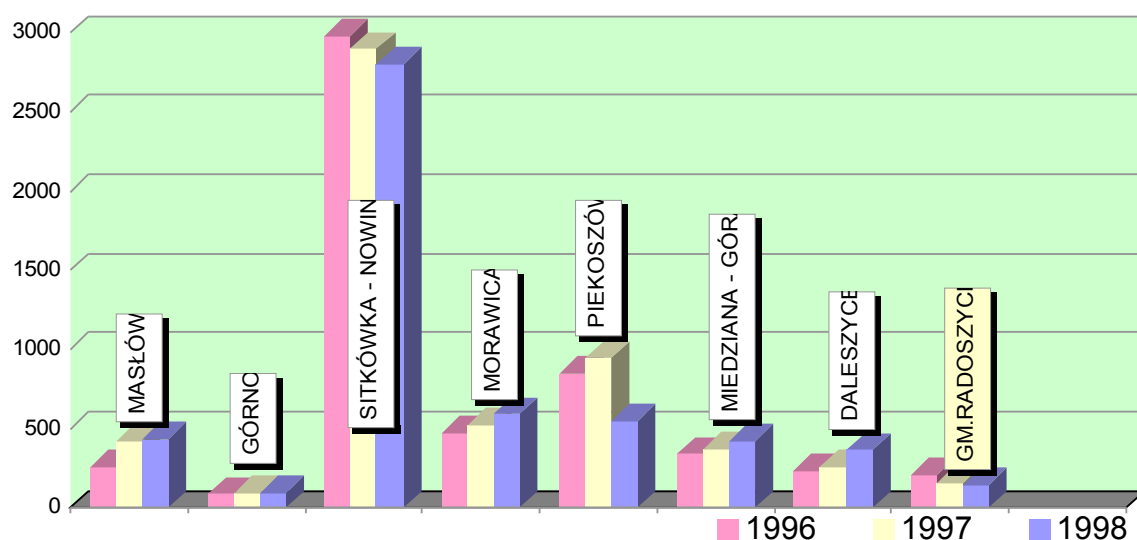
Szczegółowe dane na temat liczby zakładów drobnej wytwórczości zawiera poniższa tabela:

Lp	Nazwa zakładu wytwórczego	Liczba zakładów Drobного przemysłu i wytwórczości
1	Wytwarzanie skrzyń i opakowań drewnianych	12
2	Czapnictwo	3
3	Piekarnictwo	3
4	Zakład nagrobkowy	2
5	Zakład odzieżowy	1
5	Wypał cegły	1
5.	Wyrób cukierniczych	1
5.	Wytwarzanie emblematów	1
5.	Wytwarzanie pantofli i trepów	1
5.	Produkcja kostki brukowej	1
5.	Wyrób i sprzedaż lodów	1
5	Ubojnia zwierząt	1

Według WUS w Kielcach liczba zatrudnionych w przemyśle w gm. Radoszyce w latach 1996 - 1998 na tle liczby zatrudnionych w przemyśle w gminach woj. Świętokrzyskiego przedstawiała się następująco:

GMINA	Liczba Zatrudnionych w 1996r.	Liczba Zatrudnionych w 1997r.	Liczba Zatrudnionych w 1998r.	Udział 1998r. w woj. w %
MASŁÓW	257	426	434	0,5
GÓRNO	89	98	94	0,1
SITKÓWKA - NOWINY	2977	2898	2807	3,3
MORAWICA	472	523	591	0,7
PIEKOSZÓW	849	947	547	0,6
MIEDZIANA GÓRA	341	374	421	0,5
DALESZYCE	229	261	366	0,4
Gmina Radoszyce	209	153	144	0,2

Ogółem w gm. Radoszyce w roku 1998 liczba pracujących w gospodarce narodowej wynosiła 693, z czego w przemyśle znalazło zatrudnienie 144 osoby , a jest to 20,77% liczby ludności pracującej gospodarce narodowej w gm Radoszyce (wg. danych WUS w Kielcach) .

Wnioski

- Przemysł w gminie Radoszyce nie odgrywa dużego znaczenia. Równie niewielkie znaczenie odgrywa przemysł radoszycki na tle innych gmin woj. świętokrzyskiego. Liczba zatrudnionych w przemyśle w gm. Radoszyce jest porównywalna z takimi gminami jak Górnó i Daleszyce.
- Przemysł nigdy nie odgrywał na obszarze gm. Radoszyce dużego znaczenia , brak jest tu „tradycji przemysłu”.
- Liczba zakładów drobnego przemysłu jest niewielka, liczba zatrudnionych w przemyśle analogicznie - równie mała.
- Najwięcej jest zakładów produkujących skrzynie i opakowania drewniane.
- Możliwości chronienia zakładów i utrzymywania poziomu zatrudnienia ze strony władz samorządowych są praktycznie znikome; można rozważać warianty odmiennego wykorzystania terenów upadających zakładów.
- Baza przemysłu w gm. Radoszyce jest wąska, monokulturowa, tendencje spadkowe zakładów ograniczają perspektywy rozwojowe gminy .
- Czynnikiem hamującym rozwój przemysłu na terenie gm. Radoszyce są dobre warunki przyrodnicze .

ZAGROŻENIA – BARIERY

- Ograniczenia wynikające z form ochrony warunków przyrodniczych – czynnik hamujący rozwój przemysłu.
- Brak promocji tego regionu oraz odpowiedniego zaplecza noclegowo – gastronomicznego barierą dla rozwoju różnych form turystyki.
- Mały postęp w skutecznym prowadzaniu inwestorów zewnętrznych do i tworzeniu nowych miejsc pracy

SZANSE – PREDYSPOZYCJE

- Rozwój usług komercyjnych i ich rynkowy charakter rzutuje na rozwój najbardziej aktywnych pod tym względem miejscowości.

- Niski stopień stopy życiowej społeczeństwa gminy Radoszyce czynnikiem hamującym rozwój gospodarczy gminy.
- Brak nakładów finansowych, wsparcia kapitałowego wspomagającego rozwój poszczególnych dziedzin życia gospodarczego gminy

3.6. Rolnictwo

Wiadomości ogólne

Według regionalizacji glebowo – rolniczej (JUNG – Puławy 1980r.) gmina Radoszyce położona jest w Konecko – Łopuszańskim regionie, charakteryzującym się stosunkowo słabymi warunkami przyrodniczymi dla rozwoju rolnictwa.

Struktura użytkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W gminie Radoszyce wg wykazu gruntów (stan na dzień 1 stycznia 1999r.) użytkowanie gruntów przedstawia się następująco :

Ogólna powierzchnia gminy – 14660 ha ,

- Użytki rolne – 8284 ha (56,5% ogólnej powierzchni gminy) ,
w tym :
 - Grunty orne – 5015 ha (60,5% użytków rolnych) ,
 - Sady – 69 ha (0,8% użytków rolnych) ,
 - Łąki – 2165 ha (26,1% użytków rolnych) ,
 - Pastwiska –1035 ha (12,5% użytków rolnych) ,
- Grunty leśne 5577 ha (30,0% ogólnej powierzchni gminy) ,
- Nieużytki – 71 ha (0,5% % ogólnej powierzchni gminy) ,

Użytkowanie gruntów w poszczególnych sołectwach przedstawia tabela :
(dane wg urzędu Gminy w Radoszyczach – 1999r.)

LP.	Sołectwo	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	
		grunty orne	sady	łąki	Pastwiska	razem	państwowe	razem
1	Filipy	136,89	4,46	43,68	42,32	227,35	1,35	26,12
2	Górniki	59,53	2,42	30,10	15,85	107,90	1,55	41,05
3	Grębosze	133,05	1,41	94,68	12,35	241,49	2,29	26,66
4	Grodzisko	269,77	1,90	91,52	50,06	413,25	0,26	1,58
5	Gruszka	101,36	2,61	41,75	13,95	159,67	255,64	226,80
6	Huta	55,37	1,48	-	46,34	103,19	-	7,08
7	Jacentów	125,25	1,02	69,07	28,86	224,20	146,73	211,92
8	Jakimowice	380,24	1,94	271,72	36,82	690,72	27,76	302,62
9	Jarząb	35067	0,55	17,21	30,72	84,14	-	5,85
10	Jóźwików	62,39	1,39	58,43	41,57	163,78	409,25	409,25
11	Kaliga	86,89	0,70	56,01	14,28	157,88	-	3,74
12	Kapałów	212,06	3,09	51,88	25,83	292,86	-	2,56
13	Kłucko	209,01	4,69	88,28	96,37	398,35	15,64	52,08
14	Lewoszów	151,41	5,23	33,69	13,76	204,09	-	0,64
15	Łysów	35,49	0,90	22,27	30,57	89,23	-	0,42
16	Mościska*	212,14	2,00	99,61	21,97	335,72	322,38	331,89
17	Mularzów	78,35	0,47	24,85	4,63	108,30	-	5,10
18	Nadworów	61,75	0,59	39,63	27,55	129,52	-	1,37
19	Nalewajków	106,10	3,88	33,71	29,12	172,81	-	2,28
20	Pakuły	91,16	2,10	37,37	21,43	152,06	222,92	225,76
21	Plenna	85,76	0,80	32,48	2,19	121,23	527,31	545,50
22	Podlesie	77,34	0,33	7,90	7,41	92,98	488,21	490,45
23	Radoska	169,47	0,46	54,70	18,79	243,42	-	7,05
24	Radoszyce	922,88	4,46	443,31	102,73	1473,38	bd	67,62
25	Mamocicha	189,63	2,84	26,23	36,97	246,67	-	6,09
26	Sęp	71,53	0,81	48,98	37,00	158,32	150,04	150,35
27	Szustaki	71,69	1,91	38,13	31,55	143,28	-	0,21
28	Węgrzyn	134,39	2,36	47,91	20,66	205,32	452,76	457,86
29	Wilczkowice	415,82	12,55	130,48	68,57	627,43	157,91	159,79
30	Wiosna	112,52	0,05	19,08	8,17	139,82	604,96	621,11
31	Wiszy	41,06	0,15	19,64	0,84	61,69	366,55	368,59
32	Wyřebów	74,94	-	35,21	30,85	141,00	14,57	89,14
33	Zychy	55,039	-	55,72	63,58	174,69	169,31	306,07

* obejmuje Mościska Małe , Mościska Duże i Salachowy Bór .

Rolnictwo gminy na tle województwa

Województwo

Gmina

- Wskaźnik bonitacji użytków rolnych 0,70pkt 0,99pkt
- Klasa bonitacyjna średniego hektara

użytków rolnych	V	IV b
• Wskaźnik agroklimatu	11,0	10,4
• Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej	51,2	67,9
• Średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego	4,4ha	4,6ha
• Poziom zatrudnienia rolnictwie (na 100ha użytków rolnych)	43,6	40,4

Struktura produkcji rolnej

Produkcja roślinna

Procentowy udział powierzchni zasiewów oraz wysokość zbiorów w gminie Radoszyce w 1997r. Wg Rocznika Statystycznego Województwa Kieleckiego – 1998r. , przedstawia się następująco :

Wyszczególnienie	Gmina Radoszyce		Dawne województwo kieleckie	
	% udział w og. pow. Zasiewów	wys. zbiorów w q/ha	% udział w og. pow. Zasiewów	wys. zbiorów w q/ha
Zboża ogółem	73,4	19,5	77,5	24,2
- Pszenica	7,3	19,5	31,6	24,1
- Żyto	56,1	17,0	23,8	20,6
- Pszenżyto	10,2	19,9	3,3	21,5
- Pozostałe	26,4	24,5	41,3	24,6
Ziemniaki	26,6	90,0	19,2	145
Razem	100,0	-	100,0	-

Produkcja roślinna w indywidualnych gospodarstwach rolnych wg sołectw :

Lp.	Sołectwo	Powierzchnia zasiewów zbóż w ha						ziemniaki
		Ogółem	pszenica	żyto	jęczmień	owies	pszenżyto	
1	Filipy	41,0	0,5	28,0	0,5	6,0	6,0	31,0
2	Górniki	17,5	1,0	11,0	1,5	1,0	3,0	10,0
3	Grębosze	61,0	2,0	38,0	1,0	4,0	5,0	22,0
4	Grodzisko	113,0	10,0	69,0	3,0	23,0	8,0	41,5
5	Gruszka	33,0	3,0	20,0	2,0	5,0	1,0	11,0
6	Huta	30,5	-	23,0	0,5	3,0	2,0	11,0
7	Jacentów	54,0	3,0	39,5	0,5	5,0	6,0	17,0
8	Jakimowice	190,0	31,0	109,0	4,0	37,0	9,0	76,0
9	Jarząb	45,0	2,0	17,0	5,0	11,0	10,0	14,0
10	Jóźwików	24,5	3,0	13,0	0,5	2,0	6,0	13,5
11	Kaliga	57,0	1,0	37,0	3,0	14,0	2,0	29,0

12	Kapałów	95,5	4,0	75,5	2,0	7,0	7,0	53,5
13	Kłucko	100,0	18,0	50,0	10,0	12,0	10,0	40,0
14	Lewoszów	74,5	5,0	38,0	4,0	11,5	16,0	30,0
15	Łysów	17,5	1,0	11,0	-	1,5	4,0	9,0
16	Mościska*	98,5	20,0	60,0	1,0	3,0	14,5	40,0
17	Mularzów	33,0	-	25,0	1,0	5,0	2,0	16,5
18	Nadworów	49,5	-	32,0	3,5	6,0	8,0	16,0
19	Nalewajków	48,5	1,5	35,0	-	7,0	5,0	20,0
20	Pakuły	50,5	1,0	34,0	2,0	3,5	10,0	30,0
21	Plenna	37,5	1,0	24,0	-	5,5	5,0	14,0
22	Podlesie	51,5	4,0	33,0	1,5	4,0	9,0	17,5
23	Radoska	66,0	3,0	49,0	3,0	5,0	6,0	19,0
24	Radoszyce	240,0	15,5	180,0	7,0	17,0	20,5	79,0
25	Mamocicha	77,0	4,0	45,0	3,0	8,0	17,0	35,0
26	Sęp	36,0	3,0	18,0	4,0	6,0	5,0	12,0
27	Szustaki	40,0	2,0	28,5	1,5	2,5	5,5	2,5
28	Węgrzyn	33,5	2,0	22,0	1,5	5,0	3,0	15,0
29	Wilczkowice	167,0	20,0	95,0	7,0	19,0	26,0	70,0
30	Wiosna	14,0	0,5	10,5	1,0	2,0	-	7,0
31	Wiszy	13,5	3,0	9,0	-	1,0	0,5	8,0
32	Wyřebów	34,5	2,0	21,0	-	8,0	3,5	16,0
33	Zychy	26,5	1,0	20,0	0,5	5,0	-	12,0

* obejmuje Mościska Małe , Mościska Duże i Salachowy Bór

Z powyższej analizy wynika , iż dominującym kierunkiem produkcji roślinnej jest kierunek wybitnie zbożowy z udziałem okopowych . Wysokość zbiorów poszczególnych upraw kształtuje się poniżej wartości średniowojewódzkich .

Produkcja zwierzęca

Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych przedstawia się następująco :

	<u>Gmina Radoszyce</u>	<u>Dawne woj. kieleckie</u>
• Bydło –	54,8	47,8
• W tym krowy –	34,6	25,4
• Trzoda chlewna –	11,7	71,4
• Konie –	10,1	0,6
• Owce –	1,3	0,9
• Drób –	105,3	333,0

Wielkość produkcji zwierzęcej w indywidualnych gospodarstwach rolnych gminy Radoszyce wg sołectw przedstawia się następująco :

Lp.	Sołectwo	Bydło		Trzoda chlewna	Konie	Owce	Drób
		ogółem	krowy				
1	Filipy	127	86	58	15	2	150
2	Górniki	37	28	12	7	-	100
3	Grębosze	123	68	87	11	-	150
4	Grodzisko	287	169	139	50	10	400
5	Gruszka	96	59	60	15	-	120
6	Huta	60	31	23	7	-	100
7	Jacentów	76	48	53	50	-	350
8	Jakimowice	450	287	235	60	-	600
9	Jarząb	30	14	15	10	-	100
10	Jóźwików	88	59	6	7	-	150
11	Kaliga	159	86	301	16	3	200
12	Kapałów	212	146	300	45	11	400
13	Kłucko	231	155	88	50	-	500
14	Lewoszków	194	107	151	20	-	200
15	Łysów	57	34	6	9	-	100
16	Mościska*	157	109	55	33	5	350
17	Mularzów	94	59	57	11	-	150
18	Nadworów	122	84	139	12	1	100
19	Nalewajków	128	78	73	16	-	150
20	Pakuły	149	73	64	21	6	200
21	Plenna	59	38	12	18	-	200
22	Podlesie	85	56	8	15	-	150
23	Radoska	84	65	24	30	-	250
24	Radoszyce	398	281	254	120	27	2000
25	Mamocicha	209	124	105	32	1	200
26	Sęp	71	44	48	14	-	100
27	Szustaki	17	12	-	20	-	150
28	Węgrzyn	93	55	95	16	40	150
29	Wilczkowice	444	291	298	44	3	600
30	Wiosna	36	27	217	7	-	100
31	Wiszy	37	21	11	10	-	50
32	Wyřebów	75	48	20	20	-	100
33	Zychy	57	40	14	15	-	100

* obejmuje Mościska Małe , Mościska Duże i Salachowy Bór

Na terenie gminy Radoszyce Główne znaczenie odgrywa hodowla bydła szczególnie krów mlecznych . Istotny wpływ na ten stan rzeczy posiada stosunkowo wysoki udział użytków zielonych stanowiących podstawowe źródło pasz objętościowych oraz bliskość rynku zbytu w postaci OSM w Końskich .

Przydatność rolnicza gleb

Udział procentowy poszczególnych klas bonitacyjnych gleb w ogólnym areale użytków rolnych w gminie Radoszyce przedstawia się następująco :

Użytki rolne	Klasy bonitacyjne						
	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIZ
Grunty orne	0,1	1,1	4,5	20,6	54,8	16,4	2,5
Użytki zielone	0,8		32,0		55,8	9,3	2,1

Szczegółowa klasyfikacja bonitacyjna gleb gminy Radoszyce w poszczególnych sołectwach :

Lp	Sołectwo	Użytki orne (ha)							Użytki zielone (ha)				
		IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIZ	III	IV	V	VI	VIZ
1	Filipy	-	-	2,7	60,1	69,7	8,71	0,2	-	18,7	63,2	4,0	-
2	Górniki	-	-	-	10,6	38,2	11,7	1,45	-	9,6	19,4	9,3	7,7
3	Grębosze	-	-	-	17,1	84,5	27,1	5,83	-	16,6	78,4	10,7	12,8
4	Grodzisko	-	2,3	40,1	95,3	125,3	8,7	-	-	80,7	48,0	10,9	2,4
5	Gruszka	-	-	-	-	64,0	40,0	-	-	0,3	46,1	9,3	-
6	Huta	-	-	-	20,0	32,6	4,0	0,3	-	12,0	18,7	2,9	12,7
7	Jacentów	-	-	-	32,2	54,1	34,1	5,9	-	0,7	49,4	38,0	9,8
8	Jakimowice	-	2,0	28,8	115,1	197,9	33,5	4,8	-	150,1	143,7	13,6	1,1
9	Jarząb	-	-	-	5,2	31,0	-	-	-	7,5	40,4	-	-
10	Józwików	-	-	-	8,7	50,9	4,2	-	-	21,3	75,4	3,2	-
11	Kaliga	-	-	-	11,2	60,1	15,6	0,7	-	16,2	52,9	0,7	0,4
12	Kapałów	-	-	-	26,0	156,8	32,3	-	-	4,1	61,6	11,9	-
13	Kłucko	-	-	1,9	35,2	172,3	4,4	-	0,8	32,8	142,1	8,8	0,2
14	Lewoszków	-	-	-	60,0	89,0	7,6	-	-	14,5	31,7	1,5	-
15	Łysów	-	-	-	13,3	20,1	2,7	0,3	-	37,6	13,6	1,2	-
16	Mościska*	-	-	1,1	21,5	88,8	96,1	6,55	-	6,6	67,9	43,3	3,7
17	Mularzów	-	-	0,05	22,4	51,5	4,8	-	-	11,3	18,2	-	-
18	Nadworów	-	-	-	4,7	49,2	7,8	0,6	-	2,2	60,7	4,2	-
19	Nalewajków	-	-	-	8,6	71,8	28,3	1,3	-	4,9	43,0	14,7	0,3
20	Pakuły	-	-	1,3	17,3	69,6	4,4	0,2	-	15,4	21,3	0,8	-
21	Plenna	-	-	1,1	7,1	21,8	50,0	-	-	22,1	11,5	1,1	-
22	Podlesie	-	-	29,7	16,7	18,5	12,4	1,1	-	9,3	2,1	3,1	0,9
23	Radoska	3,0	3,1	12,4	22,0	57,0	66,4	6,1	-	3,3	61,6	5,8	2,7
24	Radoszyce	3,1	50,7	86,5	151,2	371,7	186,1	78,1	23,7	326,1	159,8	29,2	7,4
25	Mamocicha	-	-	10,0	86,8	84,2	2,3	0,2	-	16,6	40,2	6,4	-
26	Sęp	-	-	-	12,9	48,2	11,3	-	-	15,6	60,5	9,9	-
27	Szustaki	-	-	3,0	13,7	55,7	1,1	-	-	3,3	66,4	-	-
28	Węgrzyn	-	-	-	14,5	92,7	29,6	-	0,3	22,8	42,3	2,4	0,7
29	Wilczkowice	-	-	12,0	83,7	300,7	32,0	-	-	124,8	71,8	4,3	-
30	Wiosna	-	-	-	32,9	52,3	24,6	2,9	-	-	16,9	7,9	0,3

31	Wiszy	-	-	-	12,6	25,5	3,1	-	-	4,7	15,7	-	-
32	Wyřebów	-	-	-	6,8	65,9	2,3	-	-	3,1	54,1	7,6	1,3
33	Zychy	-	-	-	-	12,8	34,8	7,8	-	6,5	78,6	30,4	3,7

* obejmuje Mościska Małe , Mościska Duże i Salachowy Bór

Ochrona gleb przed zainwestowaniem

Na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych gruntami chronionymi przed zainwestowaniem na cele nierolne są w gminie

Radoszyce :

- Grunty klasy bonitacyjnej IIIa i IIIb (grunty najściślej chronione) – przeznaczenie na cele nierolne arealu tych gruntów o powierzchni powyżej 0,5 ha wymaga zgody Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej . Na omawianym obszarze zajmują one 1,1% ogólnej liczby użytków rolnych.
 - Grunty klas bonitacyjnych IVa i IVb (grunty chronione warunkowo) – przeznaczenie na cele nierolne , arealu powyżej 1 ha wymaga zgody Wojewody. Na terenie gminy zajmują 27% ogólnej liczby użytków rolnych.
- Grunty klas bonitacyjnych V i VI organiczne

Struktura własnościowa i wielkościowa gospodarstw rolnych

Główni dysponenti gruntów na terenie gminy Radoszyce to :

- Osoby fizyczne władające 8851ha , tj. 60,3 % ogólnej powierzchni gminy w tym :
 - grunty osób wchodzących w skład indywidualnych gospodarstw rolnych – 8311 ha , tj. 56,6% ogólnej powierzchni gminy,
 - grunty osób nie wchodzących w skład indywidualnych gospodarstw rolnych – 540 ha tj. 3,6% ogólnej powierzchni gminy,
- Grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego – 4768 ha , tj. 32,5% ogólnej powierzchni gminy,
- Grunty wspólnot gruntowych – 434 ha , tj. 2,9% ogólnej powierzchni gminy,
- Grunty wchodzące w skład zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa – 190 ha , tj. 1,3% ogólnej powierzchni gminy .

Jak wynika z powyższego zestawienia największe znaczenie w użytkowaniu gruntów posiada sektor indywidualnych gospodarstw rolnych a ich struktura obszarowa przedstawia się następująco :

wyszczególnienie	razem	Grupy obszarowe							
		1-2		2-5		5-10		Pow. 10 ha	
		szt/ha	%	szt/ha	%	szt/ha	%	szt/ha	%
Liczba ind. Gosp. Roln.	1617 100	315	19,5	743	45,9	497	30,8	62	3,8
Areał użytków rolnych*	7116 100	456	6,4	2567	36,1	3305	46,4	788	11,1

* na podstawie spisu rolnego z 1996r.

Systematyka gospodarstw indywidualnych i właścicieli działek nie stanowiących gospodarstw rolnych wg sołectw

Lp.	Sołectwo	Ogółem	Ind. gosp. rolne		Działki rolne	
			Szt.	%	Szt.	%
1	Filipy	51	28	54,9	23	45,1
2	Górniki	24	15	62,5	9	37,5
3	Grębosze	34	28	82,3	6	17,7
4	Grodzisko	106	82	77,4	24	22,6
5	Gruszka	32	26	81,2	6	18,8
6	Huta	20	17	85,0	3	15,0
7	Jacentów	77	53	68,8	24	31,2
8	Jakimowice	139	102	73,4	37	26,6
9	Jarząb	14	12	85,7	2	14,3
10	Józwików	48	33	68,7	15	31,3
11	Kaliga	30	30	100,0	-	-
12	Kapałów	106	80	75,5	26	24,5
13	Kłucko	107	86	80,4	21	19,6
14	Lewoszków	42	37	88,1	5	11,9
15	Łysów	23	19	82,6	4	17,4
16	Mościska*	94	70	74,5	24	64,5
17	Mularzów	34	30	88,2	4	11,8
18	Nadworów	29	22	75,9	7	24,1
19	Nalewajków	37	31	83,8	6	16,2
20	Pakuły	59	41	69,5	18	30,5
21	Plenna	77	39	50,6	38	49,4
22	Podlesie	60	33	55,0	27	45,0
23	Radoska	72	46	63,9	26	36,1
24	Radoszyce	991	356	35,9	635	64,1
25	Mamocicha	53	43	81,1	10	18,9
26	Sęp	25	15	60,0	10	40,0
27	Szustaki	41	32	78,1	9	21,9
28	Węgrzyn	48	29	60,4	19	39,6
29	Wilczkowice	116	92	79,3	24	20,7
30	Wiosna	47	21	44,7	26	55,3
31	Wiszy	21	14	66,7	7	33,3
32	Wyřebów	37	28	75,7	9	24,3
33	Zychy	45	28	62,2	17	37,8

* obejmuje Mościska Małe , Mościska Duże i Salachowy Bór

Jak wynika z powyższego zestawienia głównym użytkownikiem ziemi jest sektor indywidualnych gospodarstw rolnych , który włada 88,3% areалу użytków rolnych . Stanowi on wg Spisu rolnego – 1996r. 1617 gospodarstw chłopskich o średnim areale 4,4 ha (przy średnio wojewódzkim wskaźniku wynoszącym 4,6 ha).

Kierunki specjalizacji produkcji rolnej gminy

Podstawowym kierunkiem produkcji roślinnej w gminie Radoszyce jest uprawa zbóż szczególnie żyta oraz jęczmienia i owsa uzupełniającym jest natomiast uprawa okopowych (ziemniaków).

Kierunkiem produkcji zwierzęcej jest hodowla bydła głównie mlecznego a następnie trzody chlewnej.

Reasumując kierunkiem produkcji rolnej jest wielokierunkowy system produkcji a więc , zbożowo – pastewno – okopowy z udziałem bydła i trzody chlewnej.

Wg spisu rolnego z ogólnej liczby 1616 indywidualnych gospodarstw rolnych 647 tj. 40% posiada kierunek produkcji rolnej mieszany , 593 tj. 36,7% - zwierzęcy a 258 gospodarstw tj. 16,0% roślinny.

Usługi związane z produkcją rolniczą gminy Radoszyce

- Punkt weterynaryjny w Radoszycach,
- Ubojnia i wytwórnia wędlin w Radoszycach produkująca około 150 kilogramów wędlin i 500 kilogramów mięsa na dobę
- Trzy młyny w Radoszycach produkujące razem 2,5 tony mąki i 1tonę otrąb na dobę
- Dwie piekarnie w Radoszycach produkujące razem 2,85 tony pieczywa na dobę oraz jedna piekarnia w Wilczkowiczach produkująca 1,5tony pieczywa na dobę
- Dwie zlewnie mleka Nalewajkowie i Radoszycach obsługiwane przez Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Końskich
- Gospodarstwo ekologiczne funkcjonujące w Gruszcze posiadające certyfikat Ekolandu

Organizacja zbytu płodów rolnych

- Mleko zagospodarowywane przez OSM w Końskich
- Skup zbóż i ziemniaków odbywa się na targowiskach w Radoszycach i w sąsiednich gminach
- Skup żywca prowadzony jest przez drobne zakłady branży mięsnej w Radoszycach i okolicznych miejscowościach głównie Końskich i Łopusznie

Z uwagi na duże rozdrobnienie produkcji rolniczej , znaczące różnice w jakości płodów rolnych oraz brak lokalnych organizacji producenckich , które w znacznym stopniu poprawiłyby problem ich dystrybucji (eliminacja pośredników) , ceny jakie rolnicy otrzymują za swoje artykuły w niewielkim stopniu gwarantują opłacalność produkcji rolnej .

3.7. Leśnictwo

Lasy i grunty na terenie gminy Radoszyce według wykazu gruntów (stan na dzień 1 stycznia 1999r.) zajmują areał 5577 ha , co stanowi 30,0 % ogólnej powierzchni gminy (średnia lesistość byłego województwa kieleckiego wynosi ok. 28 %) .Ich struktura własnościowa przedstawia się następująco :

- Lasy Państwowego Gospodarstwa Leśnego zajmują powierzchnię 4592 ha , tj.82,3 % ogólnej lesistości gminy ,
- Lasy osób fizycznych wchodzących w skład indywidualnych gospodarstw rolnych o powierzchni 721 ha , tj. 12,9 % ogólnej lesistości gminy ,
- Lasy wchodzące w skład własności wspólnot gruntowych zajmują powierzchnię 216 ha , tj. 3,9 % ogólnej lesistości gminy .

Lesistość gminy w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco :

Lp.	Sołectwo	% udział lasów w ogólnej powierzchni lasów
1	Filipy	0,51
2	Górniki	0,80
3	Grębosze	0,52
4	Grodzisko	0,03
5	Gruszka	4,40
6	Huta	0,14
7	Jacentów	4,11
8	Jakimowice	5,87
9	Jarząb	0,11
10	Józwików	7,94
11	Kaliga	0,07
12	Kapałów	0,05
13	Kłucko	1,01
14	Lewoszów	0,01
15	Łysów	0,01
16	Mościska*	6,44
17	Mularzów	0,10
18	Nadworów	0,03
19	Nalewajków	0,04
20	Pakuły	4,38
21	Plenna	10,58
22	Podlesie	9,51
23	Radoska	0,14
24	Radoszyce	1,31
25	Mamocicha	0,12
26	Sęp	2,92
27	Szustaki	0,01

28	Węgrzyn	8,88
29	Wilczkowice	3,10
30	Wiosna	12,05
31	Wiszy	7,15
32	Wyřebów	1,73
33	Zychy	5,94
34	Razem	100,00

* obejmuje Mościska Małe , Mościska Duże i Salachowy Bór

Lasy będące własnością Państwowego Gospodarstwa Leśnego administrowane są przez Nadleśnictwo Ruda Maleniecka (obręb Radoszyce i Ruda Maleniecka) , podlegającego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu .

Lasy państwowe na terenie gminy Radoszyce pełnią funkcje gospodarcze i ochronne , a zasady gospodarki leśnej w tych lasach określa plan urządzenia lasów opracowany na lata 1 stycznia 1999r. – 31 grudnia 2008r.

Występujące na tym terenie lasy ochronne (wodochronne i stanowiące ostoję zwierząt) ustanowione zostały na podstawie przepisów szczególnych , a mianowicie:

- Lasy stanowiące ostoję zwierząt o powierzchni 9,10 ha uznane zostały Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 26 z dnia 01 . 12 . 1998r. w sprawie wyznaczania granic , miejsc rozrodu i regularnego przebywania podlegającego ochronie prawnej cietrzewia ,
- Lasy ochronne stanowiące lasy wodochronne o powierzchni 806,98 ha uznane Decyzją Nr 34/99 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 . 03. 1999r. Nr DLOP i K . lp – 0233-35/99

Lasy nie będące własnością Skarbu Państwa występują w większości sołectw w mniejszych lub większych kompleksach . Posiadają wyłącznie funkcje gospodarcze , a zasady i zadania gospodarki leśnej określają uproszczone plany urządzenia lasów:

- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi PLENNA na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi GRĘBOSZE na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi ZYCHY na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi WYRĘBÓW na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi RADOSZYCE na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi WIOSNA na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi FILIPY na lata 1997- 2006
- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi KŁUCKO na lata 1997- 2006

- Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa wsi JACENTÓW na lata 1997- 2006

Bariery - zagrożenie

- Niski wskaźnik bonitacji użytków polnych przejawiający się słabymi glebami – średni hektar posiada V klasę bonitacyjną,
- Dużo niższe od średniowojevodzkich zbiory i plony podstawowych roślin uprawnych ,
- Brak większych przetwórnictw rolno – spożywczych na omawianym terenie ,
- Małe nasycenie usług w otoczeniu rolnictwa ,
- Brak organizacji rolniczych głównie grup producenckich , które zajmowałyby się organizowaniem zbywania produktów rolnych (oferowanie odbiorcy towaru tej samej jakości) oraz hurtowym nabywaniem środków do produkcji rolnej,
- Brak dużych specjalistycznych i towarowych gospodarstw rolnych ,
- Niekorzystne stosunki agrarne przejawiające się przewagą gospodarstw małych i średnich , niskotowarowych

Szanse

- Wysoki udział w ogólnej powierzchni gruntów rolnych użytków zielonych , co umożliwi intensywny chów i hodowlę bydła ; szczególnie mlecznego ; szansą byłaby intensywna produkcja mleka poprzez zwiększenie mleczności krów wprowadzając nowoczesne wysoko mleczne rasy krów ,
- Bliskość lokalnego rynku zbytu głównie mleka (OSM w Końskich) znacznie liczącego się na rynku krajowym a nawet i europejskim w produkcji mleka w proszku ,
- Potencjalne możliwości rozwoju agroturystyki (w planach założenie takiego gospodarstwa w Radoszycach) jako dodatkowego źródła dochodów rolników , szansą dla rozwoju tej dziedziny byłoby wstąpienie gminy do Świętokrzyskiego Związku Gmin Turystycznych zajmującego się doradztwem i promocją tego typu gospodarstw ,
- Również potencjalne możliwości rozwoju gospodarstw ekologicznych (jedno takie gospodarstwo w miejscowości Gruszka) jako elementu towarzyszącego agroturystyce
- Wysoki udział bydła w strukturze hodowli zwierząt gospodarskich ,
- Wysoki udział lasów w ogólnej powierzchni gminy ,
- Duże kompleksy leśne przydatne dla rozwoju form wypoczynku zbiorowego jak i indywidualnego ,
- Wysoki udział gleb słabych , które winny być zalesione,

3.8. Spis obiektów usługowych i produkcyjnych

Wg inwentaryzacji urbanistycznej – wrzesień 1999 r.

G M I N A R A D O S Z Y C E

JAKIMOWICE

1. Szkoła podstawowa w Grodzisku,
2. Barx2,
3. Sklep spożywczo – przemysłowyx2,
4. Kościół,
5. Punkt wymiany butli gazowych,
6. Cmentarz ,
7. OSP,

WISY

1. Cmentarz żydowski

ZYCHY

Brak usług

JACENTÓW

1. Sklep spożywczo – przemysłowy,
2. Punkt wymiany butli gazowych,
3. Szkoła podstawowa ,
4. Zarząd dróg,
5. Zajazd, parking,
6. Parking

POLDLESIE

1. maszt telefonii komórkowej,
2. sklep spożywczo –przemysłowy,
3. punkt wymiany butli gazowych

WIOSNA

1. maszt telefonii komórkowej,
2. zakład stolarski,

3. zakład usługowo – handlowy „Żanwo” – produkcja żaluzji okiennych,
4. sklep spożywczo – przemysłowy,
5. hodowla psów

PLENNA

1. Produkcja narzędzi ślusarstwo,
2. Materiały budowlane,
3. Sklep spożywczo – przemysłowy,
4. Barx2,
5. Wulkanizacja

MOŚCISKA MAŁE, MOŚCISKA DUŻE, SALACHOWY BÓR

1. sklep spożywczy x 3,
2. tartak,
3. hurtownia art.. spożywczych,
4. punkt wymiany butli gazowych,
5. sklep spożywczo – przemysłowy,
6. Nadleśnictwo Ruda Maleniecka – leśnictwo –Salachowy Bór

GRODZISKO

1. Agro – Pasz – punkt sprzedaży pasz,
2. Sklep spożywczo – przemysłowyx2,
3. Szklarnia,

MOMOCICHA

1. sklep spożywczo – przemysłowy,
2. punkt wymiany butli gazowych,
3. bar

RADOSKA

1. sklep spożywczo – przemysłowy,
2. bar „Sawa”,

PAKUŁY

1. sklep spożywczo – przemysłowy x 2

KAPAŁÓW

1. tartak,
2. bar,
3. sklep spożywczy,
4. Gminna Biblioteka Publiczna w Radoszycach – filia w Kapałowie,
5. Zbiorcza Szkoła Gminna w Radoszycach - Zbiorcza Szkoła Podstawowa w Kapałowie,
6. Punkt wymiany butli gazowych

MULARZÓW

1. sołtys ,terenowy opiekun społeczny,
2. nawozy , pasze, mat. Budowlane – handel obwoźny, punkt wymiany butli gazowych

KALIGA

1. Gaspol,
2. Punkt wymiany butli gazowych

GRĘBOSZE

1. usługi transportowe,
2. „Eurofala” – sprzedaż mat. Budowlanych,
3. wyroby z lastrica,
4. sklep spożywczy,
5. wymiana butli gazowych

GÓRNIKI

1. Zbiorcza Szkoła Podstawowa w Radoszycach – Szkoła Podstawowa w Górnikach,
2. Blacharstwo, lakiernictwo

HUTA

1. tartak

NALEWAJKÓW

1. sklep spożywczy,
2. Gaspol,

3. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Końskich – punkt skupu mleka Nalewajków

WYRĘBÓW

1. zakład usług pogrzebowych,
2. tartak,
3. sklep spożywczy,
4. Gaspol

KŁUCKO

1. sklep spożywczy,
2. sklep spożywczo – przemysłowy,
3. ujęcie wody,
4. Szkoła Podstawowa w Kłucku,
5. Kościół,
6. Plebania

FILIPY

1. sklep spożywczo – przemysłowy x2,
2. Swietlica wiejska

WĘGRZYN

1. Lasy państwowe Kapałów – Nadleśnictwo Ruda Maleniecka,
2. Szkoła Podstawowa – nieczynna,
3. Cmentarz,
4. Kościół,
5. Nieczynny sklep,
6. Punkt wymiany butli gazowych,
7. Punkt unasienniania zwierząt
8. remiza

JARZĄB

brak usług

ŁYSÓW

1. terenowy opiekun społeczny

GRUSZKA

1. punkt wymiany butli gazowych

SZOSTAKI

Brak usług

JÓŻWIKÓW

1. kościół,
2. Muzeum walk partyzanckich,
3. Sklep spożywczo – przemysłowy,
4. Cmentarz,
5. Leśniczówka

NADWORÓW

1. sklep spożywczo – przemysłowy,
2. wyrób – sprzedaż zniczy

LEWOSZÓW

1. Szkoła Podstawowa w Lewoszowie,
2. Zbiornik wyrównawczy,
3. Stacja telefonii komórkowej,
4. Punkt wymiany butli gazowych

SĘP

Brak usług

WILCZKOWICE

1. młyn nieczynny,
2. sklep spożywczo – przemysłowy,
3. Szkoła Podstawowa,
4. OSP,
5. Biblioteka,
6. Punkt wymiany butli gazowych,
7. Zlewnia mleka – zakład mleczarski nieczynny,
8. Zakład szklarski,
9. Cmentarz,
10. Odlewnia żeliwa, piekarnia, sklep spożywczo – przemysłowy,

11. kościół

RADOSZYCE

Urząd Gminy w RADOSZYCACH:
Zarząd Gminy, Rada Gminy, Urząd Stanu Cywilnego,
PSL – Polskie Stronnictwo Ludowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
Powiatowy Urząd Pracy w Końskich – punkt zamiejscowy w Radoszycach,

Szkoła Podstawowa, Gimnazjum
Samorządowe Przedszkole,
Świetlica,
Biblioteka,
Klub sportowy,

Zespół kościoła p.w. św. Piotra i Pawła,
Plebania,
Cmentarz katolicki,
Cmentarz żydowski

Komisariat Policji,
OSP – remiza strażacka,

Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,

Lecznica zwierząt,
Prywatny gabinet lekarski,
Prywatny Gabinet protetyczno – dentystyczny,
Prywatny Gabinet dentystyczny,
Apteka,
Bank Spółdzielczy,
Urząd Pocztowy,
Telekomunikacja Polska SA x 3,
Pocztylion – fundusz emerytalny,
ZEOERK – posterunek energetyczny – rejon energetyczny w Końskich,
Nadleśnictwo Ruda Maleniecka,
Zakład Gospodarki Komunalnej w Chęcinach,
Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska,
Spółdzielnia Kółek Rolniczych,
Stacja benzynowa

Cegielnia,
Betoniarnia w Plennej,
Zakład odzieżowy,
Zakład produkujący drewniane palety,

oczyszczalnia ścieków ,
ujęcie wody ,
RSW – rozdzielnia,
wysypisko śmieci .

oraz liczne sklepy i zakłady usługowe

szczegółowe dane na temat ilości usług komercyjnych w rozdziale pt” Usługi komercyjne”

4. STRUKTURA PRZESTRZENNA

4.1. Dziedzictwo kulturowe

Rys historyczny

W 1364 r. arcybiskup gnieźnieński przyłączył do parafii w Radoszycach 6 wsi , m. in. Grodzisko , będące niewątpliwie najstarszym punktem osadniczym w pobliżu Radoszyc.

W akcie tym , oraz w dokumencie z 1369 r. Radoszyce występują jako wieś (villa) z dworem i młynem królewskim . Istnienie tego dworu poświadczają akta z 1390 r. i 1393 r. oraz późniejsze.

Gospodarka leśna i przemysł górniczy oraz stacja królewska były tu czynnikami twórczymi.

Długosz przypisuje lokację miasta Kazimierzowi Wielkiemu , czyli , że musiałaby ona przypaść na ostatni rok jego życia i pierwsze lata po jego śmierci . Ponieważ historyk ten uważa też , że i parafia radoszycka była fundacją niedawną , widać , że Długosz znał nieźle dzieje osady , zapewne więc nie pomylił się również co do daty lokacji miejskiej.

Lustracja z 1660 r. stwierdza wyraźnie ,że miasto posiadało niegdyś przywilej na prawo magdeburskie od Kazimierza Wielkiego , wystawiony w Opocznie, ale niestety bez określenia jego daty dziennej i rocznej.

Rozwinięte miasto, na obszarze wsi wokół dawnego dworu królewskiego, poświadcza z kolei dokument z 1400r. . określający uposażenie wójtostwa dziedzicznego w Radoszycach.

Wójtostwo dziedziczne w 1409 r. zostało nadane przez króla Boguszczy, łowczemu królewskiemu za zasługi.

W roku 1414 wójtem był niejaki Stanisław , i jemu też nadał król położony między domami Emisława i Stefana , mieszczan radoszyckich , plac w rynku miasta , na którym stał dawny dwór królewski.

W dwa lata później tenże wójt uzyskał od Jagiełły prawo budowy młyna i stawu rybnego pod miastem, przy drodze do Grodziska , na gruncie zwanym Joczysko.

W 1446 r. wójtostwo było w rękach Piotra, Stanisława oraz Marcina , którzy otrzymali od królowej Zofii obszar nad rzeką Ciekliną , dla budowy sadzawki rybnej między wyspą należącą do miasta , a wsią Grodzisko.

W pierwszej ćw. XVI w. Wójtowswo dzierżyła rodzina Klinów , po skupieniu jego poszczególnych części w 1509 r. i 1519 r. , po czym przeszło do Stanisława Szafrąńca , dziedzica miasta.

Za jego czasów w 1540 r. wójtostwo radoszyckie , obejmujące 2 łany roli, staw , mły i łąźnię szacowano na 70 grzywien.

W latach 1544-1570 pozostawało ono w rękach Jana Chądzyńskiego , ale jego dobra i dochody zostały poważnie uszczuplone przez starostę chęcińskiego.

W roku 1413 wzmiankowana jest droga z Radoszyc do Chęcin, nazwana via magna. Traktem tym podążał w 1425 r. Jagiełło z Przedborza na Radoszyce, Chęciny, Kielce, Bodzentyn, Sienno, Solec w kierunku Lublina. W roku 1451 została wymieniona karczma w Radoszycach przy drodze do Żarnowa .

Życie gospodarcze Radoszyc znane jest słabo.

Wiadomo jednak, że od najdawniejszych czasów wydobywano w okolicach miasta kamienie oraz rudy żelazne, które przetapiano w kuźniach.

Przed rokiem 1539 postawiono w sąsiedztwie miasta hutę szklaną , zaś w 1559 r. inną hutę szkła , położoną na gruncie miejskim , ale wydzierżawioną przez króla na czynsz.

Lustracja z 1569 r. zarejestrowała przy mieście 4 huty szkła , w tym dwie spustoszałe.

Już w XV w. były czynne przynajmniej dwa młyny, usytuowane obok stawów rybnych.

Z rzemioł wykazano w 1564 r. rzeźników , następnie 8 piekarzy kilkunastu gorzelników oraz 2 młynarzy . Lustracja z 1569 r. zarejestrowała , oprócz rzeźników , 12 piekarzy oraz wielu rzemieślników drzewnych.

O pierwszej organizacji rzemieślniczej w Radoszycach – cechu kuźnierzy – jest mowa dopiero w 1614 r.

Handel grupował się wokół kilku karczem, w tym również karczmy plebańskiej.

W roku 1456 na podstawie dawnych przywilejów , król potwierdził miastu zwolnienie od ceł w całym królestwie oraz prawo do 10 centarów soli w żupach krakowskich, co zdradza w mieście pewien ruch handlowy.

Targi i jarmarki radoszyckie nie odgrywały przynajmniej w poł. XVI w. Wybitniejszej roli w 1569 r. zanotowano nawet ,że targi i jarmarki nie odbywają się już.

Liczba mieszkańców i liczba domów nie jest znana .

Było to miasto niewielkie , nawet jeżeli do zabudowy miejskiej zaliczymy dwór z folwarkiem oraz oba przedmieścia o nazwie Grodzisko i Radoszyce (1508 r.).

W roku 1573 r. następował powolny wzrost zabudowy zaludnienia .

Przed najazdem szwedzkim miasto doszło do liczby 160 domów mieszkalnych.

Niewątpliwym negatywnym wpływem na rozwój miasta fakt jego ciągłych zastawów .

Źródła z XVI i XVII w. wzmiankują murowany kościół parafialny i jego plebanów oraz na przełomie XV i XVI w. szkołę parafialną.

Dziedzictwo kulturowe gminy Radoszyce - synteza

Środowisko kulturowe gm. Radoszyce współtworzy wiele istotnych zagadnień tworzących wyraziste oblicze kulturowe ziemi radoszyckiej.

Ogólną charakterystykę tożsamości kulturowej ilustrują następujące zagadnienia:

- krajobraz kulturowy który kształtują następujące elementy:
 - **miasto Radoszyce** - stara – zabytkowa część miejscowości z czytelnym podziałem na staromiejską zabudowę z prostokątnym rynkiem i nowa część miejscowości z układem ortogonalnym ulic ,
 - **charakterystyczne układy wsi:** ulicówki np.: Józwików , Wilczkowice wielodrożne – np.: Jakimowice, Kłucko,
 - **komponenty krajobrazu otwartego:** doliny rzek : Czarna Konecka, Plebanka z Kozówką, Czarna Pilczycka, pasmo Dobrzeszowskie , na północ od Radoszyc – charakterystyczne wały wydymowe (wydmy paraboliczne),
- w zasobie materialnych wartości kulturowych:
 - **obiekty archeologiczne,**
 - **dziedzictwo architektoniczne w obrębie Radoszyc** na uwagę zasługują: układ urbanistyczny, zabudowa mieszkaniowa zagrodowa w obrębie rynku, Zespół Kościoła par. p.w. św. Piotra i Pawła z plebanią z XX w. , domy mieszkalne, kaplice, zespół dworu z najcenniejszym zabytkiem w postaci piwnicy tzw. „winiarni” z XVI w.,
 - **dziedzictwo architektoniczne w obrębie gminy Radoszyce** na uwagę zasługują: liczne kaplice i kapliczki przydrożne, kuźnie , budynki mieszkalne zlokalizowane w obrębie zabudowy zagrodowej, zespół dworu w Kłucku,
 - **charakterystyczna drewniana zabudowa** budująca klimat wiejskich miejscowości oraz kamienne piwnice m. in. w miejscowości Wilczkowice,
 - **liczne miejsca pamięci narodowej** związane z udziałem miejscowej ludności w walce partyzanckiej podczas II wojny św.

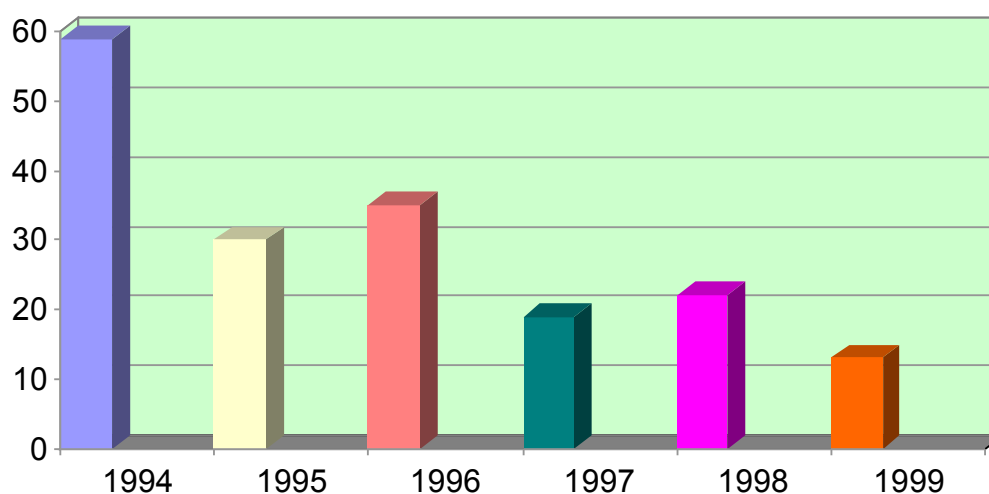
4.2. Analiza aktywności budowlanej w latach 1994 – 1999 r.

Poniższe analizy zostały wykonane na podstawie rejestru wydanych pozwoleń na budowę z okresu 1994 – do sierpnia 1999 r..

Aktywność budowlana w latach 1994 – sierpień 1999r. w gminie Radoszyce

Wyszczególnienie	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Budynki mieszkalne jednorodzinne	40	17	22	15	18	8
Budynki gospodarcze	15	11	12	2	3	4
Budynki usługowe	4	2	1	2	1	1
OGÓŁEM	178	59	30	35	19	13

Aktywność budowlana w latach 1994 - sierpień 1999 r

Aktywność budowlana w latach 1994 – sierpień 1999 w poszczególnych sołectwach gminy Radoszyce obrazuje poniższa tabela

Lp.	Nazwa Stołectwa	1994			1995			1996			1997			1998			1999			Razem			Ogółem
		M	G	U	M	G	U	M	G	U	M	G	U	M	G	U	M	G	U	M	G	U	
1	Filipy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
2	Górniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Grębosze	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
4	Grodzisko	3	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	7
5	Gruszka	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
6	Huta	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	3
7	Jacentów	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	0	3
8	Jakimowice	4	2	0	2	2	0	1	4	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	10	8	0	18
9	Jarząb	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
10	Józwików	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	3
11	Kaliga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Kapałów	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
13	Kłucko	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	6	0	0	6
14	Lewoszków	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3
15	Łysów	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
16	Mościska Duże, Mościska Małe, Salachowy Bór	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	3	3	0	6
17	Mamocicha	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
18	Mularzów	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
20	Nadworów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	0	2
21	Nalewajków	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	2	0	4
22	Pakuły	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	2
23	Plenna	5	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	9	1	0	10	
24	Podlesie	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4	1	0	5
25	Radoska	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	4	1	0	5
26	Radoszyce	10	4	2	10	4	2	6	3	0	8	1	2	6	2	1	3	1	1	43	15	8	66
27	Sęp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Szustaki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
29	Węgrzyn	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	3
30	Wilczkowice	2	2	1	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3	2	9
31	Wiosna	2	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	5	1	0	6
32	Wisły	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Wyřebów	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3	0	0	3
34	Zychy	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1

M – budynek mieszkalny jednorodzinny

G – budynek gospodarczy

U – budynek usługowy

4.3. Mieszkalnictwo

W strukturze mieszkaniowej gminy przeważa zabudowa zagrodowa, funkcją uzupełniającą jest zabudowa jenerodzinnna.

W strukturze Radoszyc można wyodrębnić następujące dzielnice mieszkaniowe:

- starą śródmiejską część w obrębie ulic: Konecka, Krakowska, Dworska, Kościuszki w której dominuje zabudowa zagrodowa zwarta,
- nową część miejscowości w obrębie ulic : Piotrkowska, Jana Pawła II , Częstochowska, w której dominuje już zabudowa jednorodzinna,
- Plenna – dominujący rodzaj zabudowy – zagrodowa, uzupełniający rodzaj zabudowy – mieszkaniowy jednorodzinny,

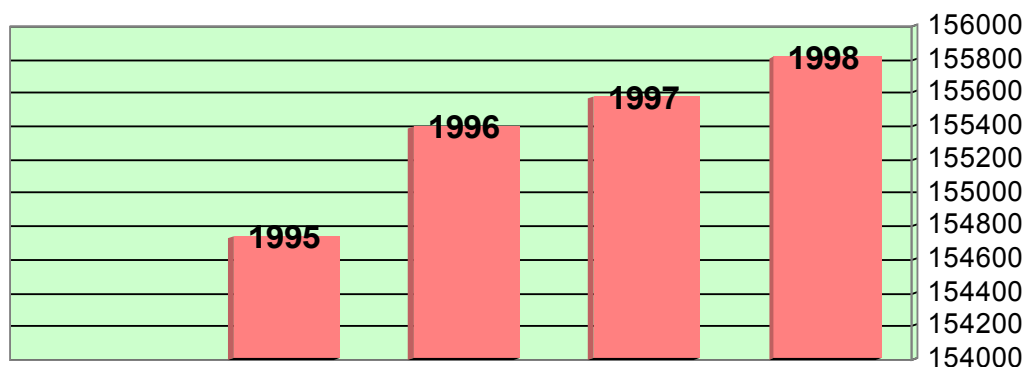
Na terenie gminy nie funkcjonują spółdzielnie mieszkaniowe brak jest też typowego budownictwa wielorodzinnego przez co miejscowość zachowała specyficzny nastrój małego miasteczka.

Dane statystyczne

W poszczególnych latach oddawano do użytku:

Stan zasobów	1995	1996	1997	1998
Mieszkania	2540	2540	2542	2544
Izby	7727	7743	7754	7766
Pow. użytkowa W tys.m ²	154729	155386	155569	155809

POWIERZCHNIA UŻYTKOWA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W GMINIE RADOSZYCE

Stopień zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osiągnął następujące wartości:

Standarty	1995	1996	1997	1998
I. osób w 1 mieszkaniu	3,76	3,78	3,75	3,72
I. osób na 1 izbę	1,24	1,24	1,23	1,22
Pow. użytkowa w m² na:				
1 mieszkanie	60,9	61,2	61,2	61,2
1 osobę	16,2	16,2	16,3	16,5

4.4. Struktura przestrzenna gminy Radoszyce

W strukturze gminy dominuje struktura przestrzenna Radoszyc.

Wynika to z roli Radoszyc jako ośrodka mieszkaniowego, usługowego, administracyjnego o znaczeniu lokalnym.

W strukturze przestrzennej miejscowości rysuje się wyraźna granica pomiędzy częścią centralną – śródmiejską, z tradycyjnym rynkiem oraz zabytkową z dominantą w postaci zespołu kościoła z plebanią, a dzielnicą mieszkaniowo – usługową nową o zupełnie innym charakterze z prostokątną siatką ulic – czytelnym układem urbanistycznym.

Obie te części są bardzo dobrze związane ze sobą .

Jedynym mankamentem jest brak wyraźnego powiązania starego centrum – rynku z tworzącym się nowym ośrodkiem usług publicznych, w którym koncentruje się urząd gminy , szkoły , przedszkole itp..

Zabudowa staromiejska tworzy kwartały, ich wnętrza generalnie są nie zadbane i nie zagospodarowane. Stan techniczny obiektów zróżnicowany od bardzo dobrego – nowe plomby do ruiny – obiekty zabytkowe (przeważają obiekty w bardzo złym stanie technicznym).

Historyczna część Radoszyc posiada wąskie uliczki z zachowaną drewnianą zabudową, co sprawia, że miejscowość posiada szczególny urok.

Zabudowa miasta jest w większości murowana, przepleciona zabudową drewnianą najchętniej w starej części miejscowości.

Centrum miejscowości nie posiada większych rezerw terenowych (ewentualne plomby), śródmieście jest gęsto zabudowane.

Praktycznie wszystkie wsie z obszaru gminy Radoszyce mają charakter ulicówek. Jedynie wieś Jakimowice jest przykładem wsi skoncentrowanej.

Charakterystyczne jest również rozproszenie zabudowy w płd – wsch . części gminy . Obserwuje się tam duże ilości zabudowy zagrodowej postępującej w ruinę. Jest to spowodowane brakiem miejsc pracy pozarolnictwem oraz postępującym w związku z tym bezrobociem.

Elementy struktury funkcjonalnej budujące wsie w gm Radoszyce są połączone przestrzeniami lasów , które stanowią niejako dominantę krajobrazową oraz szeregiem obszarów dolinnych cieków stałych i okresowych. – będącymi ciągami i korytarzami ekologicznymi .

Wnioski

- Dominującym typem wsi jest ulicówka – sposób najprostszy kształtowania zabudowy i bardzo popularny w Polsce. Liniowy sposób kształtowania zabudowy sprawia trudności w zlokalizowaniu dostępnego centra usługowego.
- Sieć usług komercyjnych w powiązaniu z siecią usług publicznych, w oparciu o węzły komunikacyjne tworzą tzw. „kręgosłup urbanistyczny”, zatem prawidłowe rozmieszczenie usług na terenie gminy odgrywa istotną rolę w kształtowaniu struktury przestrzennej .
- Od roku 1994 wydano 178 decyzji o pozwoleniu na budowę budynków kubaturowych, w tym tylko 1 na budowę budynku letniskowego.
- Najwięcej pozwoleń na budowę wydano w roku 1994 – 59 , z czego najwięcej na budowę budynków jednorodzinnych – 40.
- Od 1994 r. zaobserwowano systematyczny spadek ruchu budowlanego (w roku 1998 wydano 22 pozwolenia na budowę).
- W aktywności budowlanej przodują na czele analizowanego obszaru Radoszyce-66, następnie daleko w tyle są miejscowości: Jakimowice –18, Plenna – 10 , Wilczkowice – 9 - w większości miejscowości te położone są przy głównych traktach komunikacyjnych co motywuje wzmożony ruch budowlany na tym terenie.
- Brak ruchu budowlanego obserwuje się na terenie sołectw: Górniki, Kaliga, Sęp, Wisy - zjawisko to tłumaczy się postępującym zubożeniem społeczeństwa.
- Zasoby mieszkaniowe stanowiło na terenie gminy Radoszyce w roku 1998 2544 mieszkań i jest to liczba mieszkań praktycznie nie zmieniająca się od roku 1995 – 2540.
- Standarty mieszkaniowe w gminie Radoszyce w latach 1995 – 1998 nie uległy poprawie – widoczna jest wyraźna stagnacja w tej dziedzinie .

- Szczególnie źle wygląda sytuacja w zakresie standartów jakości mieszkań w obrębie starej części Radoszyc , gdzie budynki zabytkowe znajdują się w fatalnym stanie technicznym.
- Konieczność polepszenia standartów, a także niezbędną wymianę starej, substandartowej powierzchni mieszkaniowej na tereny mieszkaniowe w gminie Radoszyce.

ZAGROŻENIA – BARIERY

- Zła funkcjonalność układów przestrzennych wynikająca z chaotycznego rozmieszczenia jednostek usługowych i przemysłowych – brak tzw. „kręgosłupa urbanistycznego” w poszczególnych miejscowościach

- Brak polityki w zakresie tworzenia banku gruntów gminnych powodujący niedobór gruntów gminnych na cele publiczne (szkoły, inwestycje liniowe).

- Brak jest sposobów kompensujących właścicielom i użytkownikom obiektów zabytkowych spoczywających na nich obowiązków i ograniczeń sposobu użytkowania.

- Stopniowy ubytek tradycyjnej i charakterystycznej zabytkowej zabudowy spowodowany zatracaniem tożsamości kulturowej.

SZANSE – PREDYSPOZYCJE

- Nieprzeciętne uwarunkowania przyrodnicze szansą dla rozwoju budownictwa związanego z obsługą ruchu turystycznego (gospodarstwa agroturystyczne – gm. Radoszyce, hotele, motele).

- niespotykane w innych regionach Polski swoiste walory estetyczne krajobrazu ziemi radoszyckiej.

- Wzrastająca świadomość potrzeby wspierania się na źródłach tożsamości regionalnej i lokalnej

- Zabytki architektury, kultury materialnej, tradycyjne umiejętności, wszelkie formy odrębności lokalnej, jakie występują w gm. Chęciny powinny być chronione przy jednoczesnym wykorzystaniu ekonomicznym. Niektóre z nich tylko w ten sposób mogą pozyskać finansowe podstawy rewaloryzacji i zachowania

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.1. Komunikacja

Poniżej podano zestawienie materiałów wyjściowych do części komunikacyjnej „studium”:

1. Gmina Radoszyce – Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego opr. zespółskala 1:10 000
2. Podkłady sytuacyjno-wysokościowe w skali 1:10 000 - pozyskano z Urzędu Marszałkowskiego Woj. Świętokrzyskiego Dep. Mienia Wojewódzkiego Wydział Geodezji i Kartografii skala 1:10 000
3. Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych – Oddział Południowo-Wschodni - Biuro w Kielcach - informacje dot. dróg krajowych przebiegających przez gminę Radoszyce
4. Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich Kielce - informacje dot. dróg wojewódzkich przebiegających przez gminę Radoszyce
9. Urząd Gminy Radoszyce - informacje dot. dróg powiatowych i gminnych
10. Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej Oddział Kielce- informacje dot. linii komunikacyjnych
11. Generalny Pomiar Ruchu 1995
12. Prognoza ruchu na zamiejskiej sieci dróg krajowych do 2015 r
13. Pismo GDDP Biuro w Kielcach dot. drogi krajowej Nr 74
14. Koncepcja przystosowania połączenia drogowego Piotrków Trybunalski – Sulejów –Kielce - Opatów – Sandomierz – Nisko – Rzeszów do wymagań drogi ekspresowej
15. Wypadkowość na drodze nr 74 - wg inf. GDDP OP-W
16. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie

Sieć drogowa i obiekty drogowe

Sieć drogowa gminy Radoszyce oparta jest na następujących podstawowych trasach komunikacyjnych:

- droga krajowa Nr 74
- droga wojewódzka Nr 728

Sieć uzupełniającą tworzą drogi powiatowe i gminne.

Poniżej podano informacje dot. stanu sieci drogowej i obiektów w układzie obecnie obowiązującego podziału administracyjnego.

Droga krajowa Nr 74 Piotrków Trybunalski – Sulejów –Kielce - Opatów – Sandomierz – Nisko –Kraśnik przebiega przez teren gminy na kierunku z północnego zachodu na południowy wschód odcinając stosunkowo niewielki fragment terenów gminy Radoszyce, przeważnie zalesionych (za wyjątkiem Jacentowa i Sokołówki). Wyposażona jest w jezdnię bitumiczną w stanie dobrym lub bardzo dobrym o szerokości 7.00 – 7.20, pobocza gruntowe szer. 2.20 – 2.40, korona drogi 11.1 – 11.60, szerokość pasa drogowego ok. 16.00. W granicach administracyjnych

gminy Radoszyce znajduje się odcinek omawianej drogi o długości 8171 m. Na tymże odcinku zlokalizowane są następujące obiekty drogowe:

- km 40 + 355 (Jacentów) most trwały, sprężony, nośność 300 kN , długość 12.70 szerokość 11.51
- km 40 + 645 most żelbetowy , nośność 300 kN , długość 47.40 , szerokość 8.12
- przepust D=1.50 , L= 22.00 ,
- przepust D =0.80 , L=15.80

Na omawianej drodze zlokalizowane są skrzyżowania:

- z drogą wojewódzką nr 728 – typ prosty
- z drogami powiatowymi nr 15 625 (w Jacentowie) i Nr 15 666 w miejsc. Barak.

Droga wojewódzka nr 728 Grójec – Końskie – Jędrzejów przebiega przez teren gminy na kierunku północ –południe (po wschodniej stronie Radoszyc) dzieląc teren gminy na dwie w przybliżeniu równe części. Wyposażona jest w jezdnię bitumiczną o szerokości 6.00- 7.00 w stanie dobrym lub średnim (na odcinku północnym przeważa stan średni i szer. 6.00). Szerokość korony drogi 9.00- 10.40. Nośność drogi 80 kN. W granicach administracyjnych gminy Radoszyce znajduje się odcinek omawianej drogi długości 15 728 m. Na tymże odcinku zlokalizowane są następujące obiekty drogowe:

- most na rzece Kozłówce , nośność 30 T , sprężony , długość 10.80 , szer. 6.10.
- most na rzece Plebance , nośność 30 T, sprężony , długość 25.90 , szer. 9.17
- -przepusty 7szt.

Drogi powiatowe zamiejskie

L.p.	Nr adm. drogi	Nazwa drogi
1	15 604	Ruda Maleniecka-Lipa-Jakimowice
2	15 605	Jakimowice-Biały Ług
3	15 612	Radoszyce-Wólka-Włoszczowa
4	15 617	Radoszyce-Mnin
5	15 618	Radoszyce-Pakuły-Sęp
6	15 621	Pijanów-Wilczkowice-Lewoszków
7	15 622	Momocicha-Pakuły-Kapałów
8	15 623	Radoszyce-Lipa
9	15 624	Młotkowice-Zychy-Podlesie
10	15 625	Radoszyce-Jacentów
11	15 626	Młotkowice-Cieklińsko-Jacentów
12	15 627	Sokolów-Jacentów
13	15 662	Stąporków-Smyków-Radoszyce
14	15 678	Górniki-Kłucko-Grzymałków
15	15 679	Stanowiska-Kłucko
16	15 680	Kłucko-Pałęgi-Wólka Kłucka
17	15 681	Radoszyce-Mościska Duże-Mościska Małe-Grębosze-Łysów-Gruszka-Józwików
18	15 682	Kapałów-Węgrzyn
19	15 683	Józwików-Gruszka

Drogi gminne

L.p.	Nr adm. drogi	Nazwa drogi	długość (m)					
			razem	bitum	bruk	tlucz.	żwir	grunt
1	1 556 001	Mościska Duże-Sielpia	4900					4900
2	1 556 002	Sielpia-Wiosna-Krzyżówki	4450			850	1300	2300
3	1 556 003	Radoszyce-Wisy-Grodzisko Podlesie	1900				1400	500
4	1 556 004	Grodzisko-Grodzisko Podlas –Lewki	3400			1300	300	1800
5	1 556 005	Grodzisko-Momocicha	1625				1625	
6	1 556 007	Wilczkowice Bór	1550			500	1050	
7	1 556 008	Radoska p.wieś	1200				1200	
8	1 556 009	Radoska-PysznaGórka	700				450	250
9	1 556 009	Kapałów Górny	900			900		
10	1 556 010	Salachowy Bór-do dr.MościskaD.-Sielpia	3900				850	3050
11	1 556 011	Mościska Małe	1700				950	750
12	1 556 012	Zychy p.wieś	300				300	
13	1 556 013	Jakimowice p. wieś	900				900	
14	1 556 016	Szustaki do dr.Radoszyce – Sęp	1900			1900		
15	1 556 017	Lewoszków-Kopyściaki-Momocicha	1800	120				1680
16	1 556 018	Grodzisko-Dąbki	1200					1200
17	1 556 019	Grębosze-Nalewajków	2200				2200	
18	1 556 020	Jóźwików-Łysów-Jarząb-Kłucko	6100	1600		4000	500	
19	1 556 021	Jaźwiny-Zychy	300				300	
20	1 556 022	Pałęgi-Łysów	2200			600	1600	
21	1 556 024	Filipy-Nowek	500					500
22	1 556 025	Stanowiska-Huta-Kozów	1450			1450		
23	1 556 026	Węgrzyn-Filipy	2400			2400		
24	bez nr.	Lewoszków-Szustaki						
25	j.w.	Jacentów Poprzeczka						
26	j.w.	Nalewajków-Wyrębów						
27	j.w.	Plenna Poprzeczka						
28	j.w.	Mularzów Poprzeczka						
29	j.w.	Kłucko Kolonia						
30	j.w.	Mały Węgrzyn-Mularzów						
31	j.w.	Filipy						

Drogi gminne miejskie (ulice)

L.p.		Nazwa ulicy	długość (m)					
			razem	bitum	bruk	tłucz.	żwir	grunt
1		Glinianki	360			360		
2		Kapitana Stoińskiego	740		100		640	
3		Karola	226		226			
4		Kopernika	497		497			
5		Kościelna	441	209	232			
6		Kościuszki						
7		Krakowska	750	310			110	
8		Krochmalna	110				110	
9		Krótką	90	90				
10		Krzywa	80				80	
11		Mickiewicza	1025	420	130		475	
12		Nowa	81		81			
13		Ogrodowa	341	241	100			
14		Papieża Jana Pawła II	1130		1130			
15		1 Maja	467		467			
16		Piotrkowska	148	148				
17		Majora Hubala	399		139			260
18		Poprzeczna	310		230		80	
19		Rynek	106		106			
20		Słoneczna	307		307			
21		Sportowa	386		261	125		
22		Spółdzielcza	311	311				
23		Szkolna	438	308				130
24		Zachodnia	158	100				58
25		Żeromskiego	780	370	410			

Uwaga:

1. Powyższe dane liczbowe mogą być częściowo zdezaktualizowane ze względu na nowy podział administracyjny dróg oraz znaczną ilość robót drogowych i kanalizacyjnych w gminie.
2. Stan techniczny dróg i ulic podano na planszy w skali 1:10 000 wg wizji w terenie odbytych w m-cach wrzesień – listopad 1999 r. Stwierdzono znaczne zmiany stanu nawierzchni wywołane licznymi robotami uzbrojowymi.

Urządzenia obsługi ruchu kołowego

Parkingi

Na terenie gminy znajdują się następujące większe parkingi:

- 3 zespoły parkingowe w rejonie skrzyżowania drogi nr 74 z dr.nr 15 625 w Jacentowie
- parking przy drodze Nr 74 w rejonie Sielpi
- parking przy Rynku
- parking przy Urzędzie Gminy

- parking przy stacji paliw
- parking przy skrzyżowaniu w Wilczkowicach

Stacje obsługi i stacje paliw

Na terenie gminy znajduje się jedna stacja paliw w rejonie Lasek (przy b.OMT)

Obciążenie sieci drogowej ruchem kołowym

Średni dobowy ruch kołowy. pomiar 1995 r.

DROGA NR 74

dr nr	Kier.	punkt pom.	ogół SDR	mot.	%	osob. mikro bus	%	lekkie sam. cięż.	%
74	do dr 728	15130 55	3886	21	0.5	2436	62.6	425	10.9
74	728-Miedz	15130 51	4660	6	0.1	2448	52.6	656	14.1

sam.cięż bez przyczep	%	sam.cię z przycze	%	autob.	%	ciagn. rolnicz	%	Poj.> 80kN/os	rower	poj. zaprz.
379	9.8	554	14.3	41	1.1	30	0.8	-	95	13
676	14.5	808	17.3	62	1.3	4	0.1	-	16	3

DROGA NR 728

dr nr	kier.	punkt pom.	ogół	mot.	%	osob. mikro bus	%	lekkie sam. cięż.	%
728	Sielpia-dr74	15243 31	1303	13	1.0	967	74.1	96	7.4
728	dr74 Radoszyce	15243 33	1379	21	1.5	928	67.3	103	7.5
728	Radoszyce Łopuszno	15255 21	850	19	2.2	510	60.0	56	6.6

sam.cież bez przyczep	%	sam.cież z przyczep	%	auto	%	ciagn. rolnicz	%	Poj.> 80kN/os	rower	poj. zaprz.
71	5.5	98	7.5	53	4.1	5	0.4	-	23	1
86	6.2	183	13.3	52	3.8	6	0,4	-	51	4
78	9.2	156	18.3	11	1.3	20	2.4	-	117	8

Komunikacja zbiorowa

Teren gminy jest obsługiwany w zakresie przewozów pasażerskich przez Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej . Na terenie gminy zlokalizowano 31 przystanków. Wg informacji PKS Końskie przez miejscowość Radoszyce przejeżdża 50 autobusów /dobę po trasach podanych poniżej:

Końskie – Kłucko	2 kursy/dobę
Końskie – Nadworów	10 kursów/dobę
Końskie – Łopuszno	2 kursy/dobę
Końskie – Gruszka	6 kursów/dobę
Końskie – Kielce p. Łopuszno	4 kursy/dobę
Końskie – Kielce p. Mniów	4 kursy/dobę
Końskie – Jakimowice	3 kursy/dobę
Końskie – Pijanów	3 kursy/dobę
Końskie – Przedbórz p. Radoszyce	2 kursy/dobę
Końskie – G.Mokre	4 kursy/dobę
Końskie – Katowice p. Włoszczowę	2 kursy/dobę
Końskie - Kielce p. Józwików	3 kursy/dobę
Końskie – Lasocin	2 kursy/dobę
Końskie – Momocicha	2 kursy/dobę
Końskie – Stanowiska	3 kursy/dobę
Radoszyce – Końskie	4 kursy/dobę
Końskie – Wilczkowie	2 kursy/dobę
Końskie – Włoszczowa	6 kursów/dobę
G.Mokre – Warszawa	1 kurs/dobę
Włoszczowa – Warszawa	2 kursy/dobę

Obsługa kolejowa terenów gminy

Zagadnienie obsługi kolejowej na terenie gminy Radoszyce nie występuje. W stosunkowo niewielkiej odległości od granic gminy przebiega Centralna Magistrala Kolejowa , wszakże ze względu na brak punktów wymiany ruchu nie wywiera żadnego wpływu na życie gospodarcze gminy.

Obsługa ruchu ciężarowego

Procentowy udział pojazdów ciężarowych w ruchu kołowym nie odbiega znacząco od wartości średnich – jest nieco wyższy z tytułu ruchu pojazdów używanych w rolnictwie. ponieważ wielkości potoków ruchu prócz dróg nr 74 i 728 są niewielkie można stwierdzić ,że nie stanowi on poważnego problemu. Odrębnym zagadnieniem sa uciążliwości wywołane ruchem samochodowym po nieurządzonych drogach (spaliny , kurz).

Obsługa ruchu turystycznego

Ruch turystyczny jest generalnie niewielki – związany z terenami rekreacyjnymi położonymi w części północnej gminy oraz w gminie sąsiedniej (zalew w Sielpi). Brak infrastruktury (stacje obsługi , stacje paliw , zielone parkingi) zmniejsza zainteresowanie turystów zmotoryzowanych.

Obsługa komunikacyjna miejscowości Radoszyce

Przez teren miejscowości Radoszyce przebiega 1 trasa tranzytowa – droga wojewódzka nr 728. Jest to droga obciążona znacznym ruchem kołowym , a w tym również ruchem ciężarowym. Nie stanowi ona znacznej uciążliwości ze względu na fakt , że przebiega praktycznie poza istniejącym zainwestowaniem (zabudową) miejscowości Radoszyce.

Na terenie obszaru centralnego Radoszyc krzyżuje się wiele kierunków komunikacyjnych. Wokół niego koncentruje się życie publiczne miejscowości. Tu znajdują się zdecydowana większość sklepów i usług (niekiedy wyłącznie tutaj).Tu występują największe potoki ruchu pieszego. Układ ulic i ich parametry są wynikiem długotrwałego historycznego rozwoju. Nie obserwuje się problemów z przepustowością ze względu na fakt ,że wszystkie wymienione powyżej obciążenia i relacje są niewielkie.

Niestety przekształcenie rynku w zielony skwer , otoczony trasami komunikacyjnymi nie sprzyja wykształceniu atmosfery rynku. Należy stwierdzić ,że cały ten obszar wymaga uporządkowania i przekształcenia przestrzennego

Układ ulic wbiegających do miasta jest promienisty – łączy zespoły osiedleńcze wokół Radoszyc z ośrodkiem centralnym. Ślad tradycyjnego , historycznego układu jest b. wyraźny.

W zachodniej części miejscowości ukształtował się b. regularny układ prostokątny. Należy podkreślić , że jest to układ b. korzystny , ekonomiczny a przyjęte rozwiązania i gęstość sieci dobrze harmonizują ze skalą zabudowy.

Stan bezpieczeństwa ruchu kołowego na terenie gminy

Statystyka wypadków na drodze nr 74

rok	zabici	ranni	piesi zabici	piesi ranni	dzieci zab	dzieci ran
1991	1	3	0	0	0	0
1992	2	3	0	0	0	0
1993	0	1	0	0	0	0
1994	1	12	0	0	0	1
1995	3	4	0	0	0	0
1996	0	4	0	0	0	0
1997	0	7	0	0	0	1
1998	0	7	0	0	0	0

Funkcjonalność i sprawność sieci komunikacji kołowej

Sieć komunikacji kołowej w gminie Radoszyce oparta jest na dwóch trasach wysokich kategorii , a mianowicie:

- droga Nr 74 - droga krajowa (docelowo trasa ekspresowa)
- droga nr 728 - droga wojewódzka

Nie stanowią one barier rozwoju gminy – przebiegają poza obszarem zainwestowanym. Skrzyżowanie w/w tras znajduje się b. daleko od ośrodka centralnego – jest to niekorzystne dla rozwoju gminy, lecz nie powoduje żadnych uciążliwości.

Drogi powiatowe rozprawdają ruch do ważniejszych, sołectw itp. Ich sieć jest bardzo nieregularna , dostosowana do rzeźby terenu i rozproszonej zabudowy. Niektóre z tych dróg prowadzą komunikację zbiorową (PKS). Przeważnie posiadają nawierzchnię bitumiczną w stanie średnim (często złym). W skład dróg powiatowych wchodzi drogi zamiejskie i miejskie.

Drogi gminne stanowią najniższy szczebel w obowiązującej klasyfikacji .Obsługują lokalne połączenia lecz są to niekiedy jedyne możliwości dojazdu i wyjazdu z miejscowości. Wyposażone są w nawierzchnie o b. zróżnicowanym standardzie , lecz z wyraźną przewagą nawierzchni niebitumicznych (tłuczniowe, żwirowe) w stanie złym. Brak odwodnienia dróg.

Sieć komunikacyjna gminy oprócz dróg najwyższych kategorii jest efektem długotrwałego , historycznego procesu postępującej urbanizacji omawianego terenu. Poza obszarem Radoszyc są to typowe ulicówki. Z powodu b. małych obciążeń ruchem dróg lokalnych nie występuje problem przepustowości a raczej uciążliwości komunikacyjnych wynikających z bardzo złego stanu nawierzchni (hałas, spaliny oraz kurz z nawierzchni gruntowych. Uciążliwości te dotyczą zarówno uczestników ruchu jak i mieszkańców przyległej zabudowy.

Dostępność komunikacyjna

Problem dostępności komunikacyjnej gminy praktycznie nie występuje – podkreślić raczej należy, że jest ona dość odległa od większych ośrodków miejskich.

Ocena stanu technicznego sieci drogowej

Występuje wyraźne zróżnicowanie pomiędzy stanem technicznym dróg krajowych i wojewódzkich a stanem dróg pozostałych kategorii. Na drogach krajowych i wojewódzkich stwierdzono niewystarczającą szorstkość nawierzchni. Na drogach powiatowych i gminnych - poza miejscowością Radoszyce - największym problemem jest zły lub b.zły stan nawierzchni brukowych, tłuczniowych bądź żwirowych. Powszechnie występuje brak należytego odwodnienia.

Stan techniczny sieci ulic w miejscowości Radoszyce należy generalnie uznać za dobry. Zwraca uwagę b. duża liczba ulic wyposażonych w nawierzchnie tradycyjne z kostki kamiennej lub bruku w stanie b. dobrym i dobrym. W toku inwentaryzacji wykonywana była znaczna ilość robót uzbrojeniowych co wymagało zerwania istniejących nawierzchni. W zachodniej części miejscowości stwierdzono wiele ulic z wykonaną podbudową kamienną.

Rola komunikacji zbiorowej w obsłudze gminy

W okresie gwałtownie wzrastającej motoryzacji rola komunikacji zbiorowej generalnie spada.. W przypadku omawianej gminy z komunikacji masowej korzystają obecnie osoby najczęściej nie posiadające własnego środka transportowego. Jest to generalnie rzecz biorąc uboższa część populacji. Nie można jednak zaniedbać tej formy komunikacji n.p. ze względu na obsługę przejazdów dom – szkoła. Wielkość przewozów jednak spada. podobnie jak w innych gminach występuje zjawisko nierejestrowanych przewozów prywatnych.

Obsługa ruchu towarowego

Problem ruchu towarowego występuje przede wszystkim na drodze nr 74, a w mniejszym stopniu na drodze nr 728. Ruch ciężarowy powoduje znaczne uciążliwości (hałas, spaliny, wibracje) dla przyległej zabudowy. Jak dotychczas nie występuje nigdzie problem niewystarczającej przepustowości

Uciążliwości komunikacyjne

Uciążliwości komunikacyjne występują w dwu formach:

-uciążliwości dla uczestników ruchu

-uciążliwości dla mieszkańców

Uciążliwości mieszkańców zabudowy przyległej do drogi krajowej i wojewódzkiej wynikają z dużego obciążenia ruchem a w tym znacznym udziałem ruchu ciężarowego. Uciążliwości dla zabudowy przyległej do dróg i ulic układu obsługującego wynikają bardziej ze złego stanu nawierzchni niż niewielkich natężeń ruchu kołowego.

Brak parkingów dla pojazdów ciężarowych.

Stan bezpieczeństwa ruchu kołowego na terenie gminy

Zagrożenie wypadkami występuje najdrastyczniej na drodze nr 74. Wynika to z rozwijanych znacznych prędkości ruchu oraz znacznego udziału w ruchu pojazdów b. ciężkich , wielkogabarytowych.

Wnioski do dalszych faz opracowania

1. Zły stan techniczny układu obsługującego leży zasadniczo w sferze rozstrzygnięć finansowych. Warunkiem nieodzownym przyciągnięcia inwestorów i aktywizacji gminy jest sprawny i funkcjonalny układ komunikacyjny , wyposażony w trasy o dobrej nawierzchni.

ZAGROŻENIA – BARIERY

- System transportowy gminy musi odpowiadać wymaganiom potencjalnych gości. Musi być sprawny, funkcjonalny i zapewniać wysoki poziom swobody ruchu. Obniżenie standardu obsługi komunikacyjnej(stan nawierzchni, niewystarczająca ilość stacji paliw i stacji obsługi) stanowi podstawowe zagrożenie rozwoju gminy.

- Obniżenie poziomu dostępności komunikacyjnej może być bardzo ważną przyczyną dezaktywacji gospodarczej (spadek atrakcyjności gminy).

SZANSE – PREDYSPOZYCJE

- Podstawowym atutem gminy jest jej położenie przy węźle drogi krajowej nr 74 i drogi wojewódzkiej nr 728. Celem gminy powinno być ściągnięcie ruchu poprzez podnoszenie standardu usług związanych bezpośrednio lub pośrednio z obsługą komunikacji oraz zaoferowanie przejezdnym jak najszerzej , zróżnicowanej oferty

- Należy szczególnie zadbać o stworzenie systemu turystyki samochodowej rowerowej i pieszej

- Obniżenie standardów obsługi komunikacyjnej wskutek obniżenia poziomu nakładów finansowych na odnowienie i budowę dróg. Problemem jest tu fakt, że decyzje typu finansowego dotyczące układu podstawowego nie leżą w gestii gminy zaś budżet gminy od którego zależą środki na budowę dróg lokalnych jest skromny

5.2 Gospodarka wodna

Ujęcia wód podziemnych

Obecnie wody podziemne dla celów komunalnych ujmowane są w następujących miejscowościach:

1. „**Kłucko**” – przedmiotowe ujęcie stanowią dwie studnie wiercone:

- Nr 2 – zasadnicza, o głębokości 81m., wydajności eksploatacyjnej $Q_e=21,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=12,0\text{m}$.
- Nr 1 – awaryjna, o głębokości 80m., wydajności eksploatacyjnej $Q_e=8,8\text{m}^3/\text{h}$, przy depresji $s=16,0\text{m}$.

Zasoby eksploatacyjne ujęcia w wysokości $Q_e=21,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=12,0\text{m}$. zatwierdzone zostały w kat.”B” decyzją Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach znak: OS.II.7530/37/93 z dnia 17.03.1993r. Eksploatacja ujęcia odbywa się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego udzielonego decyzją znak: OS.I-6210/50/97 z dnia 20.03.1997r. ważną do końca 2010r. w zakresie ilości pobieranej wody i miejscowości przeznaczonych do zaopatrzenia w ramach wodociągu grupowego „Kłucko”.

Pobór wody przedstawia się następująco:

$$Q_{\text{śr.dob.}}=393,0\text{m}^3/\text{dobę}$$

$$Q_{\text{max.dob.}}=503,7\text{m}^3/\text{dobę}$$

$Q_{\text{max.godz.}}=21,0\text{m}^3/\text{h}$ tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia, z przeznaczeniem do zaopatrzenia następujących miejscowości: Kłucko, Wyrębów, Huta, Filipy, Łysów, Jarzab i Węgrzyn wraz z przysiółkami.

2.„**Radoszyce**”, przedmiotowe ujęcie stanowią dwie studnie wiercone:

- zasadnicza Nr2 o głębokości 62m., wydajności eksploatacyjnej $Q_e=117\text{m}^3/\text{h}$, przy depresji $s=33,0\text{m}$.
- awaryjna Nr3 o głębokości 62m., wydajności eksploatacyjnej $Q_e=117\text{m}^3/\text{h}$, przy depresji $s=33,0\text{m}$.

Zasoby eksploatacyjne ujęcia w wysokości $Q_e=117,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=33,0\text{m}$. zatwierdzone zostały w kat.”B”, decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach – Wydział Geologii znak: G.II-421/16/73 z dnia 03.03.1973r. Eksploatacja ujęcia odbywa się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego udzielonego decyzją znak: RO.6210-14/99 z dnia 12.05.1999r. ważną do końca 2010r. w zakresie ilości pobieranej wody i miejscowości przeznaczonych do zaopatrzenia w ramach wodociągu grupowego „Radoszyce”.

Pobór wody przedstawia się następująco:

$$Q_{\text{śr.dob.}} = 1659,4 \text{ m}^3/\text{dobę}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 2198,6 \text{ m}^3/\text{dobę}$$

$$Q_{\text{max.ekspl.}} = 117,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

Z przeznaczeniem do zaopatrzenia następujących miejscowości: Radoszyce, Grodzisko, Jakimowice, Wisy, Plenna, Podlesie, Wiosna, Zychy, Kaliga, Grębosze, Nalewajków, Kapałów, Mularzów, Jóźwików, Gruszka, Momocicha, Wilczkowice, Sęp, Nadworów, Górniki, Salachowy Bór, Mościska Duże, Mościska Małe, Lewoszków, Szustaki, Pakuły, Radoska, Jacentów.

Dla ujęcia w „Kłucku” zostały decyzją wydaną przez Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach znak: OS.I-6210/50/97 z dnia 17.03.1997r. ustanowione strefy ochronne:

1. Bezpośrednie dla studni wierconych:

Nr 1 – w granicach istniejącego ogrodzenia terenu w formie kwadratu o boku 20m.

Nr 2 – w granicach ogrodzenia terenu stacji wodociągowej, w kształcie trapezu o wymiarach boków: 48x20x58x40m.

2. Pośrednie

- teren wewnętrzny (strefa bakteriologiczna) – wspólny dla obu studni obszar przylegający do stref bezpośrednich ograniczony:
 - od strony SW – szosą asfaltową Kłucko-Wyrębów
 - od strony SE – szosą asfaltową Kłucko-Jaroszy
 - od strony NE, NW – granicą działki szkolnej i w przedłużeniu drogą polną
- teren zewnętrzny (strefa chemiczna i zasobowa):
 - obszar o zasięgu 600m. od obudowy studni Nr2.

Wynika to z rozporządzenia MOŚZNiL z dnia 05.11.1991r, w sprawie zasad ustanawiania stref ochronnych źródeł i ujęć wody (Dz.U.Nr116 poz.504).

Według decyzji w strefach ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody ściśle obowiązują następujące zakazy i ograniczenia:

- a) w bezpośredniej strefie ochrony zabrania się:
 - realizacji budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu;

- zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody i pracą urządzeń z tym związanych;
- zamieszkiwania ludzi;
- przebywania osób nie związanych z pracą wodociągu;
- wprowadzanie i pobytu zwierząt;
- rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu;
- lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych;
- wjazdu pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody;

b) w całym obszarze ochrony pośredniej ujęć zakazuje się:

- budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej;
- lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska określonych w §1 Rozporządzenia MOŚZNiL z dnia 14 lipca 1998 r. (Dz.U.nr 93, poz. 589);
- lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych;
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych;
- wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi;
- zakładania cmentarzy i grzebania zwierząt;
- wydobywania kopaliny;
- lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt;
- lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych lub innych substancji chemicznych;

c) na terenach wewnętrznej strefy ochrony pośredniej oprócz ograniczeń wymienionych pod lit. b zakazuje się:

- budowy nowych ujęć wody;
- odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i ziemi;
- składowania lub gromadzenia śmieci i odpadów, które mogą zanieczyścić wody gruntowe;
- składowanie obornika na nie uszczelnionym podłożu;
- rolniczego wykorzystania ścieków i gnojownicy;
- urządzania pastwisk i pojenia zwierząt gospodarskich;
- mycia pojazdów mechanicznych;
- budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych;
- budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin;
- zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw;
- stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin;
- wykonywania odwodnień górniczych i budowlanych;
- wykonywania robót melioracyjnych i wykopów ziemnych.

Wokół ujęcia w Radoszycach istnieje wygradzona strefa ochrony bezpośredniej o wymiarach 26,0x16,0m. (stanowiąca ogrodzenie ujęcia). Strefy ochrony pośredniej nie przewiduje się z uwagi na występowanie warstwy izolacyjnej większej niż 2,0m.

Zaopatrzenie w wodę

W gminie Radoszyce zbiorczym zaopatrzeniem w wodę objęte jest około 2700 mieszkańców. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi 70,4km. do, której podłączono 983 gospodarstw domowych, instytucji i obiektów działalności gospodarczej, co stanowi około 36% wszystkich. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w ciągu roku w przeliczeniu na jednego mieszkańca w porównaniu do terenów wiejskich byłego województwa kieleckiego przedstawia się następująco:

	%	Woj. Kieleckie	Gm. Radoszyce
Zużycie wody w gosp. dom. na 1MK wsi w 1997r.	82,3	13,7m ³ /rok	8,4m ³ /rok

Z 35 sołectw na terenie gm. Radoszyce zwodociągowanych zostało 11 są to: Radoszyce, Grodzisko, Jakimowice, Momocicha, Pakuły, Kapałów, Radoska, Plenna, Podlesie, Wilczkowice, Kłucko.

Zaopatrzenie w wodę realizowane jest poprzez dwa wodociągi zbiorcze.

1. **Wodociąg „Radoszyce”** obsługuje miejscowości: Radoszyce, Grodzisko, Jakimowice, Momocicha, Pakuły, Kapałów, Radoska, Plenna, Podlesie, Wilczkowice. Długość sieci wodociągowej wynosi łącznie 63,3km. do której przyłączone jest 952 gospodarstw domowych. Wodociąg zasilany jest z ujęcia w Radoszycach, które stanowią dwie studnie nr2 - zasadnicza o wydajności $Q=117,0\text{m}^3/\text{h}$ oraz studnia nr3 – awaryjna o wydajności $Q=117,0\text{m}^3/\text{h}$. Odległość między studniami wynosi 10m. Studnie mogą pracować tylko oddzielnie z wydajnością $Q=117,0\text{m}^3/\text{h}$.

Zużycie wody roczne przez odbiorców w 1998 roku wyniosło $Q=88300\text{m}^3/\text{rok}$, co daje $Q=241,92\text{m}^3/\text{dobę}$, $Q=241,92\text{m}^3/\text{h}$. Ujęcie obecnie wykorzystane jest w 8.6% w stosunku do zdolności produkcyjnej ujęcia oraz w 3.9% w stosunku do łącznej wydajności ze zbiornikami $2 \times 500\text{m}^3$ zlokalizowanymi w Lewoszowie.

Wodociąg „Radoszyce” pracuje w systemie 2 stopniowym. Woda ze studni głębinowej podawana jest na odżelaziaczo-odmanganiacze zlokalizowane w hali technologicznej budynku stacji wodociągowej w ilości 5 sztuk, a następnie na hydrofor w ilości 2 sztuk o pojemności $V=6,3\text{m}^3$ każdy. W celu napełnienia dwóch zbiorników wyrównawczych w Lewoszowie w hali zamontowano w 1998 roku dwie pompy II stopnia, które przepompowują wodę do tych zbiorników. Pompy sterowane są drogą radiową ze zbiornikami. W rejonie zbiorników wyrównawczych planowana jest budowana przepompowni dla wsi dla, których należy podwyższyć ciśnienie wody aby zapewnić podaż wody (Lewosów, Szostaki). Ze zbiorników wyrównawczych woda odpływa grawitacyjnie do sieci wodociągowej o średnicach $\phi 315$, $\phi 280$, $\phi 225$, $\phi 160$, $\phi 110$, $\phi 90$ oraz do przepompowni zlokalizowanej we wsi Kapałów, skąd po wybudowaniu sieci wodociągowej tłoczona będzie przez hydrofory do odbiorców wody w miejscowościach: Mularzów, Józwicków, Gruszka .

Woda na ujęciu w „Radoszycach” wymaga uzdatniania na odżelaziaczo-odmanganiaczach ze względu na zawartość ponadnormatywną manganu. Pod względem bakteriologicznym nie wykazuje zanieczyszczeń.

Chlorowanie wody jest tylko awaryjne i dotyczy przypadków pogorszenia się jej stanu bakteriologicznego.

Wody pochodzące z płukania filtrów (odżelaziaczo-odmanganiaczy) odprowadzane są po oczyszczeniu w osadniku wód popłucznych do odbiornika zewnętrznego – rowu.

Ujęcie wody, które stanowią dwie studnie zasadnicza i awaryjna znajduje się na południe od miejscowości Radoszyce. Całość ogrodzona.

Na terenie stacji wodociągowej w Radoszycach znajduje się:

- a) hala technologiczna,
 - b) budynek pomocniczo-usługowy,
 - c) odstojnik wody płucznej,
 - d) osadnik na ścieki sanitarne.
- Całość jest ogrodzona.

W Lewoszowie znajdują się:

- a) dwa zbiorniki żelbetowe naziemne typ „TAWOY” o pojemności $V=500\text{m}^3$ każdy,
 - b) komora zasuw
 - c) osadnik ścieków,
 - d) stacja transformatorowa.
- Całość jest ogrodzona.

2. **Wodociąg „Kłucko”** obsługuje miejscowość Kłucko. Ostatnio wybudowany został wodociąg magistralny w kierunku Huty i Wyrębowa w celu zaopatrzenia w wodę tych miejscowości. Długość sieci wodociągowej wynosi 6,7km do której przyłączone jest 31 gospodarstw. Wodociąg zasilany jest z ujęcia w Kłucku, które stanowią dwie studnie nr2 – zasadnicza (na terenie szkoły) o wydajności $Q=21,0\text{m}^3/\text{h}$ oraz studnia nr1 – awaryjna o wydajności $Q=8,0\text{m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są w odległości 210 m. od siebie.

Woda ze studni wierconej tłoczona jest pompą głębinową do zbiorników wyrównawczego o pojemności 100m^3 . Przed zbiornikiem woda może być chlorowana awaryjnie. Kontakt wody z chlorem odbywa się w zbiorniku, który spełnia rolę zbiornika kontaktowego wody z chlorem. Ze zbiornika woda pobierana jest przez zestaw hydroforowy i tłoczona do sieci wodociągowej o średnicach $\phi 160$, $\phi 110$, $\phi 90$. Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody (pierwszy stopień- pompy w studni, drugi stopień pompy w budynku przepompowni).

Woda ze studni pod względem własności fizyko-chemicznych oraz bakteriologicznym nie budzi zastrzeżeń. Woda okresowo jest dezynfekowana podchlorynem sodu.

Spust wody oraz przelewy ze zbiorników odprowadzane są do ziemnego otwartego zbiornika wód przelewowych i spustowych zlokalizowanego na terenie stacji wodociągowej.

Na terenie stacji wodociągowej znajduje się:

- a) studnia z obudową
 - b) budynek stacji wodociągowej
 - c) zbiornik wyrównawczy naziemny stalowy z blachy ocynkowanej „ZTK MOSTOSTAL” o pojemności 100m³,
 - d) zbiornik bezodpływowy na ścieki sanitarne.
- Całość jest ogrodzona.

Zbiornik wieżowy spełnia następujące zadanie:

- gromadzi zapas wody gospodarczej i przeciwpożarowej dla wsi,
- zapewnia wymagany czas kontaktu wody z chlorem,
- umożliwia sterowanie pompami głębinowymi w studni.

O c e n a s t a n u i s t n i e j ą c e g o

1. Średnio rozwinięty system zbiorowego zaopatrzenia w wodę, obejmujący 36 % istniejącej zabudowy.
2. Z 35 sołectw na terenie gminy Radoszyce zwodociągowanych zostało 11.
3. Sieć wodociągowa, urządzenia do poboru wody, zbiorniki wyrównawcze, stacje wodociągowe z urządzeniami towarzyszącymi w dobrym stanie.
4. Większość tych urządzeń wybudowana została w ostatnich latach i nie wymaga modernizacji.
5. Poprzez zbiorniki wyrównawcze zlokalizowane w Lewoszowie i Kłucku gromadzony jest zapas wody gospodarczej i przeciwpożarowej dla wsi.
6. Woda podawana do wodociągów jest dobrej jakości, jedynie na ujęciu w Kłucku zawiera ponadnormatywną ilość manganu i wymaga uzdatniania na odmanganiano-odżelaziaczach.

W n i o s k i d o d a l s z y c h f a z o p r a c o w a ń

1. Przy podłączeniu wszystkich miejscowości w ramach wodociągu grupowego „Radoszyce” i tak planowane zużycie wody nie osiągnie maksymalnej wydajności studni. Będzie wykorzystane w 50%. Dwa zbiorniki wyrównawcze o pojemności 500m³ każdy dają olbrzymie rezerwy wody, która nie będzie wykorzystana na przestrzeni lat.
2. Ujęcie w „Radoszycach” zostało zrealizowane z myślą o dynamicznym wzroście ludności, przemysłu i rolnictwa a nie biorąc pod uwagę tylko realnych potrzeb.
3. Urząd Gminy posiada program zwodociągowania całej Gminy opracowany w parciu o istniejące ujęcia wody w Radoszycach i Kłucku, który będzie podstawą do sporządzenia projektów technicznych dla realizacji poszczególnych zadań.

5.3. Gospodarka ściekowa

O d p r o w a d z a n i e ś c i e k ó w s a n i t a r n y c h

Częściowo zorganizowany system odprowadzania ścieków istnieje tylko w części miejscowości Radoszyce. Ścieki bytowo-gospodarcze z ulic: Koneckiej, Kościelnej, Kopernika, Kościuszki, Krakowskiej, Krótkiej, Leśnej, Papieża Jana Pawła II, Mickiewicza, Pierwszego Maja, Nowej, Ogrodowej, Piotrkowskiej, Poprzecznej, Rynku, Spółdzielczej, Szkolnej, Zachodniej, Żeromskiego, Słonecznej oraz obiektów użyteczności publicznej: przedszkola, szkoły, urzędu gminy w ilości 60m³/dobę odprowadzane są na gminną oczyszczalnię ścieków. Długość kolektora sanitarnego wynosi 7km, liczba wykonanych przyłączy 268 sztuk. Liczba gospodarstw domowych obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków stanowi 10% ogółu gospodarstw w gminie.

Aktualnie oczyszczalnia wykorzystywana jest w 60% w stosunku do zdolności produkcyjnej oczyszczalni (łącznie ze ściekami przejętymi przez punkt zlewny, które stanowią dość duży procent).

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków oddana została do eksploatacji w 1991 roku (I etap).Dopływ ścieków do oczyszczalni odbywa się kolektorem ϕ 0.40m.

Ścieki przed odprowadzeniem do rzeki Plebanki (dopływ Czarnej Koneckiej) oczyszczane są na następujących urządzeniach:

- kracie koszowej mechanicznej – KK-400/4500,
- osadniku wstępnym typu Imhoffa – OJ-4.0, część przepływową stanowi koryto o pojemności 16.3m³,
- 3 stawach stabilizacyjnych połączonych szeregowo stanowiących biologiczną część oczyszczalni ścieków o głębokości użytecznej 1,5m. i pojemności 4500m³ każdy. Łączna powierzchnia stawów 0,9 ha.

Ponadto na terenie oczyszczalni znajdują się :

- pompownia ścieków (dwa agregaty pompowe – 6F-24-2m.-31-1),
- poletka osadowe o wymiarach 6.30x6.30m.,
- budynek technologiczny o powierzchni zabudowy 72,55m²,
- punkt zlewny nieczystości umożliwiający przejęcie ścieków z terenów nie skanalizowanych, gdzie gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych-szambach,
- stacja transformatorowa STSa 20/100-40 kVA,
- drogi i place manewrowe,
- oświetlenie terenu.

Całość ogrodzona. Do oczyszczalni prowadzi droga dojazdowa o szerokości 3,0m.

Osad ściekowy po fermentacji metanowej w komorze fermentacyjnej osadnika o pojemności 49,4m³ zapewniającej 90-dniowy czas fermentacji i 113 dniowy czas magazynowania osadu doprowadzany jest grawitacyjnie na poletka osadowe, gdzie po wysuszeniu wywożony jest ciągnikiem rolniczym z przyczepą na użytki rolne do przeorania.

Skratki (zatrzymane na kracie) gromadzone są w typowych pojemnikach na śmieci i wywożone jeden, dwa razy w tygodniu na wysypisko odpadów stałych.

Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach znak: ROS.IX-6210/291/98 z dnia 1998.11.10, ważne do 30.09.2000 roku na odprowadzanie ścieków sanitarnych z gminnej oczyszczalni do rzeki Plebanki oraz na eksploatację urządzeń.

Odprowadzanie ścieków w ilości nie przekraczającej

$$Q_{\text{śr.d}}=265,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.d}}=350,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{śr.h}}=11,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

W II etapie po rozbudowie o złożo biologiczne i osadnik wtórny oczyszczalnia ścieków ma osiągnąć docelową przepustowość 1200,0 m³/d i przejąć ścieki z południowo-wschodniej części Radoszyc.

Na pozostałym terenie gminy utylizacja ścieków bytowo-komunalnych w gospodarstwach domowych, obiektach użyteczności publicznej i usługowych realizowana jest poprzez gromadzenie ich w zbiornikach bezodpływowych (nie zawsze jednak szczelnych). Zbiorniki, posiada 40% gospodarstw domowych. Jedynie 49% szamb jest okresowo opróżniana i ścieki wywożone są do oczyszczalni ścieków w Radoszycach. Z pozostałych szamb ścieki przesiąkają do gruntu lub są wywożone na pola i do lasów, a nawet do przydrożnych rowów. Wg. danych Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 roku aż z 60% gospodarstw ścieki są bezpośrednio odprowadzane do gruntu.

O d p r o w a d z a n i e w ó d o p a d o w y c h

Częściowo zorganizowany system odprowadzenia wód deszczowych istnieje tylko w miejscowości Radoszyce. Łączna długość sieci kanalizacji deszczowej wynosi około 3km.

Wody deszczowe odprowadzane są:

- z Rynku siecią kanalizacji deszczowej o średnicy Ø600 do rowu otwartego na zapleczu działek przy ulicy Koneckiej;
- z fragmentu ulicy Leśnej siecią kanalizacji deszczowej o średnicy Ø200 do rowu.
- Z ulicy Marchlewskiego, Żeromskiego, Kopernika, Słonecznej, Mickiewicza siecią kanalizacji deszczowej o średnicach Ø200, Ø250, Ø300, Ø400 z włączeniem do zbiornika przeciwpożarowego. Zbiornik posiada przelew, który łączy go z kanałem burzowym Ø400;
- z ulicy Koneckiej i Południowej siecią kanalizacji deszczowej o średnicach Ø200, Ø250 do rowu melioracyjnego;
- częściowo z ulicy Częstochowskiej siecią kanalizacji deszczowej o średnicy Ø200 do rowu;

Urząd Gminy w Radoszycach posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostwo Powiatowe w Końskich w 1999 roku ważne do 31 grudnia 2001 roku na odprowadzenie podczyszczonych ścieków deszczowych w ulicy Koneckiej i Południowej do rowu melioracyjnego w ilości $Q=70.40\text{dm}^3/\text{s}$. Ścieki opadowe podczyszczane są na separatorze UNICON SYSTEM 20/200.

Na pozostałym terenie gminy nie istnieje system odprowadzania i oczyszczania wód opadowych. Z zainwestowanych terenów wody opadowe spływają powierzchniowo do rowów przydrożnych a następnie do cieków powierzchniowych przepływających przez teren gminy.

Ocena stanu istniejącego

1. Słabo rozwinięty system zbiorowego odprowadzania ścieków obejmujący zaledwie 10 % istniejącej zabudowy.
2. Sieć kanalizacyjna oraz urządzenia do oczyszczania ścieków w dobrym stanie.
3. W ostatnim czasie dokonano uszczelnienia studzienek kanalizacyjnych w ciągu ulicy Leśnej w celu ograniczenia dopływu wód infiltracyjnych do rurociagu.

Wnioski do dalszych faz opracowań

1. Brak jest zorganizowanych systemów ujmujących całościowo odprowadzanie i unieszkodliwienie ścieków.
2. Rozwój kanalizacji nie nadąża za postępującym wodociągowaniem gminy (na 70.4 km długości sieci wodociągowej , długość sieci kanalizacyjnej wynosi 7km).
3. Punktowe zrzuty ścieków sanitarnych i deszczowych powodują zanieczyszczenie wód podziemnych oraz powierzchniowych.
4. Analizy ścieków po oczyszczeniu nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń.
5. Zakład Gospodarki Komunalnej w Radoszycach zobowiązany został przed upływem ważności pozwolenia wodnoprawnego (Decyzja znak: ROS.IX-6210/291/98 z dnia 1998.11.10) , ważną do 30.09.2000 roku do opracowania aneksu do operatu wodnoprawnego z którego będą wynikały możliwości oczyszczania ścieków na istniejących urządzeniach w zakresie ilościowym i jakościowym oraz określony zostanie stan techniczny urządzeń.
6. Prowadzenie gospodarki osadami zgodnie z ustawą z dnia 27.06.1997 roku o odpadach (Dz.U.Nr 96, poz.592)
7. Źródłem uciążliwości oczyszczalni może być rozprzestrzenianie się nieprzyjemnych zapachów z osadów ściekowych tj. skratek oraz osad suszony na poletkach (doczyszczanie ścieków w warunkach tlenowych). W związku z powyższym ustalono strefę ochrony sanitarnej biorąc pod uwagę przepustowość oczyszczalni w okresie kierunkowym tj. $1200\text{ m}^3/\text{d}$ o szerokości 300m. od ogrodzenia oczyszczalni i 100m. od stawów ściekowych.

Gospodarka odpadami

Unieszkodliwianie odpadów bytowo-gospodarczych wytwarzanych na obszarze gminy polega na gromadzeniu ich w niewielkiej liczbie kontenerów o pojemności 7,5 m³ rozstawionych po wsiach oraz w obiektach działalności gospodarczej i użyteczności publicznej i wywożeniu ich na gminne wysypisko śmieci zlokalizowane na wschód od Radoszyc. Wywozem śmieci zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Radoszycach.

Charakterystykę wysypiska zawiera poniższa tabela

Lokalizacja składowiska	Radoszyce
Eksploatujący	Zakład Gospodarki Komunalnej U.Gm.Radoszyce
Obsługiwany teren	Gm. Radoszyce
Powierzchnia (ha)	0,40
Okres eksploatacji (od-do) rok	1985÷2000
Stan formalno-prawny	Składowanie odpadów w miejscu nie przeznaczonym na ten cel, bez właściwych uzgodnień i decyzji.
Badania geologiczne, hydrogeologiczne	-
Badania monitoringowe	-
Odpady przyjęte w 1998r. (Mg)	250.0
Nagromadzenie odpadów Na k. 1998r.(Mg)	6350.0
Funkcja składowiska	Docelowe

Z informacji uzyskanych w trakcie przeprowadzonego Spisu Rolnego w 1996 roku wynika, że z 31% gospodarstw śmieci trafiły na gminne wysypisko śmieci. Pozostałe zostały zagospodarowane przez ludzi we własnym zakresie bądź trafiły do lasów, przydrożnych rowów lub wyrobisk po byłych piaskowniach.

O c e n a s t a n u i s t n i e j ą c e g o

1. Obecny system usuwania i unieszkodliwiania odpadów bytowo-gospodarczych z gospodarstw domowych nie spełnia swojego zadania i nie można traktować go jako rozwiązanie docelowe.
2. Wysypisko śmieci poza dobrą lokalizacją (daleko od siedlisk ludzkich), osłoną lasu i ogrodzeniem nie można uznać za prawidłowo zorganizowane. Brak technicznych zabezpieczeń oraz technologii samego składowania (nie ma uszczelnienia dna, drenażu obszaru wysypiska, rowów opaskowych, zbiorników na powstające odcieki, sieci monitoringu oraz specjalistycznego sprzętu i obsługi).
3. Funkcjonowanie wysypiska w obecnej formie może przyczynić się do zanieczyszczenia wód gruntowych, podziemnych i powierzchniowych, skażenia gleby i roślin oraz degradacji krajobrazu. Uciążliwością dla okolicznych mieszkańców mogą stać się emisje odoru (zwłaszcza latem), obecność owadów, ptactwa, gryzoni żywiących się odpadkami z wysypiska, będącymi potencjalnymi roznośnikami chorób zakaźnych.

Wnioski do dalszych faz opracowań:

1. W obecnej sytuacji istotną sprawą jest rozpoznanie warunków gruntowo-wodnych wysypiska poprzez zlecenie odpowiednich badań geologicznych i hydrogeologicznych, które stanowią będą podstawę do określenia rozwiązań technicznych i rodzajów zabezpieczeń.
2. W celu usprawnienia obecnej gospodarki odpadami należy podjąć działania zmierzające do wprowadzenia segregacji odpadów i odzyskania surowców wtórnych, a w konsekwencji zmniejszenia masy odpadowej kierowanej na wysypisko.
3. Usuwanie odpadów odpowiednim sprzętem i w odpowiednim czasie wykluczającym możliwość zagniwania śmieci na terenach posesji i miejscach ich czasowego przetrzymywania.
4. Ponadto nie należy dopuszczać do powstawania dzikich wysypisk śmieci a istniejące zlikwidować.

5.5. Gazownictwo

Gmina Radoszyce nie posiada gazu przewodowego. Rozpowszechnione jest dystrybucja gazu bezprzewodowego, z którego korzysta 72% gospodarstw domowych.

Wnioski do dalszych faz opracowań:

1. W 1998 roku zarejestrowany został Związek Międzygminny „Gazociąg” w Radoszycach zrzeszający gminy leżące na planowanej trasie gazociągu wysokiego ciśnienia relacji **Końskie – Radoszyce - Strawczyn**, o długość 67,6 km, średnicy 200 mm. Gazociąg ten dostarczy gaz do 10 gmin: Ruda Maleniecka, Fałków, Radoszyce, Mniów, Smyków, Słupia Konecka, Łopuszno, Strawczyn, Krasocin, Piekoszów. Na trasie gazociągu przewidziano 8 stacji redukcyjno-pomiarowych. Aktualnie trwają prace w celu opracowania koncepcji programowej gazociągu. Wg „ Studium Gazyfikacji Województwa Kieleckiego” w/w gazociąg zasili 17840 odbiorców. Określono termin realizacji zadania na lata 2001-2020.
2. Rozwój sieci gazowej stworzy możliwość wykorzystania gazu w systemie zaopatrzenia w ciepło, zwłaszcza na terenach wiejskich gdzie budowa scentralizowanych źródeł ciepła jest nie opłacalna.

5.6. Elektroenergetyka

Na terenie gminy nie występują linie i urządzenia energetyczne wysokiego napięcia (110kV i wyższym), stanowiącym elementy krajowego systemu energetycznego. Odbiorcy bytowo-komunalni, drobny przemysł zasilani są z układu magistralnych linii napowietrznych 15kV wyprowadzonych z rozdzielni sieciowej WRS-15kV zlokalizowanej w Radoszycach (wybudowanej w 1988 roku) w kierunkach: Szreniawy, Łopuszno, Niedźwiedź, Miedziera, Ruda Maleniecka, Radoszyce nr1,

nr2, Końskich („zasilacz” do WRS-u). Od w /w linii wyprowadzonych jest szereg linii odgałęźnych zasilających stacje transformatorowe w gminie Radoszyce.

Miejscowość Radoszyce zasilana jest poprzez 13 linii odgałęźnych wyprowadzonych z „pierścienia” linii 15kV okrążającego miejscowość.

Do odbiorców podawana jest energia elektryczna po transformacji w stacjach transformatorowych 15/0,4kV, napowietrznymi liniami energetycznymi niskiego napięcia.

O c e n a s t a n u i s t n i e j ą c e g o

1. Istniejący układ zasilania spełnia swoje zadanie pod względem przepustowości sieci dla pokrycia bieżących i przyszłych potrzeb mieszkańców, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z rozdzielnią sieciową WRS-15kV, w przyszłości GPZ-em.
2. Z uwagi na to, że większość istniejącej na terenie gminy sieci wybudowana została w okresie powszechnej elektryfikacji w latach 60-tych wykazuje duży stopień zużycia (dużą awaryjność oraz znaczne odstępstwa od normatywnych parametrów energii dostarczanej odbiorcom, długie obwody powodują spadki napięć nawet powyżej 10%, brak dostatecznej ochrony przeciwpożarowej). W związku z powyższym wymaga ona modernizacji w celu dostarczenia odbiorcom odpowiednich poziomów napięć znamionowych oraz stworzenia skutecznej ochrony przeciwpożarowej.

W n i o s k i d o d a l s z y c h f a z o p r a c o w a n i a

1. W przypadku wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną (budowa nowych obiektów komunalnych, przemysłowych) zaistnieje potrzeba modernizacji stacji transformatorowych w celu zwiększenia mocy lub dobudowy nowych na nowo zainwestowanych terenach z doprowadzeniem do linii SN oraz linii rozpraszających nn.
2. Sieci średniego, niskiego napięcia wymagają modernizacji (wymiana słupów drewnianych na żelbetowe, przewodów o niewystarczających przekrojach, stacji transformatorowych).
3. Eksploatacją obiektów i sieci energetycznych na terenie gminy zajmuje się Zakład Energetyczny w Końskich, który planuje w najbliższych latach przeprowadzenie modernizacji linii napowietrznych 15kV relacji:
Radoszyce-Niedźwiedź wraz z dobudową nowych stacji transformatorowych w miejscowościach Węgrzyn, Łysów, Jarzab. Linia 15kV pełni rolę magistralnej stanowiącej podstawowe połączenie między RS Radoszyce a linią Kielce-Niedźwiedź. Linia w znacznym stopniu wyeksploatowana pracuje od 1967 roku. Modernizacja linii polegać będzie na wymianie słupów i przewodów linii w celu zwiększenia pewności zasilania dla stacji trafo.
Radoszyce-Miedziera wraz z dobudową nowych stacji transformatorowych w miejscowościach Mościska, Salachowy Bór. Modernizacja linii polegać będzie na wymianie słupów i przewodów linii w celu zwiększenia pewności zasilania dla stacji trafo oraz powiązania linii Miedziera z linią Kielce.
4. Wg opracowanej „Koncepcji rozwoju sieci ŚN i nn do 2002 roku na terenie RZE Końskie” w gminie Radoszyce przewidziane są następujące inwestycje :

- w miejscowości Łysów-Jarząb, remont kapitalny stacji trafo, linii nn oraz przyłączy, dobudowa stacji trafo szt.2, dobudowa linii 15 kV 1200 mb, odtworzenie linii nn 492 mb + przewód zerowy 1770 mb, przyłącza 47 sztuk.
 - w miejscowości Plenna, remont kapitalny stacji trafo, linii nn oraz przyłączy, demontaż stacji trafo szt.1, dobudowa stacji trafo szt.2, dobudowa linii 15 kV 90 mb, odtworzenie linii nn 1850 mb, dobudowa linii nn 800 mb, przyłącza 56 sztuk.
 - w miejscowości Momocicha, remont kapitalny stacji trafo, linii nn oraz przyłączy, demontaż stacji trafo szt.1, dobudowa stacji trafo szt.2, dobudowa linii 15 kV 500 mb, odtworzenie linii nn 1400 mb, przyłącza 30 sztuk.
5. Po roku 2010 przewidziana jest budowa głównego punktu zasilającego GPZ 110/15 kV w ramach istniejącej rozdzielni sieciowej WRS-15 kV. Do zasilania przyszłego GPZ-u należy wybudować linie o napięciu 110 kV w kierunkach, północnym do Końskich, południowym do stacji systemowej „Kielce 400”. Obecnie dla poprawy zasilania WRS-u przewiduje się budowę drugiej linii zasilającej 15 kV ze strony Szreniawy.
6. Budowa GPZ-tu uzależniona jest od rozwoju terenów na których przewidywany jest wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną istniejących odbiorców oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego.

5.7. Telekomunikacja

Obsługa telekomunikacyjna abonentów z terenu gminy Radoszyce odbywa się w oparciu o automatyczną centralę telefoniczną, zlokalizowaną w budynku poczty w Radoszycach. Połączona jest ona magistralnymi kablami światłowodowymi z automatycznymi centralami telefonicznymi w Rudzie Malenieckiej, Smykowie. Telefonizacja gminy w obszarze działania CA Smyków objęła w I etapie 836 abonentów z całego terenu gminy, w II etapie planowane jest podłączenie 102 abonentów.

W zakres rzeczowy telefonizacji weszły:

- budowa automatycznej centrali telefonicznej w Radoszycach;
- budowa kabli światłowodowych relacji:
 - a) CA Smyków – CA Radoszyce,
 - c) CA Ruda Maleniecka - CA Radoszyce,
 - a) CA Smyków – CA Końskie, przebiegającego fragmentarycznie przez grunty miejscowości Radoszyce wzdłuż drogi Sielpia-Kielce.
- budowa szaf rozdzielczych;
- budowa kabli magistralnych pomiędzy CA Radoszyce a szafami;
- budowa telefonicznej sieci rozdzielczej składającej się z kabli napowietrznych i doziemnych wraz z przyłączami i instalacją wewnętrzną u 836 abonentów.

Na terenie gminy łączność bezprzewodową zapewniają 3 stacje przekąźnikowe telefonii bezprzewodowej, dwóch operatorów sieci „ERA-GSM” i „PLUS GSM” zlokalizowane w następujących miejscowościach:

- Wiosna – Krzyżówki (PLUS-GSM);
- Wiosna – Krzyżówki (ERA-GSM);

- Lewoszków (ERA-GSM).

O c e n a s t a n u i s t n i e j ą c e g o

1. Zrealizowanie programu telefonizacji gminy zaspokoi potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców w zakresie łączności przewodowej.
2. Istniejąca centrala automatyczna ma możliwość rozbudowy, a istniejąca sieć rozdzielcza posiada rezerwę na najbliższe lata.
3. Wybudowane stacje przekaźnikowe telefonii bezprzewodowej zapewniają na terenie gminy łączność bezprzewodową.

W n i o s k i d o d a l s z y c h f a z o p r a c o w a n i a

1. Rozbudowana sieć telefonii przewodowej i istniejąca w niej rezerwa oraz stacje przekaźnikowe telefonii bezprzewodowej zaspokajają obecne i planowane potrzeby na terenie gminy w zakresie telekomunikacji.

5.8. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy brak jest scentralizowanych systemów zbiorowego zaopatrzenia w ciepło.

Do zaopatrzenia w ciepło budynków użyteczności publicznej, usług, zakładów stosuje się kotłownie w większości na paliwo stałe.

W zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej do ogrzewania pomieszczeń wykorzystuje się urządzenia tradycyjne: trzony kuchenne, piece ceramiczne lub wewnętrzne instalacje centralnego ogrzewania z własnych kotłowni na paliwo stałe.

O c e n a s t a n u i s t n i e j ą c e g o

1. W obiektach użyteczności publicznej kotłownie wymagają modernizacji lub zastąpienia ich nowymi w oparciu o paliwo ekologiczne (olej opałowy o niskiej zawartości siarki lub gazu ziemnego) co wpłynęłoby na poprawę powietrza atmosferycznego.

W n i o s k i d o d a l s z y c h f a z o p r a c o w a ń:

1. Obecnie nie prowadzi się żadnych pracowań dotyczących możliwości stosowania scentralizowanych systemów ciepłowniczych. Potrzeba taka mogła by wystąpić w przypadku realizacji budownictwa wielorodzinnego.
2. W obiektach użyteczności publicznej kotłownie wymagają modernizacji lub zastąpienia ich nowymi w oparciu o paliwo ekologiczne (olej opałowy o niskiej zawartości siarki lub gazu ziemnego) co wpłynęłoby na poprawę powietrza atmosferycznego.

ZAGROŻENIA – BARIERY

- Średnio rozwinięty system zbiorowego zaopatrzenia w wodę, obejmujący około istniejącej zabudowy.
- Słabo rozwinięty system zbiorowego odprowadzania ścieków obejmujący zaledwie 10% istniejącej zabudowy.
- Brak jest zorganizowanych systemów ujmujących całościowo odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków.
- Rozwój kanalizacji nie nadąża za postępującym wodociągowaniem gminy (na 70.4 km długości sieci wodociągowej , długość sieci kanalizacyjnej wynosi 7km).
- Brak systemu kanalizacji oraz punktowe zrzuty ścieków kanalizacyjnych i deszczowych powodują duże zanieczyszczenie środowiska, głównie rzek i zbiorników wód podziemnych, będących jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy.
- Obecnie funkcjonujący system usuwania odpadów komunalnych nie zaspakaja potrzeb mieszkańców przyczyniając się do powstawania wielu dzikich wysypisk śmieci., a istniejące wysypisko śmieci stanowi zagrożenie dla środowiska przyrodniczego.
- Z uwagi na to, że większość istniejącej na terenie gminy sieci energetycznej wybudowana została w okresie powszechnej elektryfikacji w latach 60-tych wykazuje duży stopień zużycia (dużą awaryjność oraz znaczne odstępstwa od normatywnych parametrów energii dostarczanej odbiorcom, długie obwody powodują spadki napięć nawet powyżej 10%, brak dostatecznej ochrony przeciwpożarowej).
- W wielu obiektach użyteczności publicznej kotłownie pracują w oparciu o paliwo stałe – węgiel. W związku z powyższym wymagają modernizacji lub zastąpienia ich nowymi w oparciu o paliwo ekologiczne (olej opałowy o niskiej zawartości siarki lub gazu ziemnego) co wpłynęło by na poprawę powietrza atmosferycznego.
- Brak gazu przewodowego.

SZANSE – PREDYSPOZYCJE

- Wydajności ujęć predysponują do rozwoju poszczególnych miejscowości.
- Woda podawana do wodociągu „Radoszyce” zawiera ponadnormatywną ilość manganu i żelaza w ziwązku z powyższym wymaga uzdatniania na odmanganiano-odżelaziaczach).
- Poprzez zbiorniki wyrównawcze zlokalizowane w Lewoszowie i Klucku gromadzony jest zapas wody gospodarczej i przeciwpożarowej dla wsi.
- Wodociągowanie gminy przebiegać będzie w oparciu o istniejące ujęci awody w Radoszycach i Klucku.
- Istniejący układ energetyczny spełnia swoje zadanie pod względem przepustowości sieci dla pokrycia bieżących i przyszłych potrzeb mieszkańców, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z rozdzielnią sieciową WRS-15kV, w przyszłości GPZ-em.
- Realizowany program telefonizacji gminy pozwala na zaspokojenie obecnych i przyszłych potrzeb jej mieszkańców w zakresie łączności przewodowej i bezprzewodowej.